

APPENDIX A

WORDLIST DATA

A.1 Myanmar 454 Wordlist in English, Burmese, Lachid

	English	Burmese	Lachid
Nature			
1	sky	ပိုးကောင်းကင်	Mug gung
2	sun	နေ	Buib'
3	moon	လ	Lho-mo"
4	star	ကြယ်	Kyi
5	cloud (rain)	(မိုး) တိမ်	Sai wan
6	rain	မိုး	Mug:
7	rainbow	သက်တန့်	Seing, nyang:
8	lightning (flashing)	လျှပ်စီး (လက်သည်)	Lap cot' da
9	thunder	မိုးခြိမ်းသံ	Mog gawm gawm
10	shadow/shade	အရိပ်	Buib' shawm
11	wind	လေ	Leid,
12	night	ည	Myen"
13	day	နေ့	Nyeid'
14	morning	နံနက်	Nap sawn
15	noon	နေ့လည်	Nyeid gong
16	yesterday	မနေ့က	Anyi" nap
17	tomorrow	မနက်ဖြန်	Nap kyo
18	year	နှစ်	zan'vawt
19	east	အရှေ့အရပ်	Buib htu shawt
20	west	အနောက်အရပ်	Buib vang shawt
21	water	ရေ	Gyid
22	to be hot (water)	ပူတယ် (ရေ)	Gyid' nge"
23	to be warm (water)	နွေးတယ် (ရေ)	Gyid' l'ung,
24	to be cold (person)	ချမ်းတယ် (လူ)	Ngam"da
25	to be cool (water)	အေးတယ် (ရေ)	Chyam"da
26	stream	စမ်းချောင်း	Gyid zo lang
27	river	မြစ်	Gyid mo"lang

28	sea	ပင်လယ်	Gyid being lam
29	soil (earth)	မြေ(ကြီး)	Myit tse"
30	mud	မြို့	Htawm"bawp'
31	dust	ဖုန်မှုန့်	Hpalug'
32	stone	ကျောက်	Lug' zeing:
33	sand	သဲ	Tsa-mwi
34	gold	ရွှေ	Sheing:
35	silver	ငွေ	Ngei,
36	iron	သံ	Jaw'taw'
37	mountain	တောင်	Bawm
38	hill	တောင်ကုန်း	Bawm, gyeing
39	cave (natural)	ကျောက်ဂူ(သဘာဝ)	Lug khawng"
40	jungle/forest	သစ်တော၊ တော	Seik yo:
41	tree	သစ်ပင်	Seik gam
42	branch (tree)	သစ်ကိုင်း	Seik kung
43	tree bark	သစ်ခေါက်	Seik gwi
44	thorn	ဆေး	Zo
45	root (tree)	သစ်မြစ်	Seik gyi
46	leaf (tree)	သစ်ရွက်	Seik fu'
47	flower	ပန်း	Ban
48	fruit (tree)	သစ်သီး	Seik shi"
49	seed (tree)	သစ်သီးစေ့	Seik shi jid
50	grass (field/jungle)	မြက် (ယာတော)	myaw' yo' sayo
51	bamboo plant (large)	ဝါး	Vo
52	bamboo shoot (edible)	မျှစ် (ရခိုင်-ဝါးတုတ်)	Myeuk
53	mushroom	မုန့်	Moug
54	cane/rattan	ကြိမ်	Gyawm
55	kapok	လဲပွို	Da-uo-gam
56	sugarcane	ကြံ	Pheing chou
57	opium	ဘိန်း	Ya" phyen
58	(rice/millet) beer	ခေါင်ရည်	Aid zhan
59	banana (fruit)	ငှက်ပျော (သီး)	Ngaw' myawk
60	soy bean	ပဲပုပ်	Nuk pawp
61	ginger	ဂျင်း (ချင်း)	Chang" kaw'
62	garlic	ကြက်သွန်ဖြူ	Hu-sawn
63	corn	ဖြောင်းဖူး	Lamae

64	red pepper	ငရုတ် (သီး)	La-zei
65	dry (burned) field	တောင်သာ (ခင်း)	Tung-yo
66	wet rice field	လယ် (ကွင်း)	Yo-htung"
67	paddy rice	စပါး	Guk
68	rice seedling	စပါးပျိုးပင်	Guk myou -gam
69	to be ripe	မှည့်တယ်	Myhing bye
70	pounded rice	ဆန်	Chen
71	cooked rice	ထမင်း	Wawm
72	to winnow (rice)	စပါးလှေ့တယ်	Guk-khyaw
73	to dry (rice)	လှမ်းတယ် (စပါး)	Guk-lap
74	to pound (rice)	ထောင်းတယ် (စပါး)	Guk-thong"
75	to grind (mill)	ကြိတ်တယ်	Guk-pyeik
76	to mill	ကြိတ်တယ်	Pyek
77	to cook (rice)	ချက်တယ် (ထမင်း)	Wawm Jhau
78	to boil (rice)	ပြုတ်တယ် (ဆန်)	Laphaw'
79	to steam	ပေါင်းတယ်	Bong:
80	rice husk (powder)	ဖွဲ	Vu' phej"
81	salt	ဆား	Xo
Animals			
82	animal (tame/wild)	တရိုဏ္ဍန် (အိမ်မွေးတော)	Gung nyung:
83	tiger	ကျား	Lomo"- (Lo)
84	pangolin	သင်းခွေချပ်	Tang khwi"
85	bear	ဝက်ဝံ	Wawm'
86	barking deer	ဂျီ (ချေ)	Shi-chid
87	monkey	မျောက်	La-myuk
88	gibbon	မျောက်လွဲကျော်	Myuk-naw
89	rabbit	ယုန်	Bang-tai
90	porcupine	မြူး	La-pyu
91	rat	ကြွက်	Gyu-naw
92	dog	ခွေး	La-khwi"
93	to bark	ဟောင်တယ်	Gyap da
94	to bite	ကိုက်တယ်	Ngat da
95	cat	ကြောင်	La-nyung
96	pig	ဝက်	Vu
97	cow	နွား	Nu
98	milk (cow)	(နွား) နို့	Nu-nung

99	buffalo	ကျွဲ	Nu-lei
100	horn (of buffalo)	ချိုး (ကျွဲ)	Nu-lei khyung
101	tail	အမြီး	Sha-mi
102	elephant	ဆင်	Xang
103	elephant tusk	ဆင်စွယ်	Xang-zei
104	bird	ငှက်	Ngaw'
105	bird's nest	ငှက်သိုက်	Ngaw-sawt
106	pigeon	ချိုး	Pha-kyung,
107	wing	တောင်ပံ/အတောင်	Dung
108	feather (body hair)	ငှက်(ကိုယ်)မွှေး	Ngaw'-mung
109	to fly	ပျံတယ်	Dang da
110	egg	ဥ	U:
111	chicken	ကြက်	Gyaw'
112	crest(chicken or bird)	အမောက် (ကြက်/ငှက်)	Gyaw' byen
113	fish	ငါး	Ngo,
114	snake	မြွေ	Lang myu
115	poison (from snake)	အဆိပ် (မြွေ)	Myu-duk
116	turtle	လိပ်	Tuo gawp
117	crocodile	မိကျောင်း	pa-pawt
118	otter	ဖျံ	Sham
119	frog	ဖား	Pa-hong
120	insect	ပိုးမွှား	buo (bau)
121	spider	ပင့်ကူ	La-gang
122	spider web	ပင့်ကူအိမ်	La-gang yhawm
123	louse (head)	သန်း	Shen
124	termite	ခြံ	Jang kawn
125	ant	ပုရွက်ဆိတ်	La-yet
126	cockroach	ပိုးဟပ်	Phyo
127	snail	ခရု	La-hoi
128	mosquito	ခြင်	Kyang
129	bee	ပျား	Byo:
130	fly	ယင်ကောင်	Yang-khung"
131	butterfly	လိပ်ပြာ	Pha-lam
132	scorpion	ကင်းမီးကောက်	Muo-lagang
133	water leech	မျှော့	Na-myu
134	land leech	ကျွတ်	Fawt nyawk

135	earthworm	တီကောင်	Vu' de
Body			
136	head	ဦးခေါင်း	Wu -lawm
137	face	မျက်နှာ	Myaw' khawng"
138	brain	ဦးနှောက်	Wu-nuk
139	hair (head)	ဆံပင်	Xam
140	body hair	အမွှေး	Gung mauo"
141	forehead	နဖူး	Nga-lang
142	eyebrow	မျက်ခုံး	Myaw'kawm
143	eye	မျက်စိ	Myaw' jid
144	eyelid	မျက်ခွံ	Myaw' kuk
145	nose	နှာခေါင်း	No
146	cheek	ပါး	Ba-yam
147	ear	နား (ရွက်)	Na-khyap
148	mouth	ပါးစပ်	Nawt
149	tongue	လျှာ	Yho
150	spit (noun)	တံတွေး	Sha-kan
151	tooth	သွား	Zei
152	gums	သွားဖုံး	Ngein
153	chin	ပေးစေ့	am htang
154	beard	မှတ်ဆိတ်	Nawt- mei
155	to shave (beard)	ရိတ်တယ် (မှတ်ဆိတ်)	Nawt-mei yok
156	neck	လည်ပင်း	Leing zeing
157	shoulder	ပခုံး	Lo' san
158	back	ကျော့ကုန်း	Gung tang
159	belly	ဝမ်းဗိုက်	Wawm duo
160	navel	ချက်	Chaw
161	heart	နှလုံး	Hkawn
162	liver	အသည်း	Seing"
163	intestines	အူ	U,
164	arm	လက်	Law'
165	elbow	တံတောင်ဆစ်	Law mhawt htung" htang, law xeik
166	armpit	ချိုင်း	Law chap
167	palm	လက်ဖေါး	Law vo
168	finger	လက်ချောင်း	Law nyung

169	finger nail	လက်သည်း	Law seing
170	leg	ခြေထောက်	Khyid
171	thigh	မောင်	Tang" buong"
172	knee	ဒူး	Pawt luk
173	calf	ခြေသလုံး	Khyid zawn pawt
174	shin	ညှို့သကြီး	Mang kung
175	heel	ဖနောင့်	Hka-neik htung" htang
176	bone	အရိုး	Sha-yung
177	joint	အဆစ်	A-xeik'
178	marrow	ခြင်ဆီ	Yung hkyang
179	rib	နံရိုး	Nam cham"
180	meat/flesh (edible)	အသား	Sho"
181	fat/grease	အဆီ	Xu
182	skin	အရေပြား	Sha-yein
183	blood	သွေး	Swi
184	sweat	ခွေး	Beib kyui
185	pus	ပြည်	Feik
186	excrement	မစင် (ချေး)	Khyid
187	urine	ဆီး	ain
People			
188	man	ယောက်ျား	Yuk ge
189	woman	မိန်းမ	Myi ye
190	person	လူပုဂ္ဂိုလ်	Byu
191	father	အဖေ	Ahpo (A ba)
192	mother	အမေ	Amyi (Ayei)
193	to be old (person)	အိုတယ် (လူ)	Mang lo" bye:
194	child (young person)	ကလေး	Za shang
195	son (one's own male child)	သား	Zo:
196	son-in-law	(သား)သမက်	Ze-ung,
197	husband	ခင်ပွန်း	Yhawm seing pho
198	wife	ဇနီး	Yhawm seing myhi
199	widow	မုဆိုးမ	Chuo mo"
200	brother (elder of f)	အစ်ကို	Mang zeing
201	brother (elder of m)	အစ်ကို	=
202	sister (elder of f)	အစ်မ	be- zeing

203	sister (elder of m)	အစ်မ	A-be
204	brother (younger of f)	မောင်	naw
205	brother (younger of m)	ညီ	Naw-mung
206	sister (younger of f)	ညီမ	nya naw
207	sister (younger of m)	ညီမ	=
208	friend	သုငယ်ချင်း	Byen chang
209	name	နာမည်	Myeing
Home			
210	village	ရွာ	Vo
211	road/path	လမ်း	Khyo
212	boat	လှေ	Lhid
213	house	အိမ်	Yhawm
214	door	တံခါး	Khawm"
215	roof	အမိုး	Khong dang
216	area under house	အိမ်အောက်	Yhawm- O
217	wall of house	နံရံ	Xe-yam
218	sleeping area	အိပ်ရန်နေရာ	Yawp jang
219	mat	ဖျာ	Htan
220	pillow	ခေါင်းအုံး	Ve-khuk
221	blanket	စောင်	Mae,
222	clothing	အဝတ်	Vawt byi
223	to weave (cloth)	ရက်တယ်	Yaw ' gan:
224	to dye (cloth)	အရောင်ဆိုးတယ်	Ma-chid gyoid
225	sarong (male)	ပုဆိုး	Long gyi
226	sarong (female)	ထမိန်	Mae sham
227	trousers	ဘောင်းဘီ	Lo"
228	to sew	ချုပ်တယ်	Khyawp da
229	needle	အပ်	Nghap'
230	comb	ဘီး	Pye"
231	ring	လက်စွပ်	Law' chyawm:
232	pot (cooking)	အိုး	Ong,
233	mortar (for peppers)	(ငရုပ်) ဆုံ	Chang" xawm
234	pestle (for peppers)	(ငရုပ်) ကျည်ပွေ	Chang" kyid
235	spoon	ဇွန်	Chyaw"
236	plate	ပန်းကန်	Phan' (Phyen)
237	firewood	ထင်း	Htang"

238	fire	မီး	Myi
239	to burn something	မီးရှို့တယ်	Myi nghe da
240	to extinguish (fire)	မီးငြိမ်းတယ်	Myi sat da
241	ashes	ပြာ	Myi yap
242	smoke	မီးခိုး	Myi khuo"
243	gong	မောင်း	Mang"
244	crossbow	ခူးလေး	Mang du
245	arrow	မြား	Myo
246	spear	လှံ(ရှည်)	Lham sheing
247	knife/blade	ခါး	sham
Verbs			
248	to hear	ကြားတယ်	Shuo" gyaw
249	to listen	နားထောင်တယ်	Tam" gyaw da
250	to be smelly	နံ့တယ်	Shawm nam
251	to smell (sniff)	အနံ့ခံတယ်	Shauo" nam
252	to see	မြင်တယ်	Myang da
253	to look at	ကြည့်တယ်	Yu da
254	to weep	ငိုတယ်	Nyau nyeid
255	to eat	စားတယ်	Zaw da
256	to swallow	မျိုချတယ်	Myhau hkyaw da
257	to be hungry	ခိုက်ဆာတယ်	Wawm yot da
258	to be full (after eating)	ခိုက်ဝတယ်	Wawm gyi bye
259	to be thirsty	ရေငတ်တယ်	Gyeid sheid da
260	to drink	သောက်တယ်	Shuk da
261	to be drunk (alcohol)	(အရက်)မူးတယ်	ain yeid da
262	to vomit	အန်တယ်	Hpat(duk) da
263	to spit	(တံတွေး)ထွေးတယ်	Sha-kan" byi" da
264	to have a sore throat	ချောင်းဆိုးတယ်	Hkyung tsau" tsau" da
265	to yawn	သန်းတယ်	Qa ham" ham" da
266	to breathe	အသက်ရှူတယ်	Saw she: da
267	to blow (on the fire)	(မီး) မှုတ်တယ်	Myi mot da
268	to whistle	လေချွန်တယ်	Nawt pyang" si" da
269	to suck (milk)	(နို့) ခို . တယ်	Nuk chyop da
270	to lick	လျက်တယ်	Yaw, da
271	to smile	ပြုံးတယ်	Asam" kat da
272	to laugh	ရယ်တယ်	Yi :da

273	to speak	စကားပြောတယ်	Dang meing" da
274	to tell about	ပြောပြတယ်	Tai kyaw" da
275	to shout	အော်ဟစ်တယ်	Nyhaw da
276	to lie/fib	လိမ်(ညှာ)တယ်	Mhau da
277	to sing	သီချင်းဆိုတယ်	Ma hkawn hkawn da
278	to think	စဉ်းစားတယ်	Myaid son da
279	to know	သိတယ်	Se da
280	to forget	မေ့တယ်	Taw myeid da
281	to choose	ရွေးတယ်	Khyein da
282	to love	ချစ်တယ်	Chyid da
283	to hate	မုန်းတယ်	Yu yaw da
284	to be ashamed	ရှက်တယ်	Shaw da
285	to wait	စောင့်တယ်	Lang nyeid
286	to count	ရေတွက်တယ်	Nghap nyeid
287	to be afraid	ကြောက်တယ်	Gyuk da
288	to be angry	စိတ်ဆိုးတယ်	Neik yaw da
289	to sleep	အိပ်တယ်	Yhawp da
290	to snore	ဟောက်တယ် (အိပ်တဲ့အချိန်)	Yhawp meing meing da
291	to dream	အိပ်မက်မက်တယ်	Yhawp' maw'maw :da
292	to get up (from bed)	အိပ်ရာထတယ်	Yhawp taw da
293	to be hurt (after hitting finger with hammer)	နာတယ်	Naw :da
294	medicine	ဆေး	Ma-chid
295	to be itchy	ယား(ယဲ)တယ်	Yaw da
296	to scratch oneself	ကုတ်တယ်	Kyen: da
297	to shiver	တုန်တယ်	Nan" da
298	to die	သေတယ်	Shid' da
299	ghost	သရဲ / တစေ	Sa-byo
300	to sit (remain)	ထိုင်တယ်	Zhong da
301	to stand (remain)	ရပ်တယ်	Yap: da
302	to kneel	ခူးထောက်တယ်	Pawt htuk htuk da
303	to walk	လမ်းလျှောက်တယ်	Hkyo şaw" da
304	to crawl on belly (like a snake)	တွား(သွား)တယ် (မြွေလို)	Ywi da
305	to go	သွားတယ်	Yhe da
306	to come	လာတယ်	Law da

307	to return	ပြန်လာတယ်	Dawm law da
308	to run	ပြေးတယ်	Gei da
309	to ascend	တက်တယ်	Daw' da
310	to descend	ဆင်းတယ်	Gyaw" da
311	to enter (house)	ဝင်တယ်	Vang da
312	to go out / exit (house)	ထွက်တယ်	Htu' da
313	to push	တွန်းတယ်	Don da
314	to pull	ဆွဲတယ်	Lang da
315	to kick	ကန်တယ်	Peik da
316	to throw	ပစ်တယ်	She pyam da
317	to fall (from a height)	ကျတယ်	Byid gyaw da
318	to swim	ရေကူးတယ်	Gyid shap shap da
319	to float	ရေပေါ်ပေါ်လောပေါ်တယ်	Gyid dang mae myu: htu' nyeid
320	to submerge something	ရေနှစ်တယ်	Gyid nop law
321	to flow (river)	ရေစီးတယ်	Gyid yau nyeid
322	to give	ပေးတယ်	Byeid da
323	to tie (something)	ချညာတယ်	Tei da
324	to wipe	သုတ်တယ်	Myeik da
325	to rub/scrub	ပွတ်(တိုက်)တယ်	Htu sawt da
326	to wash (hands)	(လက်)ဆေးတယ်	Law chid da
327	to wash (clothes)	(အဝတ်)လျှော်တယ်	Bye mae chid da
328	to bathe	ရေချိုးတယ်	Gong chid da
329	to hit/beat (with force)	ရိုက်တယ်	Bat: da
330	to split	ခွဲတယ်	Hkaw' da
331	to slice/saw	လှီးဖြတ်တယ်	Yham" phyit da
332	to cut (hair)	(ဆံပင်)ညှပ်တယ်	Xam nyham" da
333	to stab	ထိုးသတ်တယ်	Htau" sat' da
334	to plant	စိုက်တယ်	Shaw" da
335	to dig (with a tool)	တူးတယ်	Du da
336	to bury (a corpse)	မြှုပ်တယ်	Nyhawp da
337	to work	အလုပ်လုပ်တယ်	Mu zei da
338	to play	ကစားတယ်	Sop kun da
339	to dance	ကတယ်	Gaw" da
340	to shoot (gun)	ပစ်တယ် (သေနတ်)	Myi awm beik da
341	to hunt	အမဲလိုက်တယ်	Sha-hkat hkat da

342	to kill	သတ်တယ်	Sat da
343	to fight (hand-to-hand)	သတ်ပုတ်တယ် (ရန်ဖြစ်တယ်)	Chyaw byaw' da
344	to buy	ဝယ်တယ်	Qei, da
345	to sell	ရောင်းတယ်	Ong" da
346	to exchange	လဲလှယ်တယ်	Chyaw htai da
347	to pay	အခပေးတယ်	Ahpau byein
348	to steal	နိုးတယ်	Hkau da
349	to hide oneself	ပုန်းတယ်	Gau da
Numbers			
350	one (person)	တစ်ယောက်	Da yuk
351	two (persons)	နှစ်ယောက်	Eik yuk
352	three (persons)	သုံးယောက်	Sawm yuk
353	four (persons)	လေးယောက်	Myeid yuk
354	five (persons)	ငါးယောက်	qei yuk
355	six (persons)	ခြောက်ယောက်	Khyuk yuk
356	seven (persons)	ခုနှစ်ယောက်	Nyhet yuk
357	eight (persons)	ရှစ်ယောက်	Shet yuk
358	nine (persons)	ကိုးယောက်	Gao yuk
359	ten (persons)	ဆယ်ယောက်	Ta xe" yuk
360	twenty (persons)	အယောက်နှစ်ဆယ်	eik xe yuk
361	hundred (persons)	အယောက်တစ်ရာ	Da sho: yuk
362	thousand (persons)	အယောက်တစ်ထောင်	Da-khying: yuk
363	to be many (people)	များတယ်	Myaw: da
364	all	အားလုံး	Da-ngan"
365	some (people)	တချို့ / အချို့	Da-yham"
366	to be few (people)	နည်းတယ်	Shau da
367	half (quantity)	တစ်ဝက်	Da-hkang"
Dimensions			
368	to be big	ကြီးတယ်	Gyi da
369	to be small	ငယ်(သေး)တယ်	Nge da
370	to be long	ရှည်တယ်	Sheing da
371	to be short (length)	တိုတယ်	Leing" da
372	to be tall	မြင့်တယ်	Myhang da
373	to be short (height)	နိမ့်တယ်	Nyhawm da
374	to be thick (thing)	ထူတယ်	Htu da
375	to be thin (thing)	ပါးတယ်	Paw" da

376	to be fat (person)	ဝတယ်	Xu da
377	to be skinny (person)	ပိန်တယ်	Ngong da
378	to be wide/broad	ကျယ်တယ်	Lam: da
379	to be narrow	ကျဉ်းတယ်	Chyap da
380	to be deep	နက်တယ်	Naw da
381	to be shallow	တိမ်တယ်	A-naw
382	to be round	လုံးတယ် / ဝိုင်းတယ်	Leing leing" da
383	to be full (container)	ပြည့်တယ်	Byeing" da
384	right side	ညာဘက်	Law yo: shawt'
385	left side	ဘယ်ဘက်	Law kung shawt
386	to be straight (road)	ခြေတယ်	Dan: da
387	to be far (village many miles away)	ဝေးတယ်	We: da
388	to be near (village very near)	နီးတယ်	Jhang da
389	this	ဒါ / ဒီ(ဟာ)	He da
390	that	ဟို (ဟာ)	Ho da
Appearance			
391	black	အနက် (ရောင်)	A-naw
392	white	အဖြူ (ရောင်)	A-phyu
393	red	အနီ (ရောင်)	A-ne
394	green	အစိမ်း (ရောင်)	A-nyung
395	yellow	အဝါ (ရောင်)	A-bo"
396	to be dirty (clothes)	ညစ်ပတ်တယ်	Nyon, da
397	to be new (things)	အသစ်	A-seik'
398	to be old (things)	အဟောင်း	A-xauo"
399	to be dark (outside)	မှောင်တယ်	Mau chot' da
400	to shine (flashlight)	လင်းတယ်	Bang: da
401	to be the same	တတယ်	Du: da
Taste/Feel			
402	to be sweet	ချိုတယ်	Chau da
403	to be sour	ချဉ်တယ်	Chyen da
404	to be bitter	ခါးတယ်	Hkaw" da
405	to be spicy	စပ်တယ်	Hpyeik da
406	to be rotten	ပုပ်တယ်	Bop da
407	to be swollen	ရောင်တယ်	Yam da

408	to be dry (rice)	ခြောက်တယ်	Qhei da(kyok da)
409	to be wet (with water)	ရေစိုတယ်	Gyeid chyua da
410	to be sharp	ထက်တယ်	Htaw da
411	to be blunt	တုံးတယ်	Hke, da(keing da)
412	to be heavy	လေးတယ်	Lai da
413	to be light	ပေါ့တယ်	Som" da
414	to be hard (rock)	မာတယ်	Htan: da
415	to be soft (cotton)	ပျော့တယ်	Nam da
416	to be smooth (road)	ချောမွတ်တယ်	Chyawt yong" da
Other Qualities			
417	to be fast	မြန်တယ်	Myap da
418	to be slow	နှေးတယ်	Nae" da
419	to be strong	အားကြီးတယ်	Yawm gyi da
420	to be weak	အားနည်းတယ်	Yawm shau da
421	to be tired	မောတယ်	Myong da
422	to be ill, sick	နေမကောင်းဘူး	Gong du a-ngawn"
423	to be blind	ကန်းတယ်	Myaw' jid da
424	to be deaf	နားမင်းတယ်	Na-jid da
425	bald	နုဖူးပြောင်တယ်	Nga-lang pyawt
426	to be good	ကောင်းတယ်	Ge da
427	to be bad	ဆိုးတယ်	Yon da(a-ge)
428	to be correct	မှန်တယ်	Jaw da
429	to be wrong	မှားတယ်	Shawt: da
Misc.			
430	when (past)	ဘယ်တုန်းက	Hka-nam
431	when (future)	ဘယ်တော့	=
432	where	ဘယ်မှာ	Hka-mae
433	who	ဘယ်သူ	Hang"
434	what	ဘာ	Che jung
435	how many (persons)	ဘယ်နှစ် (ယောက်)	Hka-myaw-yuk'
436	I (1s)	ငါ	Ngo
437	you (2s)	သင်	Nang
438	he/she (3s)	သူ	Haw yuk
439	we (1p)	ငါတို့	Nga-nung"
440	you (2p)	သင်တို့	Na-nung"
441	they (3p)	သူတို့	Haw bang:

442	to take	ယူတယ်	Yu da
443	to put/place	ထားတယ်	Taw" taw"da
444	to be lost or disappear	ရောက်တယ်	Byok da
445	to bend	ကွေးတယ်	Kon da
446	to lift	မတယ်	Vu' da
447	to do/make (something)	ပြုလုပ်တယ်	Kot da(zei da)
448	don't do it	မလုပ်နဲ့	A-kawt
449	to be difficult	ခက်ခဲတယ်	Yau hke" da
450	to be easy	လွယ်ကူတယ်	Lei da
451	to be loose	ချောင်တယ်	Shwi da
452	to be tight	ကျပ်တယ်	seing" da
453	to set free, let go (animal)	လွတ်တယ်	Nhang kat da
454	to squeeze	ညှစ်တယ်	Chyop da

PAYAP UNIVERSITY

A.2 Wordlist used for Lexical comparison

The following list is 105 words are used for the lexical comparison in section 6.1.2. It should be noted that the data shown is based on field transcriptions and has not undergone phonological analysis.

436 WL Ref	Gloss	Meung Yum								Savaig	
		Kaung Sar	Pan Tan	Man Kyu	Man Phan	Namt Yoke	Man Pein	Kaung Sang	Man Kan	Man Gyat	Thein Tan
2	sun	səJ niV	səpiV	səJ niV/	səJ niV	sə ni?	sə ni?	səne?	sə ni?	sə ne?	sə ni?
4	star	simV ʔupJ	simV ʔuinJ	simV ʔuinJ	simV ʔupJ	sim? ʔup [loŋ]	sim ʔup [loŋ]	sim? ʔup	sim ʔup [loŋ]	sim bup	sim buiŋ
10	shadow / shade	poeJ	poe:J	poeJ	viʔ	pʰre	vi:	vʉ:	yui	vʉai	vʉe
11	wind	kwJ	gw:J	gwJ	gwJ	gu:	gu:	gw:	gw	gw:a	gw:a
12	night	pʰanJ pʰoJ	pʰanJ pʰo:J	pʰanJ pʰoJ	pʰanJ pʰoJ	[pʰan] pʰo:	pʰan pʰo:	[pʰon] pʰo:	[pʰan] pʰo	[pʰon] pʰo	[pʰon] pʰua
18	year	numJ	numJ	numJ	numJ	num	num	num	num	num	num
21	water	romJ	romJ	romJ	romJ	rom	rom	rom	rom	ʔom	ʔum
29	soil (earth)	hakV teʔJ	hakV teʔJ	hakV teJ	hakV teJ	[hak] teʔ	[hak] deʔ	[hak] deʔ	[hak] deʔ	[hak] teʔ	[ʰ] dʰeʔ
35	silver	məJ	məJ	məJ (prim l)	məJ (puum l)	mə	mə	mə	mə	mə	mə:
36	iron	rəmJ	rəmJ	rəmJ	jəmJ	jiam	jiam	rəm	rəm	rəm	ruam
41	tree	numʔ kʰauʔV	numJ kʰauV	kʰaw ʔV	numJ kʰauV	num kʰau?	[num] kʰau?	num kʰau?	[num] kʰau?	[num] kʰau?	[num] kʰau?
42	branch (tree)	kakJ kʰauʔV	kakJ kʰawʔV	kakJ kʰaw ʔV	kakJ kʰauʔV	kak [kʰau ʔ]	kak [kʰau?]	kak [kʰau?]	kak [kʰau ʔ]	kak [kʰau?]	kak [kʰau?]
	thorn	katV	kʰomJ	katJ	katJ	kat	kat	kat	kat	kat	kat
48	root (tree)	raiJ	liaiJ	raiJ kʰaw ʔV	ripJ kʰawV	jieh [kʰau ʔ]	jiaih [kʰau?]	ʔeh [kʰau?]	riaih	rie [kʰau?]	rie
46	leaf (tree)	laʔV kʰawʔV	laʔV kʰawʔV	laʔV kʰaw ʔV	laʔV kʰawʔV	laʔ [kʰau ʔ]	laʔ [kʰau?]	laʔ [kʰau?]	laʔ [kʰau ʔ]	laʔ [kʰau?]	laʔ [kʰau?]
48	fruit (tree)	pliJ	pliJ	pliJ kʰaw ʔV	pliJ kʰawʔV	bliʔ [mak]	pliʔ [kʰau?]	pli kʰau?	bliʔ	pli [mak]	pliʔ [mak]

436 WL Ref	Gloss	Meung Yum								Savaiq	
		Kaung Sar	Pan Tan	Man Kyu	Man Phan	Namt Yoke	Man Pein	Kaung Sang	Man Kan	Man Gyat	Thein Tan
51	bamboo plant (large)	ʔoʌ	ʔohʌ	ʔoʌ	ʔoʌ	ʔoʔ	ʔoʔ	ʔoʔ	ʔoʔ	ʔuaʔ	ʔuoʔ
53	mushro om	dihʌ	dihʌ	dihʌ	dihʌ	dih	dih	dih	dih	dih	dih
59	banana (fruit)	mɔiʌ	mɔiʌ	mɔiʌ	mɔiʌ	[bliʔ] mɔi	mɔi	mɔih	mɔi	mɔih	muaih
63	corn	[sə] kloeʌ	səktwe ʌ	səʌ kloeʌ	səʌ kloeʌ	[kʰau] gloe	sə kloe	[sə] kloe	[sə] kloe	sə pʰiʔ	sak phi
65	dry (burned) field	ma	ma	maʌ	maʌ	mɑ:	mɑ:	ma:	ma:	ma:	[kə] ma:
67	paddy rice	ŋoʌ	ŋoʌ	ŋoʌ	ŋoʌ	ŋoʔ	ŋoʔ	ŋoʔ	ŋoʔ	ŋuaʔ	ŋoʔ
71	cooked rice	ʔəpʌ	ʔəpʌ	ʔəpʌ	ʔəpʌ	ʔəp	ʔəp	ʔəp	ʔəp	ʔəap	ʔwap
81	salt	cʰiʔʌ	cʰiʌ	cʰiʌ	cʰiʌ	cʰih	cʰi:	cʰih	cʰih	kʰi:	kʰi
86	barking deer	pweʌ	pwehʌ	pweh ʌ	pwehʌ	bweh	bweh	bweh	bweh	bweh	bweh
87	monkey	roʌ	roʌ	roʌ	roʌ	ro:	ro:	ro:	ro	vah	vaʔ
91	rat	kʰaŋʌ	kʰaŋʌ	kʰaŋʌ	kʰaŋʌ	kʰaŋ	kʰaŋ	kʰaŋ	kʰaŋ	kʰaŋ	kʰaŋ
92	dog	soʔʌ	soʔʌ	soʔʌ	soʔʌ	soʔ	soʔ	soʔ	soʔ	suaʔ	suʔ
94	to bite	cʰetʌ	cʰetʌ	cʰetʌ	cʰetʌ	cʰiat	cʰiat	cʰiat	cʰiat	kʰiat	kʰiet
96	pig	likʌ	likʌ	likʌ	likʌ	lig	lig	lig	lig	leg	leg
99	buffalo	krakʌ	krakʌ	krakʌ	krakʌ	krak	krak	krak	grak	krak	krak
100	horn (of buffalo)	ruŋʌ	ruŋ	ruŋʌ krakʌ	ruŋʌ	ruŋ	ruŋ	ruŋ	ruŋ	rəŋ	ruŋ
101	tail	səʌ taʔʌ	sə taʔʌ	səʌ taʔʌ	səʌ taʔʌ	[sa] taʔ	[sə] taʔ	[sə] taʔ	[sə] daʔ	[sə] taʔ	[sə]taʔ
104	bird	sim	simʌ	simʌ	simʌ	sim	sim	sim	sim	sim	sim
110	wing	bricʌ	bricʌ	bricʌ	bluicʌ	bruc	bruc	pluic	bric	bluic	bruc
109	to fly	pluʌ	pluʌ	pluʌ	pluʌ	blu:	plu:	plu:	blu:	pua:	pua:
110	egg	tomʌ	tomʌ	tomʌ	tomʌ	tom	tom	tom	[ʔ]do m	tom	tom
111	chicken	ʔiaʌ	ʔiaʌ	ʔjaʌ	ʔiaʌ	ʔia	jia:	ʔja	ʔja	ja	jia
114	snake	səʌ ʔuŋʌ	sə ʔuŋʌ	səʌ ʔuŋʌ	səʌ ʔuŋʌ	sə ʔuŋ	sə ʔuŋ	sə ʔuŋ	sə ʔuŋ	sə ʔuŋ	səʔuŋ

436 WL Ref	Gloss	Meung Yum								Savaiq	
		Kaung Sar	Pan Tan	Man Kyu	Man Phan	Namt Yoke	Man Pein	Kaung Sang	Man Kan	Man Gyat	Thein Tan
123	louse (head)	siʔv	siʔv/	sihʔ(head) /mi ŋʔ(bo dy)	sihʔ	siʔ	siʔ	siʔ	siʔ	ʃiʔ	siʔ
129	bee	hiaʔ	hiaʔ	hiaʔ	hiaʔ	hia	jiə	hia:	hja	hia	hia
136	head	pʰaŋʔ ceŋ	pʰaŋʔ ceŋ	pʰaŋʔ ceŋ	pʰaŋʔ ceŋ	[pʰan] ceŋ	[pʰaŋ toŋ], [pʰaŋʔ] ceŋ	ceŋ	ceŋ	keŋ	keŋ
139	hair (head)	hakʔ	hakʔ	hakʔ	hakʔ	hak	hak	hak	hak	hək	hək
143	eye	təʔ ŋaiʔ	tə ɲaiʔ	(səʔ maʔ) ŋaiʔ	(səʔ maʔ)tə ʔŋaiʔ	[tə] ŋai	[tə] ŋai	[tə] ŋai	[tə]ŋ ai	[səma] ŋai	[səp] ŋai
145	nose	təʔ mʊhʔ	tə mʊhʔ	təʔ mʊi hʔ	təʔ mʊiʔ	[tə] mʊ	[tə] mʊh	[tə] mʊh	[tə] mʊh	[kʰəŋ] mʊe	[kʰəŋ] məaih
147	ear	tiʔ jakʔ	tə jakʔ	təʔ jakʔ	tiʔ jakʔ	[lə]ja k	[tə] jak	[tiʔ] jak	[tə] jak	[lə] jok	[lə] jok
149	tongue	takʔ	takʔ	takʔ	takʔ	tak	ʔdak	ʔdak	ʔdak	tak	ʔtak
151	tooth	raŋʔ	raŋʔ	raŋʔ	raŋʔ	raŋ	ʔaŋ	ʔaŋ	raŋ	raŋ	raŋ
156	neck	ŋəkʔ	ŋəkʔ	ŋəkʔ	ŋəkʔ	ŋək	ŋək	ŋək	ŋək	ŋək	ŋək
161	heart	səʔ romʔ	sə romʔ	səʔ romʔ	səʔ romʔ	sə rom	sə rom	sə rom	sə rom	sok rom	səma rom,so k rom
162	liver	təmʔ	təmʔ	ch'in	təm	təm	təm	təm	dəm	təm	[nau,] dəm
168	finger	kən ceŋ	kənʔ ceŋʔ	kənʔ ceŋʔ	[kənʔ]] ceŋʔ	cian [deʔ]	[kən] ceŋ	kən cian	[kən] cian	kian [teʔ]	kien [deʔ]
173	fingerma il	ŋimʔ	ŋimʔ	mimʔ	mimʔ	mim [deʔ]	mim	nim	mim	nim [teʔ]	nim
176	bone	səʔ ʔaŋʔ	sə ʔaŋʔ	səʔ ʔaŋʔ	səʔ ʔaŋʔ	sə ʔaŋ	sə ʔaŋ	sə ʔaŋ	sə ʔaŋ	sə ʔaŋ	səʔaŋ
180	meat/fle sh (edible)	neʔ	neʔ	neʔ	neʔ	neʔ	neʔ	neʔ	neʔ	neʔ	neʔ
181	fat/grea se	lwehʔ	lwehʔ	lwehʔ	lweʔ	lweh	lweh	lweh	lwe	ləʔwe	ləʔwe
183	blood	namʔ	namʔ	namʔ	namʔ	ŋam	ŋam	ŋam	nam	nam	nam

436 WL Ref	Gloss	Meung Yum								Savaig	
		Kaung Sar	Pan Tan	Man Kyu	Man Phan	Namt Yoke	Man Pein	Kaung Sang	Man Kan	Man Gyat	Thein Tan
184	sweat	laʃ lahʃ	lɔ laʃ lahʃ	laʃ lahʃ	laʃ laʃ lahʃ	[lə] laʃ	[lə] lah	[lə] ja: lah	lo lah	[lə]ʔai	[la] ʔa:r
190	excreme nt	ʔenʃ	ʔenʃ	ʔenʃ	ʔenʃ	ʔenʃ	ʔenʃ	ʔenʃ	ʔenʃ	ʔenʃ	ʔenʃ
187	urine	nəmʃ	nəmʃ	nəmʃ	nəmʃ	nəm	nəm	[rom] nəm	[rom]nəm	nəm	[ʔom] nəm
195	father	kəpʃ	kəpʃ	krəpʃ	kəpʃ	kəp	kəp	kəp	gəp	cə	cə
195	son (one's own male child)	kən ləmeʔ	kən ləmeʔ	kən ləmeʔ	kən	kən	kən [ləmeʔ]	kən [ləmeʔ]	kən [ləme ʔ]	kən [lə meʔ]	kən [lə meʔ]
210	village	jaŋʃ	jaŋʃ	jaŋʃ	jaŋʃ	jaŋ	jaŋ	jaŋ	jaŋ	joŋ	joŋ
211	road/pa th	kraʔʃ	kraʔʃ	kraʔʃ	kraʔʃ	graʔ	graʔ	kraʔ	graʔ	kraʔ	kraʔ
213	house	naʃ	naʃ	naʃ	naʃ	naʔ	naʔ	naʔ	naʔ	naʔ	naʔ
227	to weave (cloth)	ciʃ	cʰəŋʃ	daiŋ	tauŋ kʰəŋ	taiŋ	ʰtaiŋ	ʰdaiŋ	[ʰ]dai ŋ	taiŋ	[ʰ]daiŋ
228	to sew	cʰeŋʃ	cʰeŋʃ	cʰeŋʃ	cʰeŋʃ	cʰeŋ	cʰeŋ	cʰeŋ	cʰeŋ	cʰeŋ	cʰeŋ
229	needle	neʔʃ	neʔʃ	neʔʃ	neʔ	neʔ	neʔ	neʔ	neʔ	neʔ	neʔ
233	mortar (for peppers)	cəkʃ	cəkʃ	cəkʃ	cəkʃ	cək	cək	cək	cək	cək	cək
238	fire	ŋo	ŋoʃ	ŋoʃ	ŋoʃ	ŋo	ŋo:	ŋo:	ŋo	ŋua	ŋuo
245	ashes	noʔʃ	noʔʃ	noʔʃ	noʔʃ	noʔ	noʔ	noʔ	noʔ	noʔ	noʔ
246	smoke	mətʃ ŋoʃ	mətʃ ŋoʃ	mətʃ ŋoʃ	mətʃ ŋoʃ	mət [ŋo]	mət [ŋo]	mət [ŋo]	mət [ŋo]	mət [ŋwo]	mət [ŋuo]
252	to see	joʔʃ	joʔʃ	joʔʃ	joʔʃ	joʔ	joʔ	joʔ	joʔ	joʔ	joʔ
254	to weep	jamʃ	jamʃ	jamʃ	jamʃ	jam	jam	jam	jam	jam	jam
255	to eat	ʔihʃ	ʔihʃ	ʔihʃ	ʔihʃ	ʔihʔ	ʔih	ʔih	ʔih	ʔih	ʔih
260	to drink	noʔʃ	noʔʃ	noʔʃ	noʔʃ	noʔ	noʔ	noʔ	noʔ	noʔ	noʔ
262	to vomit	hauʃ	hauʃ	hauʃ	hauʃ	hau	hau	hau	hau	hau	hau
263	to spit	pʰeʃ	pʰeʃ	pʰeʃ	pʰeʃ	pʰeʃ	pʰeʃ	pʰeʃ	pʰeʃ	pʰeʃ	pʰeʃ

436 WL Ref	Gloss	Meung Yum								Savaig	
		Kaung Sar	Pan Tan	Man Kyu	Man Phan	Namt Yoke	Man Pein	Kaung Sang	Man Kan	Man Gyat	Thein Tan
						[mja]	[mja:]	[mja:]		[ʔom]	[teik]
279	to know	joŋʌ	joŋʌ	joŋʌ	joŋʌ	joŋ	joŋ	joŋ	joŋ	juanŋ	juanŋ
287	to forget	pʰiʌ	pʰjiʌ	pʰjiʌ	pʰjiʌ	pʰi	pʰji	pʰi	pʰi	pʰji	pʰə [ʔom]
289	to sleep	ʔitʌ	ʔitʌ	ʔitʌ	ʔitʌ	ʔit	ʔit	ʔit	ʔit	ʔit	ʔit
291	to dream	ləʌ moʌ	ləʌ moʌ	ləʌ moʌ	ləʌ moʌ	[lə] moʔ	[lə]mo ʔ	[lə] moʔ	[lə] moʔ	[lə]mo ʔ	[lə]mo ʔ
294	medicin e	ləʌ paiʌ	ləpaiʌ	ləʌ paiʌ	ləʌ paiʌ	[lə] bai	[lə] bai	[lə] bai	[lə] bai	[lə] taiʌ	[lə] taiʌ
295	to be itchy	ŋaʌ	ŋaʌ	ŋaʌ	ŋaʌ	ŋaʔ	ŋaʔ	ŋaʔ	ŋaʔ	ŋaʔ	ŋaʔ
298	to die	jumʌ	jumʌ	jumʌ	jumʌ	jum	jum	jum	jum	jum	jaap
300	to sit (remain)	ŋomʌ	ŋomʌ	ŋomʌ	ŋomʌ	ŋom	ŋom	ŋom	ŋom	ŋom	ŋom
301	to stand (remain)	cʰoŋʌ	cʰoŋʌ	cʰoŋʌ	cʰoŋʌ	cʰoŋ	cʰoŋ	cʰoŋ	cʰoŋ	cʰuag	cʰuag
315	to kick	tʰetʌ	tʰætʌ	tʰætʌ	tʰætʌ	tʰet	tʰet	tʰet	tʰiat	tʰiat	tʰiat
322	to give	kʰaʌ	kʰaʌ	kʰaʌ	kʰaʌ	kʰah	kʰa:h	kʰa:h	kʰah	tʌʔ	tʌʔ
334	to plant	sumʌ	sumʌ	sumʌ	sumʌ	sum	sum	sum	sum	sum	səam
335	to dig (with a tool)	kaŋʌ	kaŋʌ	kaŋʌ	kaŋʌ	kaŋ	kaŋ	kaŋ	kaŋ	koŋ	koŋ
340	to shoot (gun)	puŋʌ	puŋʌ	puŋʌ	puŋʌ	puŋ	puŋ	puŋ	puŋ	puŋ	puŋ
351	two (persons)	raʔʌ	raʔʌ	raʔʌ kauʔʌ	raʔʌ kauʔʌ	ra:	ra:	ra:	ra:	ʔa:	ra:
352	three (persons)	liʔʌ	liʔʌ	liʔʌ kauʔʌ	liʔʌ kauʔʌ	li:	li:	li:	li:	li:	li:
353	four (persons)	ponʌ	ponʌ	ponʌ kauʔʌ	ponʌ kauʔʌ	pon	pon	pon	poŋ	pon	pon
354	five (persons)	pʰonʌ	pʰonʌ	pʰonʌ kauʔʌ	pʰonʌ kauʔʌ	pʰon	pʰwan	pʰwan	pʰwa n	pʰwan	pʰwan

436 WL Ref	Gloss	Meung Yum								Savaig	
		Kaung Sar	Pan Tan	Man Kyu	Man Phan	Namt Yoke	Man Pein	Kaung Sang	Man Kan	Man Gyat	Thein Tan
355	six (persons)	ljaij	ljaij	ljaij kauʔA	ljaij kauʔA	ljaih	ljaih	ljaih	ljaih	ljaih	lijeh
356	seven (persons)	ʔaɿ ljaij	ʔaɿ ljaij	ʔaɿ ljaij kauʔA	ʔaɿ ljaij kauʔA	ʔah ljaih	ʔa ljaih	ʔa ljaih	ʔa ljaih	ʔa ljaih	ʔa lijeh
357	eight (persons)	səj tcʔʔ	sə teʔʔ	səj teʔʔ kauʔʔ	səj teʔʔ kauʔʔ	[sə] teʔ	[sə] teʔ	[sə] teʔ	[sə] deʔ	[sə]teʔ	[sə]teʔ
358	nine (persons)	səɿ dimɿ	sədimɿ	səɿ dimɿ kauʔA	səɿ dimɿ kauʔA	[sə] tim	[sə]di m	[sə]di m	[sə] dim	[sə]tim	[sə]di m
359	ten (persons)	kauɿ	kauɿ	kauɿ kauʔA	kauɿ kauʔA	kau	kau	kau	kau	kau	kau
364	all	komɿ ʔuitA	komɿ ʔuitA	komɿ ʔuitA	komɿ ʔuitA	[kum] ʔuit	[kum] ʔuit	[kum] ʔuit	[kum]] ʔuit	[kum] ʔuit	[kam] ʔuik
392	white	(piʔ) pʰaiɿ]	pʰaiɿ]	biʔɿ pʰaiɿ]	biʔɿ pʰaiɿ]	pʰaiɿ]	[bi] pʰaiɿ]	[bi] pʰaiɿ]	pʰaiɿ]	[biʔ] pʰaiɿ]	[bə] pʰaiɿ]
398	to be old (things)	pij brimɿ]	brimɿ]	pi brimɿ]	pəj brimɿ]	[piʔ] brum	[bi] brim	[bi] brim	brum m	[ca] prim	pə jak
405	to be spicy	préʔ	puéʔ	préʔ	préʔ	breʔ	breʔ	breʔ	preʔ	preʔ	breʔ

APPENDIX B

QUESTIONNAIRES USED

B.1 Meung Yum Knowledgeable Insider Sociolinguistic Questionnaire 2009

Preliminary Information

1. Questionnaire Number (start with 1 and number consecutively)	
2. Survey	
3. Interview Location	
4. Interviewer Name	
5. Date	
6. Language of Elicitation	
7. Language of Response	
8. Interpreter Name (if needed)	
9. Comments (anything unusual or noteworthy about this interview)	
Subject Demographics	
10. What is your name?	၁၀. နာမည်ဘယ်လိုခေါ်သလဲ။
11. Gender	၁၁. (ကျား/မ)
12. How old are you?	၁၂. အသက်ဘယ်လောက်ရှိပြီလဲ။
13. Are you married?	၁၃. အိမ်ထောင်ရှိလား။
14. (if married) Do you have any children?	၁၄. (အကယ်၍ရှိခဲ့သော်)
a. Yes or no	(က) သားသမီးရှိလား။
b. (if yes) How many?	(ခ) ဘယ်နှစ်ယောက်ရှိလဲ။
15. What is your job?	၁၅. ဘာအလုပ်လုပ်သလဲ။
16. What is the highest level of education you have completed?	၁၆. ကျောင်းဘယ်နှစ်တန်းထိတက်ခဲ့ရလဲ
a. Level	က. ပညာအရည်အချင်း
b. What school did you go to?	ခ. ဘယ်ကျောင်းမှာတက်ခဲ့ရလဲ
c. What was the language of instruction at that school?	ဂ. ကျောင်းမှာစာသင်တဲ့အခါ ဘာစကားကိုသုံးပြီးသင်သလဲ
17. When you were born, what village did you live in?	၁၇. မွေးရပ်ဇာတိက ဘယ်မှာလဲ
18. Where did you grow up?	၁၈. ဘယ်မှာကြီးပြင်းလာသလဲ
19. Where do you live now?	၁၉. အခုဘယ်မှာနေသလဲ
20. How long have you lived there/here?	၂၀. ဒီမှာနေတာဘယ်လောက်ကြာပြီလဲ

21. What do you call your language?	၂၁. ကိုယ်ပြောတဲ့စကားကိုကိုယ်ကဘယ်လိုခေါ်သလဲ
Village Name, Population	
22. What is the official name of this village?	၂၂. ဒီရွာရဲ့အစိုးရအသိအမှတ်ပြုနာမည်ဘယ်လိုလဲ
a. Name	က. ရွာအမည်
b. What "district" is it in? [Ask about all the administrative levels.] eg – in Burma – Village, Township, District, State or Division; Cambodia – Village, Commune, District, Province)	ခ. ဘယ်မြို့နယ်ထဲမှာရှိသလဲ
23. What do the people who live here call this village?	၂၃. ဒေသခံလူတွေကရောဒီရွာကိုဘယ်လိုခေါ်သလဲ
a. Name	က. ရွာအမည်
b. What does that name mean?	ခ. ဘယ်လိုအဓိပ္ပာယ်ရှိပါသလဲ
24. What do outsiders call this village?	၂၄. အခြားဒေသကလူတွေရော ဒီရွာကိုဘယ်လိုခေါ်သလဲ
a. Name	က. ရွာအမည်
b. (if not the same as their own name for the village) Who calls it that?	ခ. (ဒေသခံလူတွေခေါ်တဲ့နာမည်နဲ့မတူဘူးဆိုရင်) အဲဒီလိုဘယ်သူတွေကခေါ်သလဲ
c. (if not the same as their own name for the village) What does that name mean?	ဂ. (ဒေသခံလူတွေခေါ်တဲ့နာမည်နဲ့မတူဘူးဆိုရင်) ဘယ်လိုအဓိပ္ပာယ်ရှိပါသလဲ
d. (if not the same as their own name for the village) Do people in this village like that name?	ဃ. အဲဒီလိုခေါ်တာကိုဒေသခံလူတွေက နှစ်သက်ပါသလား
25. How many houses are in this village?	၂၅. ဒီရွာမှာအိမ်ခြေပေါင်းဘယ်လောက်ရှိသလဲ
26. What is the total number of people in this village? (adults and children)	၂၆. ဒီရွာမှာရွာသူရွာသားပေါင်းဘယ်လောက်ရှိသလဲ (လူကြီး၊ကလေးအားလုံး)
Languages and Ethnic Groups	
27. What do you call the language of this village?	၂၇. ဒီရွာမှာအဓိက ဘာဘာသာစကားသုံးသလဲ
a. Language name	က. ဘာသာစကားအမည်
b. What does that name mean?	ခ. ဘယ်လိုအဓိပ္ပာယ်ရှိပါသလဲ
28. What do others call the language of this village?	၂၈. အခြားလူမျိုးတွေကရော ကိုယ့်ရဲ့စကားကိုဘယ်လိုခေါ်သလဲ
a. Language name	က. စကားအမည်
b. (if not the same as their own name for the language) Who calls it that?	ခ. (အကယ်၍ သူတို့ခေါ်တဲ့နာမည်နဲ့မတူဘူးဆိုရင်) အဲဒီလိုဘယ်သူကခေါ်သလဲ
c. (if not the same as their own name for the language) What does that name mean?	ဂ. အကယ်၍ သူတို့ခေါ်တဲ့နာမည်နဲ့မတူဘူးဆိုရင်) ဘယ်လိုအဓိပ္ပာယ်ရှိပါသလဲ
d. (if not the same as their own name for the language) Do people in this village like that name?	ဃ. (အကယ်၍ သူတို့ခေါ်တဲ့နာမည်နဲ့မတူဘူးဆိုရင်) သူတို့က အဲဒီလိုခေါ်တာကိုကြိုက်သလား

29. What do the people who live in this village call themselves?	၂၉. ဒီက ရွာသူရွာသားတွေက ကိုယ့်ကိုယ်ကို ဘယ်လိုခေါ်သလဲ။
a. People name	က. စကားအမည်
b. What does that name mean?	ခ. ဘယ်လိုအဓိပ္ပာယ်ရပါသလဲ
30. What do others call the people who live in this village?	၃၀. အခြားလူများက ဒီ ရွာသူရွာသားတွေကို ဘယ်လိုခေါ်သလဲ။
a. People name	က. လူမျိုးနာမည်
b. (if not the same as their own name for their people) Who calls you that?	ခ. (အကယ်၍ သူတို့ခေါ်တဲ့နာမည်နဲ့မတူဘူးဆိုရင်) အဲဒီလိုဘယ်သူတွေကခေါ်သလဲ
c. (if not the same as their own name for their people) What does that name mean?	ဂ. အကယ်၍ သူတို့ခေါ်တဲ့နာမည်နဲ့မတူဘူးဆိုရင်) ဘယ်လိုအဓိပ္ပာယ်ရပါသလဲ
d. (if not the same as their own name for their people) Do people in this village like that name?	ဃ. (အကယ်၍ သူတို့ခေါ်တဲ့နာမည်နဲ့မတူဘူးဆိုရင်) သူတို့က အဲဒီလိုခေါ်တာကိုကြိုက်သလား
31. Is this village all [X] people or are there others living here as well?	၃၁. ဒီရွာသူရွာသားတွေက မိန်းယွမ်းတွေပဲလား၊ လူမျိုးခြားတွေရောရှိသေးလား
a. All [X] or others, too	က. မိန်းယွမ်းအားလုံး (သို့) လူမျိုးခြားတွေရောရှိ
b. (if others, too) What groups live here?	ခ. ဘယ်လူမျိုးတွေလဲ
(if others, too) About how many houses and people in this village are from each group?	
i. Number of houses for each group	ဂ. ဘယ်နှစ် အိမ်ထောင်စီရှိကြလဲ
ii. Number of people for each group	ဃ. လူဦးရေဘယ်လောက်စီရှိလဲ
32. Has it always been this way?	၃၂. ဟိုးအရင် အရင်ကတည်းက ဒီလိုဘဲနေထိုင်လာခဲ့ကြသလား
a. Yes or no	က. နေ/မနေ
b. (if no) Which way is it changing... More [X] people or fewer?	ခ. ဘယ်လိုပြောင်းလဲလာသလဲ (မိန်းယွမ်းတွေပိုများလာသလား၊ နည်းသလား)
Current Residents' History	
33. Where did the people who are here now come from?	၃၃. ဒီကရွာသူရွာသားတွေ ဘယ်အရပ်ဒေသက ပြောင်းရွှေ့လာကြသလဲ
a. Where	က. ဘယ်အရပ်
b. When did they move here?	ခ. ဘယ်အချိန်လောက်တုန်းကပြောင်းလာကြသလဲ
c. (if they have moved here recently) When they were there, what other groups were they around?	ဂ. ဒီနေရာကိုမပြောင်းခင် ဘယ်လူမျိုးတွေနဲ့ အနီးအနားမှာနေထိုင်ခဲ့ကြသလဲ
d. (if they have moved here recently) What languages/varieties were used there?	ဃ. အဲဒီနေရာမှာဘာသာစကားတွေအသုံးပြုကြသလဲ
e. Why did they move here?	င. ဘာကြောင့်ပြောင်းလာကြသလဲ

f. Do people from there ever come here? Do people from here ever go there? Why?	စ. အရင်နေခဲ့တဲ့ဒေသကလူတွေနဲ့ အဆက်အသွယ်ရှိသေးလား
g. Where did they come from before that?	ဆ. အဲဒီမတိုင်ခင်ကရော ဘယ်အရပ်မှာနေထိုင်ခဲ့ကြသလဲ
People Group History	
34. Where did the [X people] in general, not just this village, come from?	၃၄. မိန်းယွမ်းလူမျိုးနွယ်စုအားလုံးရော ဘယ်အရပ်ဒေသကပြောင်းရွှေ့လာကြသလဲ
a. Where	က. ဘယ်အရပ်
b. When did they come to this area?	ခ. ဘယ်အချိန်လောက်တုန်းကပြောင်းလာကြသလဲ
c. Why did they leave their former home?	ဂ. ဘာကြောင့်ပြောင်းလာကြသလဲ
d. Do people from there ever come here? Why?	ဃ. အရင်နေခဲ့တဲ့ဒေသကလူတွေနဲ့ အဆက်အသွယ်ရှိသေးလား
e. Do people from here ever go there? Why?	င. သူတို့ရဲ့ မူလအစပေါက်ဖွားရာနေရာက ဘယ်မှာလဲ
School	
35. Is there a school in this village?	၃၅. ဒီရွာမှာစာသင်ကျောင်းရှိပါသလား
a. Yes or no	က. ရှိ/မရှိ
b. (if yes) What levels are taught in the school?	ခ. ဘယ်နှစ်တန်းအထိရှိပါသလဲ
c. (if yes) What is the language of instruction?	ဂ. ဘယ်ဘာသာစကားနဲ့သင်ပါသလဲ (ဆရာ/မ ပြောတဲ့စကား၊ ဖတ်စာအုပ်သုံးဘာသာစကားမဟုတ်)
d. (if yes) What language groups attend this school?	ဃ. ဘယ်လူမျိုးတွေ တက်သလဲ
e. (if yes) About what proportion of the school is from each ethnic group?	င. အများဆုံးလာတက်တဲ့ လူမျိုးစုနှစ်ခုကဘာလဲ၊ ဘယ်လူမျိုးကပိုများလဲ
f. (if yes) What language(s) do the schoolchildren use with each other?	စ. ကျောင်းသူ/သားအချင်းချင်း ဘာစကားပြောကြသလဲ
36. Do any children go to any other villages/towns for school?	၃၆. ဒီရွာက ကလေးတွေ အခြားနေရာတွေမှာ ကျောင်းသွားတက်သေးလား
a. Yes or no	က. တက်/မတက်
b. (if yes) About what proportions of children go elsewhere for school?	ခ. ဘယ်ဒေသတွေမှာ တက်သလဲ
c. (if yes) Where?	ဂ. ဘယ်နှစ်တန်းတက်ဖို့အတွက်သွားသလဲ
d. (if yes) What is the language of instruction in that place?	ဃ. ဘယ်ဘာသာစကားနဲ့သင်သလဲ (ဆရာ/မ ပြောတဲ့စကား၊ ဖတ်စာအုပ်သုံးဘာသာစကားမဟုတ်)
e. (if yes) What levels do they go for?	င. ဘယ်လူမျိုးတွေတက်ပါသလဲ
37. About how many years of education do children from this village usually complete? primary, middle, or secondary?	၃၇. ဒီရွာက ကလေးတွေ များသောအားဖြင့် ဘယ်အတန်းထိကျောင်းနေကြလဲ
Languages of Wider Communication	
38. Other than [X], what languages are spoken in this village?	၃၈. မိန်းယွမ်းစကားအပြင် ဒီရွာမှာအခြားဘာစကားပြောသေးသလဲ

39. (for each LWC)(eg. Kachin, Shan, Burmese, Chinese and if any other) Who speaks [LWC] well? [In other words, what type of people? -men, women, old, young, merchants, etc.]	၃၉. က. ဘယ်သူတွေက အဲဒီစကား တွေကိုကောင်းကောင်းပြောနိုင်လဲ
a. Why do those types of people need to speak it well?	ခ. သူတို့ဘာကြောင့် ကောင်းကောင်းပြောနိုင်ကြသလဲ
b. Are there any types of people in this village who speak [LWC] poorly?	ဂ. ကောင်းကောင်းဘယ်သူတွေက
i. What types	မပြောနိုင်ဘူးလဲ ဃ. ပြောနိုင်/မပြောနိုင်
ii. Why?	င. ဘာကြောင့်လဲ
40. Not including [X], which of these languages is used by the most people?	၄၀. လူအများစုက ဘယ်စကားကိုပိုအသုံးများသလဲ
a. Language	က. ဘာသာစကား/
b. About what percent speak that language?	ခ. ရာခိုင်နှုန်း
41. About what percent use each of the rest of these languages?	၄၁. တခြား စကားတွေကိုရာခိုင်နှုန်း ဘယ်လောက်စီပြောသလဲ
42. If someone from this village meets someone who cannot speak [X], what language do they use with that person?	၄၂. ဒီရွာမှာ မိန်းယွမ်းစကားမတတ်တဲ့လူတွေရင် ဘယ်စကားကိုသုံးပါသလဲ
43. What languages are spoken within the area that [X people] live and travel?	၄၃. မိန်းယွမ်းလူမျိုးတွေ သွားလာလေ့ရှိသည့်ဒေသများတွင် ဘယ်ဘာသာ စကားများကိုသုံးပါသလဲ
44. Do you know any [X people] who don't speak [X] any more?	၄၄. မိန်းယွမ်းလူမျိုးဖြစ်ပြီးတော့ ကိုယ့်စကားကို လုံးဝမပြောတော့တဲ့လူတွေကိုသိသလား
a. Are there very many?	က. ဘယ်နှစ်ယောက်လောက်ရှိသလဲ
b. Where do they live?	ခ. သူတို့ ဘယ်မှာနေထိုင်ကြသလဲ
c. What language(s) do they speak?	ဂ. သူတို့ ဘာစကားတွေပြောကြသလဲ
45. Are there people in this village who speak only your language?	၄၅. ဒီရွာထဲမှာ မိန်းယွမ်းစကားပဲတတ်ပြီး အခြားစကားမတတ်တဲ့လူရှိသလား
a. Yes or no	က. ရှိ/မရှိ
b. (if yes) What types of people?	ခ. (ရှိခဲ့ရင်) ဘယ်လိုလူတွေလဲ
46. Are there [X] people who speak [X] poorly?	၄၆. မိန်းယွမ်းလူမျိုးဖြစ်ပြီးတော့ မိန်းယွမ်းစကားသိပ်မတတ်တဲ့သူတွေရောရှိသေးလား
a. Yes or no	က. ရှိ/မရှိ
b. (if yes) What types of people?	ခ. (ရှိရင်) ဘယ်လိုလူတွေလဲ
c. (if yes) What language(s) do they speak well?	ဂ. (ရှိရင်) ဘယ်စကားတွေကိုပိုပြီးကျွမ်းသလဲ
d. (if yes) What language do you use with them?	ဃ. (ရှိရင်) အဲဒီလူတွေနဲ့စကားပြောတဲ့အခါ ဘာစကားကိုသုံးသလဲ
47. Are there any religious festivals/gatherings with more than one [ethnic group / village]?	၄၇. ဒီဒေသမှာ ဘာသာရေးပွဲတွေလုပ်ရင် အခြားလူမျိုးတွေနဲ့ပေါင်းပြီးလုပ်လေ့ရှိသလား
a. Yes or no	က. လုပ်/မလုပ်
b. What festivals?	ခ. (လုပ်ရင်) ဘာပွဲတွေလုပ်သလဲ

c. Where are they held?	ဂ. ဘယ်မှာကျင်းပလေ့ရှိသလဲ
d. What [groups / villages] attend?	ဃ. ဘယ်လိုလူမျိုးတွေ အဲဒီပွဲကိုလာကြသလဲ
e. How often?	င. ဘယ်လောက်ကြာကြာ တခါလုပ်တတ်သလဲ
f. What languages are used for announcements?	စ. အဲဒီပွဲမျိုးမှာအားလုံးအတွက်ဘာစကားကိုသုံးသလဲ
g. What languages do people use with each other?	ဆ. ဘာစကားနဲ့အချင်းချင်းပြောကြသလဲ
Intermarriage	
48. Is it common for [X] people from this village to marry [non-X] speaking people?	၄၈. ဒီရွာရှိ မိန်းယွမ်း လူမျိုးတွေ အခြားလူမျိုးများနှင့် အိမ်ထောင်ပြုလေ့ရှိပါသလား
a. Yes or no	က. ရှိ/မရှိ
b. (if yes) What [non-X] speaking people do they marry?	ခ. (ရှိရင်) ဘယ်လူမျိုးနှင့်အိမ်ထောင်ပြုပါသလဲ
49. (if yes) If an [X] man from this village marries a [non-X] woman...	၄၉. တကယ်လို့ ကိုယ့်လူမျိုးထဲက အမျိုးသားတစ်ယောက်က လူမျိုးခြား အမျိုးသမီးတစ်ယောက်ကို အိမ်ထောင်ပြုတယ်ဆိုရင်
a. Where do they live? (in [X] area or outside)	က. မိန်းယွမ်းဒေသမှာနေထိုင်ပါသလား(သို့) အခြားဒေသမှာနေထိုင်ပါသလား
b. Usually, what language do their children end up speaking?	ခ. သူတို့ရဲ့သားသမီးတွေ ဘာစကားကို အဓိကပြောသလဲ
c. Why?	ဂ. ဘာကြောင့်လဲ
d. (if not [X]) Can they also still speak [X]?	ဃ. မိန်းယွမ်းစကားမဟုတ်ရင် သူတို့ မိန်းယွမ်းစကားကိုပြောတတ်သေးရဲ့လား
e. How many men do this: few, some, half, most, or all?	င. အမျိုးသားဘယ်လောက်လောက်ကလေးလူမျိုးခြားတွေနဲ့ အိမ်ထောင်ပြုသလဲ(၁)အများစု (၂)အချို့ (၃)အနည်းငယ်.
50. (if yes) If an [X] woman from this village marries a [non-X] man...	၅၀. တကယ်လို့ ကိုယ့်လူမျိုးထဲက အမျိုးသမီးတစ်ယောက်က လူမျိုးခြား အမျိုးသားတစ်ယောက်ကို အိမ်ထောင်ပြုတယ်ဆိုရင်
a. Where do they live? (in [X] area or outside)	က. မိန်းယွမ်းဒေသမှာနေထိုင်ပါသလား(သို့) အခြားဒေသမှာနေထိုင်ပါသလား
b. Usually, what language do their children end up speaking?	ခ. သူတို့ရဲ့သားသမီးတွေ ဘာစကားကို အဓိက ပြောသလဲ
c. Why?	ဂ. ဘာကြောင့်လဲ
d. (if not [X]) Can they also still speak [X]?	ဃ. မိန်းယွမ်းစကားမဟုတ်ရင် သူတို့ မိန်းယွမ်းစကားကို ပြောတတ်သေးရဲ့လား
e. How many women do this: few, some, half, most, or all?	င. အမျိုးသမီးဘယ်လောက်လောက်ကလေးလူမျိုးခြားတွေနဲ့ အိမ်ထောင်ပြုသလဲ(၁) အများစု(၂) အချို့(၃) အနည်းငယ်
51. Are any of your young people now living in [major city]?	၅၁. ဒီကမိန်းယွမ်းလူငယ်တွေ မြို့ထဲမှာပဲနေကြသလား
a. Yes or no	က. နေ/မနေ
b. (if yes) Why did they go?	ခ. (နေရင်) ဘာကြောင့် အဲဒီမှာသွားနေကြသလဲ

c. (if yes) Do very many go or just a few?	ဂ. (နေရင်) လူတွေအများစုသွားနေကြသလား/ အနည်းငယ်ပဲသွားနေကြသလား
d. (if yes) While they live there, do they speak MY?	ဃ. (နေရင်) သူတို့မြို့မှာနေတဲ့အခါ မိန်းယွမ်းစကားပြောသေးလား
e. (if yes) Do they ever come back to live here (to stay)?	င. (နေရင်) ဒီမှာပြန်လာနေတဲ့ လူငယ်တွေရောရှိသလား
52. Do people from this village travel to other [X] villages?	၅၂. ဒီရွာသူရွာသားတွေ အခြားမိန်းယွမ်းရွာတွေကိုသွားလေ့ရှိသလား
a. List locations	က. (သွားတတ်နေရာတွေများကိုရေးရန်)
b. What types of people go? [not looking for specific names!]	ခ. ဘယ်လိုလူမျိုးတွေသွားတတ်ကြသလဲ
c. Do very many go, or just a few?	ဂ. လူတော်တော်များများသွားတတ်ကြသလား ၊ အနည်းငယ်ပဲလား
d. Why do they go?	ဃ. ဘာကြောင့်သွားကြသလဲ
e. How often do they go?	င. ဘယ်လောက်ကြာကြာတခါသွားတတ်ကြသလဲ
f. Are they able to speak to each other in [X] or do they have to use another language?	စ. သူတို့ဟိုမှာသွားတဲ့အခါ မိန်းယွမ်းစကား သုံးသလား (သို့) အခြားစကားသုံးသလား
g. (if they use X) Do they have any trouble understanding each other?	ဆ. (မိန်းယွမ်းစကားပဲသုံးရင်) သူတို့နဲ့စကားပေါက်ကြသလား
h. (if they use X) Do they have to change the way they speak [X] to communicate?	ဇ. (မိန်းယွမ်းစကားပဲသုံးရင်) သူတို့နဲ့စကားပေါက် ဖို့အတွက် နဲ့ပြောင်းပြောရသေးလား
53. Do people from other [X] villages ever come here?	၅၃. အခြားမိန်းယွမ်းရွာကရွာသူရွာသားတွေ ဒီရွာကိုလာလေ့ရှိသလား
a. Yes or no	က. (လာတတ်တဲ့ရွာများကိုရေးရန်)
b. From what villages?	ခ. ဘယ်လိုလူမျိုးတွေလာတတ်ကြသလဲ
c. What types of people come? [not looking for specific names!]	ဂ. လူတော်တော်များများလာတတ်ကြသလား ၊ အနည်းငယ်ပဲလား
d. Do very many come, or just a few?	ဃ. ဘာကြောင့်လာကြသလဲ
e. Why do they come?	င. ဘယ်လောက်ကြာကြာတခါလာတတ်ကြသလဲ
f. How often do they come?	စ. သူတို့ဒီမှာလာတဲ့အခါ မိန်းယွမ်းစကားသုံးသလား (သို့) အခြားစကားသုံးသလား
g. Are they able to speak to people here in [X] or do they have to use another language?	ဆ. (မိန်းယွမ်းစကားပဲသုံးရင်) သူတို့နဲ့ စကားပေါက်ကြသလား
h. (if they use X) Do they have any trouble understanding each other?	ဇ. (မိန်းယွမ်းစကားပဲသုံးရင်) သူတို့နဲ့စကားပေါက် ဖို့အတွက် နဲ့ပြောင်းပြောရသေးလား
54. Is there a weekly market?	၅၄. ဒီမှာဈေးနေ့ရှိလား
a. Yes or no	က. ရှိ/မရှိ
If yes, then ask the following:	ခ. (ရှိရင်) ဘယ်မှာလုပ်လေ့ရှိသလဲ
b. Where is it held?	ဂ. ဈေးသည်တွေရော ဘယ်ဒေသ/ရွာ ကလာကြသလဲ

Interviewer Observations	
1. Were there any distractions or interruptions that interfered with the flow of the interview or seemed to influence some of the responses?	
2. Did the subject seem to understand the language of elicitation?	
3. Did the subject seem shy or fairly confident about expressing his/her opinions?	
4. Did the interpreter change any of the questions? Note what was actually asked.	
5. Other observations about the interview?	
6. Were there any questions that seemed to work really well? Which questions? Why?	
7. Were there any questions that seemed to not work well? Which questions? Why?	

B.2. Meung Yum Knowledgeable Insider Sociolinguistic Questionnaire 2011

Oral Informed Consent

တွေ့ရသားဝမ်းသာပါတယ်။ ကျွန်တော်နာမည်-----လို ခေါ်ပါတယ်။
 ဒီရွာမှာနေထိုင်ကြတဲ့ခင်ဗျားတို့အကြောင်းမေးချင်ပါတယ်။ ကျွန်တော်မေးမေးခွန်းတွေကလွယ်လွယ်လေးတွေပဲ၊
 ဒီရွာက ခင်ဗျားတို့မင်းယွန်းလူမျိုးအကြောင်း၊ ခင်ဗျားတို့မင်းယွန်းစကားအကြောင်း တွေပဲဖြစ်တယ်။
 ဒီလိုမေးရတာကျွန်တော်တို့မင်းယွန်းလူမျိုးအကြောင်း စာတမ်းပြုစုခြင်းလိုဖြစ်ပါတယ်။
 ခင်ဗျားတို့သိတဲ့အတိုင်းဖြေနိုင်ပါတယ်။ ခင်ဗျားတို့ဖြေဖို့ခက်ခဲတဲ့ မေးခွန်းတွေ ရှိရင် မဖြေပဲနေလို့ရပါတယ်။
 ကျွန်တော် အလွန်ဆုံး တစ်နာရီလောက် ပဲကြာအောင်မေးမှာဖြစ်တယ်။ ကျေးဇူးအများကြီးတင်ပါတယ်။

ENTER THE ANSWERS TO THE FOLLOWING AHEAD OF TIME IN YOUR
NOTEBOOK:

English	
1. Questionnaire Number	
2. Tribal Group	
3. Interview Location	
4. Interviewer Name	
5. Date (Day / Month / Year)	
6. Time (Morning or Evening)	
7. Language of Elicitation	
8. Language of Response	
9. Interpreter Name (if needed)	

SUBJECT DEMOGRAPHICS

English	Burmese	Shan
10. What is your name?	သင့်နာမည် ဘယ်လိုခေါ်ပါသလဲ။	လိဝ်းသီင် လိဝ်းသင်စား။
11. Gender	ကျား/မ	ယိင်/တေး။
12. How old are you?	သင်အသက်ဘယ်လောက်ရှိပြီလဲ။	ကသက်၊ လားကျွန်ုပ် ယဝ်းစား။
13. What is your religion?	(သိသာလွန်းစွာရေးရန်မလဲ) ဘယ်ဘာသာကို ကိုးကွယ်ပါသလဲ။	ဝံးအေး၊ သာသင်စား။
14. Up to what level of education did you complete? (or) Have you ever attended monastery school? For how many years?	ကျောင်းဘယ်နှစ်တန်းထိ နေဖူးပါသလဲ။(သို့) ဘုန်းကြီးဝတ်ဖူးပါသလား။ဘယ်နှစ်ပါ၊ ဘယ်နှစ်နှစ်ကြာတဲ့အထိ ဝတ်ခဲ့ပါသလဲ။	ယမ်းယူ၊ ကျွင်းထိုင်တမ်းသင်စား။ (တစ်ဆန်း) ယမ်းပိန်အေး ပိန်ဖန်တင်ယူစား၊ ယမ်းပိန်မားလပိ။
15. What is (was) your work?	သင်ဘာ အလုပ်လုပ်ပါသလဲ။ (ခွဲပဲ၊ သလဲ)	ရှ်တီးကန်သင်စား။
16. When you were born, what village did you live in?	သင့်မွေးရပ်ဇာတိက ဘယ်ရွာလဲ။	တီးဂိုတ်၊ ပိန်တီးလွဲစား၊ (ဝန်လံ၊ ကိုင်၊ လံ၊ မိုင်၊ လံ၊ မိုး)
17. Where did you grow up?	သင်ဘယ်ရွာမှာကြီးပြင်းခဲ့ပါလဲ။	ယွဲမားတီးလွဲစား။ (ဝန်လံ၊ ကိုင်၊ လံ၊ မိုင်၊ လံ)
18. How long have you lived here in this village?	ဒီရွာမှာနေတာဘယ်လောက်ကြာပြီလဲ။	ယူ၊ တီး၊ ဝမ်းအံ၊ ရှိုင်မားလွဲပိယတ်။
19. Have you lived anywhere else for more than a year? Where? When? How long did you live there?	တခြားရွာမှာတစ်နှစ်ကျော်နေထိုင်ဖူးပါသလား။ (နေထိုင်ခဲ့ရင်) အဲဒီရွာကဘယ်မှာရှိတာလဲ။ ဘယ်အချိန်မှာ နေခဲ့တာလဲ။ ဘယ်လောက်ကြာအောင်နေခဲ့လဲ။	လိဝ်းအဆင့် ယမ်းယူ၊ တီးရှိုင်လွဲပိ ပိ ဆိုင်။ တီးလွဲ၊ ယမ်းယူ၊ ရှိုင်လွဲ။ ယူ၊ တီးအမ်း၊ ရှိုင်လွဲပိ။
20. What language did you speak first?	(ကိုယ့်စကားအပါအဝင်) ငယ်ငယ်ကတည်းက ပထမဦးဆုံးစပြောတတ်တဲ့စကားက ဘာစကားလဲ။	ကိမ်မိုင်းလိဂ် တင်းစတေး၊ မေးလတ်၊ ရှမ်း၊ မေးလတ်၊ ရှမ်း၊ မေးအဆင့် မေးလတ်၊ ရှမ်း၊ ကန်လွဲ၊ ကွန်တင်၊ သုတ်။
21. What other languages do you speak?	တခြားဘယ်စကားတွေကို ပြောတတ်ပါသလဲ။	လွဲပိရှမ်း၊ သေး၊ သုတ်၊ လပ်၊ ကပ်၊ အဆင့် မေးလတ်၊ ရှမ်း၊ သင်၊ ထင်။
22. Of all the languages you speak, which language do you speak best?	သင်ပြောနိုင်သည့်စကားတွေထဲကနေ ဘယ်စကားကိုအကျွမ်းကျင်ဆုံးပြောတတ်ပါသလဲ။ (မိခင်ဘာသာစကားအပါအဝင်)	ရှမ်း၊ သေး၊ သုတ်၊ ကန်၊ မေးလတ်၊ တင်၊ သီင်၊ အဆင့် ရှမ်း၊ ကန်လွဲ မေးလတ်၊ လိဝ်းပိန်။
a. ... second best?	နောက်ဒုတိယအကျွမ်းကျင်ဆုံး ပြောတတ်တာက ဘာစကားလဲ။	ရှမ်း၊ သေး၊ သုတ်၊ ကန်လွဲ မေးလတ်၊ လိဝ်းပိ ထူးအင်းလွဲပိ။
b. ... third best?	တတိယအကျွမ်းကျင်ဆုံး ပြောတတ်တာက ဘာစကားလဲ။	ရှမ်း၊ သေး၊ သုတ်၊ ကန်လွဲ မေးလတ်၊ လိဝ်းပိ ထူးအင်းသပိ။

TRIBAL GROUP INFORMATION

English	Burmese	Shan
23. What do you call your language and people group?	ခင်ဗျားတို့ရဲ့ဘာသာစကား နဲ့ လူမျိုးစုကို ခင်ဗျားတို့ဘယ်လိုခေါ်သလဲ။	လိဝ်းသင်္ဃာတိုက်တိုက်အား ကဆဲဒွင်အားဆဲဒွင်ကဆဲဒွင် လိဝ်းသင်္ဃာတိုက်။
24. What do other people call your language and people group?	ခင်ဗျားတို့ရဲ့ဘာသာစကား နဲ့ လူမျိုးစုကို အခြားလူတွေက ဘယ်လိုခေါ်သလဲ။	လိဝ်းသင်္ဃာတိုက်ကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင် လိဝ်းသင်္ဃာတိုက်ကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင် လိဝ်းသင်္ဃာတိုက်ကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင်။
a. What do these names mean?	ဒီနာမည်(တွေ) ရဲ့ အဓိပ္ပာယ်က ဘယ်လိုလဲ။	လိဝ်းသင်္ဃာတိုက်ကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင် လိဝ်းသင်္ဃာတိုက်ကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင်။
b. How do you feel about these names?	အခြားလူတွေ ဒီနာမည်တွေနဲ့ ကိုယ့်ကိုခေါ်တဲ့အခါ ဘယ်လိုခံစားရသလဲ။ (ဥပမာ- နိမိတ်တယ်၊ ဂုဏ်ယူတယ်)	မိမိကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင် မိမိကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင် မိမိကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင်။
25. How long has your tribal group lived in your home village? for example: 30 years, 50 years, 100 years	ခင်ဗျားတို့လူမျိုးတွေ ဒီရွာမှာနေလာတာ ဘယ်လောက်ကြာပြီလဲ။ ဥပမာ။ နှစ်ပေါင်း (၃၀)၊ (၅၀)၊ (၁၀၀)	ကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင် ကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင် ကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင်။ (မိမိကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင် - 3၀၊ 5၀၊ 1၀၀ ဝိ)
26. Where did your tribal group originally come from?	ခင်ဗျားတို့လူမျိုးစုအားလုံးဘယ်နေရာကနေ ဆင်းသက်လာခဲ့သလဲ။	ကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင် ကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင် ကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင်။
27. Where did your tribal group live before they lived here?	ခင်ဗျားတို့လူမျိုးစုတွေ ဒီရွာမှာမနေခင် ဘယ်နေရာမှာ နေခဲ့ကြသလဲ။	မိမိကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင် မိမိကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင် မိမိကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင်။
28. Why did your tribal group move to this village?	ခင်ဗျားတို့လူမျိုးစုတွေ ဘာကြောင့် ဒီရွာကို ပြောင်းရွှေ့လာခဲ့ကြတာလဲ။	ကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင် ကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင် ကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင်။

VILLAGE NAME AND POPULATION

English	Burmese	Shan
29. What is the official name of this village?	ဒီရွာကိုတရားဝင်ဘယ်လိုခေါ်ပါသလဲ။	မိမိကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင် မိမိကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင် မိမိကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင်။
a. What Village Group, Township, District, and Division is it in?	ဘယ် ကျေးရွာအုပ်စု၊ မြို့နယ်၊ ခရိုင်၊ တိုင်း၊ ယံမှာတည်ရှိပါသလဲ။	မိမိကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင် မိမိကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင် မိမိကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင်။
30. Does this village have any alternate names?	ရန်ကုန်မည် တခြားကောရိုသေးသလား။	မိမိကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင် မိမိကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင် မိမိကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင်။
a. (if so) What are the alternate names?	(ရှိရင်) ဘယ်လိုခေါ်ပါသလဲ။	မိမိကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင် မိမိကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင် မိမိကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင်။
31. How many houses are in this village?	ဒီရွာမှာ အိမ်ခြေပေါင်းဘယ်လောက်ရှိသလဲ။	မိမိကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင် မိမိကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင် မိမိကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင်ကဆဲဒွင်။

English	Burmese	Shan
32. What is the total number of people in this village? (adults and children)	ဒီရွာမှာ လူဦးရေပေါင်းဘယ်လောက်ရှိသလဲ။	ဂူဆီးတခင်းတင်းသိင်း (လိက်ယွံ့၊ ယိင်းလေး တင်းသိင်း) မီးလှ်ဂေ့။
33. Is this village made up of all your people or are there other people groups living here as well?	ဒီရွာမှာ ခင်ဗျားတို့လူမျိုးတစ်မျိုးတည်းပဲ နေသလား။ တခြားလူမျိုးတွေ လည်းနေကြသလား။	ဂူဆီးတခင်းတင်းသိင်း ပံဆိဂူဆီးမိတ်၊ မိုင်းယုမ်းဂွံးဂွံး၊ ဂူဆီးတင်းမိတ်၊ ဂေ့မီးဆင်ပိုင်၊ မီးဂူဆီးမိတ်သင်ဂွံးဂွံး။
a. (if others, too) What are all the groups who live here?	(နေလျှင်) ဘာလူမျိုးစုတွေနေသလဲ။	ပေးတုး ဂူဆီးတင်းမိတ်၊ ဂေ့မီးဆင်ပိုင်၊ မီးဂူဆီးမိတ်သင်ဂွံးဂွံး။
b. (if mixed, ask for each group) (Group)... How many houses?	လူမျိုးနွယ်စုများရောနေလျှင် လူမျိုးနွယ်စုအလိုက် အိမ်ခြေပေါင်း ဘယ်လောက်စီရှိကြသလဲ။	ပေးတုး ဂူဆီးတင်းမိတ်၊ ဂေ့မီးဆင်ပိုင်၊ ယိုင်းမိတ်၊ ယိုင်းမိတ်၊ မီးလှ်ဂေ့။
c. (if mixed, ask for each group) About how long have they lived here?	လူမျိုးနွယ်စုများရောနေလျှင် လူမျိုးနွယ်စုအလိုက် ဘုတို့ ဒီရွာမှာနေတာ ဘယ်လောက်ကြာပြီလဲ။	ပေးတုး ဂူဆီးတင်းမိတ်၊ ဂေ့မီးဆင်ပိုင်၊ စဝ်လှိုင်ဆဆံ့ ယု၊ မေးဆိးတခင်းဆဲ ဂိုင်မေး လှိုင်ပယင်။

SCHOOL

English	Burmese	Shan
34. Is there a school in this village?	ဒီရွာမှာ စာသင်ကျောင်းရှိပါသလား။	တီးတခင်းဆဲ ဂျင်၊ မီးသွမ်လိက်။
a. (if yes) What levels are taught in the school?	ရှိရင် ဘယ်နှစ်တန်းအထိ ရှိသလဲ။	ဂျင်၊ ဆဆံ့ မီးထိုင်လှ်တခင်း။
b. (if yes) How many of the Meung Yum children attend the school? (1) all (2) most (3) half (4) some (5) very few	ရှိရင် ဒီရွာမှာ ကျောင်းနေတဲ့ မင်းယွန်းကလေးအားလုံးဘယ်လောက်ရှိပါ သလဲ။ (၁) အားလုံး (၂) အများပိုင်း (၃) တဝက် (၄) အချို့ (၅) အနည်းငယ်	ပေးလှိုင်ဆဆံ့ ဆိးလုက်၊ ကွမ်မိုင်းယုမ်းတင်းသိင်း၊ ဂူဆီးဂေ့မီး လုံးဂျု၊ ခိုဆိးဂျင်၊ သွမ်လိက်။
c. (if yes) What is the language of instruction?	ရှိရင် ဒီကျောင်းမှာ ဆရာ/မ သုံးဘာသာစကားက ဘာစကားလဲ။	ပေးလှိုင်ဆဆံ့ မိုင်းညါ၊ ဩ၊ မစဝ်သွမ်လိက်၊ ဆဆံ့ စဝ်လတီးဂျမ်း၊ ဆေးညါ၊ သင်။
d. (if yes) What language groups attend this school?	ရှိရင် ဒီကျောင်းမှာ ဘယ်လူမျိုးစုတွေ လာတက်ပါသလဲ။	ပေးလှိုင်ဆဆံ့ ဂူဆီးမိတ်သင်ဂိုင်၊ ဂိုင်၊ မေးမိုဆိးတီး၊ ဂျင်၊ ဆဆံ့။
e. (if yes) Which language group is the majority at the school?	ရှိရင် ဒီကျောင်းမှာ အများဆုံး ဘယ်လူမျိုးစုတွေ လာတက်ပါသလဲ။	ပေးလှိုင်ဆဆံ့ ဂူဆီးမိတ်သင်မေးမိုဆိးဂျင်၊ ဆမိလှိုင်မိုဆိး။

English	Burmese	Shan
f. (if yes) What language(s) do the Meung Yum schoolchildren use with each other?	ရှိရင် မင်းယွန်းကျောင်းသူ/သားတွေအချင်းချင်းစကားပြောတဲ့အခါ ဘာ ဘာသာစကားနဲ့ ပြောကြပါသလဲ။	ပေးလို့ခံအဆီ လက်ကွမ်းဂျှင်းယုမ်းစင်အင်၊ဂမ်ဂမ်လတ်၊တေးဂမ်အဆီ စပ်လတ်၊ဂွမ်း၊ပေး၊သု၊သင်။
35. Do any Meung Yum children go to any other villages/towns for school?	မင်းယွန်းကလေးတွေ အခြားမြို့၊ ရွာတွေမှာရော ကျောင်းသွားတက်ပါသလား။	လက်ကွမ်းစိုင်းယုမ်းစင်၊ ငွင်၊ဂျှမ်း၊ခို၊ခို၊ဂျှင်း၊တင်၊တီး၊ တင်၊ခို၊ခို။
a. (if yes) Where?	တက်ရင် ဘယ်မြို့၊ ရွာတွေမှာ သွားသလဲ။	ပေးလို့ခံအဆီ ဂျှမ်း၊ခို၊ခို၊လှို။
b. (if yes) What levels do they go for?	တက်ရင် အဲဒီမှာကျောင်းတက်တဲ့ကလေးတွေက ဘယ်အတန်းတွေ တက်ကြပါသလဲ။	ပေးလို့ခံအဆီ စင်ဂျှမ်း၊ခို၊ခို၊တမ်း၊ သင်၊ဂျှမ်း၊ဂျှမ်း။
36. About how many years of education do Meung Yum children from this village usually complete? (primary, middle, or secondary?)	ယေဘုယျအားဖြင့် ဒီရွာက မင်းယွန်းကလေးတွေ အဖြင့်ဆုံးဘယ်အတန်းအထိ ရောက်ကြပါသလဲ။	စပ်ခို၊ခို၊ခို၊တမ်း၊ သင်။ (သုင်တီး၊သုင်တီး)

LANGUAGE MAINTENANCE

English	Burmese	Shan
37. Are there people in this village who can only speak Meung Yum?	ဒီရွာထဲမှာ မင်းယွန်း စကားတစ်မျိုးထဲပဲ ပြောတတ်တဲ့ သူတွေရှိပါသလား။	ဂွမ်း၊ခို၊ခို၊တမ်း၊ဆုံ၊ ကေးကမ်၊မေးလတ်၊ဂွမ်း၊ ခို၊ခို၊ယုမ်း၊ ကမ်လိတ်၊ခွံ၊ (ကမ်၊မေးလတ်၊ဂွမ်း၊ တင်၊မိတ်)၊ ငွင်၊မိ။
a. (if yes) Which types of people? (e.g. which gender, ages, occupations)	(တစ်မျိုးတည်းပြောရင်) ဘယ်သူတွေလဲ။ (ဥပမာ၊ ကျား၊မ၊ အသက်၊အလုပ်အကိုင်)	(ပေး၊ခို၊ခို၊ခို)၊ပိမ်း၊ခို၊(ယိင်း၊လှို၊ ထပ်၊ လိတ်၊ နှိတ်၊ကမ်၊ခို၊ခို၊သင်။)
38. Are there people in this village who can speak Meung Yum, but not very well?	ဒီရွာထဲမှာ မင်းယွန်း စကားကောင်းကောင်း မကျွမ်းတဲ့ လူတွေရှိပါသလား။	ဂွမ်း၊ခို၊ခို၊ခို၊ ကမ်၊ကမ်၊မေးလတ်၊ဂွမ်း၊ခို၊ခို၊ယုမ်း၊လိတ်၊ ငွင်၊မိ။
a. If yes, Which types of people? (e.g. which gender, ages, occupations)	ရှိရင် ဘယ်သူတွေလဲ။ (ဥပမာ၊ ကျား၊မ၊ အသက်၊အလုပ်အကိုင်)	(ပေး၊ခို၊ခို၊ခို)၊ပိမ်း၊ခို၊(ယိင်း၊လှို၊ ထပ်၊ လိတ်၊ နှိတ်၊ကမ်၊ခို၊ခို၊သင်။)
b. If yes, what language(s) do they speak well?	ရှိရင်သူတို့ကောင်းကောင်းပြောတတ်တဲ့စကားတွေကဘာလဲ။	စပ်ခို၊ခို၊ခို၊ခို၊ ဂွမ်း၊မေးလတ်၊ဂွမ်း၊သင်။

39. Are there people in this village who cannot speak Meung Yum at all?	မင်းယွန်းစကားလုံးဝမပြောတတ်တဲ့လူရှိပါသလား။	ဂူဆီးတန်းဆီကဆီကမ်းမေ့လတ်းဂွမ်းခိုင်းယုမ်းလုလုလုလုငင်မီ။
a. (if yes) Which types of people? (e.g. which gender, ages, occupations)	ရှိရင် ဘယ်သူ(အုပ်စု)တွေလဲ။ (ဥပမာ၊ ကျား၊မ၊အသက်၊အလုပ်အကိုင်)	(ပေးမီးခိုင်း)ပီဆီဆီ၊(ယိုင်း၊လှိုင်၊ ထမ်း၊ လီဂိုး၊ ရှိတ်၊ကဆီဆီဆီဆီ။)
b. (if yes) What language(s) do they speak well?	ရှိရင်သူတို့ကောင်းကောင်းပြောတတ်တဲ့ဘာသာစကားကဘာလဲ။	(ပေးမီးခိုင်း)စင်စိုင့်ဆီဆီ၊ ဂုံမေ့လတ်းဂွမ်းသင်။

LWCs

English	Burmese	Shan
40. What are the languages of wider communication spoken in this area?	ဒီဒေသတိုက်မှာ အများသုံးဘာသာစကားတွေက ဘယ်ဘာသာစကားတွေလဲ။	လှိုင်သေ ဂွမ်းခိုင်းယုမ်းဆီဆီ လတ်းဂွမ်းသင်ထိုင်။(မိုဝ်းတေသိုဝ်းတေခါ မိုဝ်းဂွမ်းလုလု၊ ဂွမ်းခိုင်းယု မိုဝ်းကဆီ ရှိတ်၊ဂေ့ရှိတ်၊စေးပိုဆီ။)
41. Apart from Meung Yum, what other languages are important in this region?	မင်းယွန်းဘာသာစကားအပြင်ဒီဒေသမှာအခြားဘယ်ဘာသာစကားတွေအရေးကြီးသလဲ။	လှိုင်သေဂွမ်းခိုင်းယုမ်းဆီဆီ ဂွမ်းယု၊သု၊ကဆီလှိုင် ကယေးယို၊လှိုင်သေပိုဆီ။
42. What groups of Meung Yum people can speak Shan well? (For example, which gender, ages, occupations, village)	မင်းယွန်းလူမျိုးအားလုံးထဲမှာ ဘယ်သူတွေက ဂွမ်းစကားကို ပြောတတ်ပါသလဲ။ (ဥပမာ၊ ကျား၊ မ၊အသက်၊လုပ်အကိုင်၊ရွာအမည်)	ဆီးဂူဆီခိုင်းယုမ်းတင်းသိုင်း၊ ဖွဲ့ဂူဆီခိုင်းလှိုင် မေ့လတ်းဂွမ်းတားလီလီ။(ကုဝမု၊-ယိုင်း၊(တား၊ ထမ်း၊ လီဂိုး၊ ရှိတ်၊ကဆီဆီဆီဆီ၊ယူဝဆီလှိုင်။)
a. Why do those types of people speak Shan well?	ဘာကြောင့် အဲဒီအုပ်စုတွေက ဂွမ်းစကားကောင်းကောင်း တတ်ကြတာလဲ။	ဂွမ်းသင်လေးစပ် မေ့လတ်း ဂွမ်းတားလီလီလှိုင်ဆီဆီ။
43. What groups of Meung Yum people can't speak Shan very well?	မင်းယွန်းလူမျိုးအားလုံးထဲမှာ ဘယ်သူတွေက ဂွမ်းစကားကို သိပ်မပြောတတ်သလဲ။ (ဥပမာ၊ ကျား၊ မ၊အသက်၊လုပ်အကိုင်၊ရွာအမည်)	ဆီးဂူဆီခိုင်းယုမ်းတင်းသိုင်း၊ ဖွဲ့ဂူဆီ ကဆီ၊မေ့လတ်း ဂွမ်းတားလီလီ။(ကုဝမု၊-ယိုင်း၊(တား၊ ထမ်း၊ လီဂိုး၊ ရှိတ်၊ကဆီဆီဆီဆီ၊ယူဝဆီလှိုင်။)
a. Why can't those types of people speak Shan very well?	ဘာကြောင့် အဲဒီအုပ်စုတွေက ဂွမ်းစကားကို ကောင်းကောင်း မတတ်တာလဲ။	ဂွမ်းသင်လေးစပ် ကဆီ၊မေ့လတ်း ဂွမ်းတားလီလီလှိုင်ဆီဆီ။
44. What groups of people can speak Lachid well? (For example, which gender, ages, occupations)	မင်းယွန်းလူမျိုးအားလုံးထဲမှာ ဘယ်သူတွေက လချိတ်စကားကို ပြောတတ်ပါသလဲ။ (ဥပမာ၊ ကျား၊ မ၊အသက်၊လုပ်အကိုင်၊ရွာအမည်)	ဆီးဂူဆီခိုင်းယုမ်းတင်းသိုင်း၊ ဖွဲ့မေ့လတ်း ဂွမ်းလချိတ်လီလီ။(ကုဝမု၊-ယိုင်း၊(တား၊ ထမ်း၊ လီဂိုး၊ ရှိတ်၊ကဆီဆီဆီဆီ၊ယူဝဆီလှိုင်။)

a. Why do those types of people speak Lachid well?	ဘာကြောင့် အဲဒီအုပ်စုတွေကလချိတ်စကား ကောင်းကောင်း တတ်ကြတာလဲ။	ဥပမာအားဖြင့် လူငယ်လူရွယ်၊ ချစ်သူ၊ ချစ်သူမိန်းမ၊ လူငယ်လူရွယ်အဖွဲ့များ။
45. What groups of people can't speak Lachid very well?	မင်းယုန်းလူမျိုးအားလုံးထဲမှာ ဘယ်သူတွေက လချိတ်စကားကို သိပ်မတတ်သလဲ။ (ဥပမာ၊ ကျား၊ မအသက်လုပ်အကိုင်၊ ရွာအမည်)	အိမ်ထောင်ရေး၊ လူငယ်လူရွယ်အဖွဲ့များ၊ ချစ်သူ၊ ချစ်သူမိန်းမ၊ လူငယ်လူရွယ်အဖွဲ့များ။
a. Why can't those types of people speak Lachid very well?	ဘာကြောင့် အဲဒီအုပ်စုတွေက လချိတ်စကားကို ကောင်းကောင်း မတတ်တာလဲ။	ဥပမာအားဖြင့် အိမ်ထောင်ရေး၊ လူငယ်လူရွယ်အဖွဲ့များ၊ ချစ်သူ၊ ချစ်သူမိန်းမ၊ လူငယ်လူရွယ်အဖွဲ့များ။
46. What groups of people can speak Wa well? (For example, which gender, ages, occupations)	မင်းယုန်းလူမျိုးအားလုံးထဲမှာ ဘယ်သူတွေက ဝ စကားကို ပြောတတ်ပါသလဲ။ (ဥပမာ၊ ကျား၊ မအသက်လုပ်အကိုင်၊ ရွာအမည်)	အိမ်ထောင်ရေး၊ လူငယ်လူရွယ်အဖွဲ့များ၊ ချစ်သူ၊ ချစ်သူမိန်းမ၊ လူငယ်လူရွယ်အဖွဲ့များ။
a. Why do those types of people speak Wa well?	ဘာကြောင့် အဲဒီအုပ်စုတွေက ဝ စကားကောင်းကောင်း တတ်ကြတာလဲ။	ဥပမာအားဖြင့် အိမ်ထောင်ရေး၊ လူငယ်လူရွယ်အဖွဲ့များ၊ ချစ်သူ၊ ချစ်သူမိန်းမ၊ လူငယ်လူရွယ်အဖွဲ့များ။
47. What groups of people can't speak Wa very well?	မင်းယုန်းလူမျိုးအားလုံးထဲမှာ ဘယ်သူတွေက ဝ စကားကို သိပ်မတတ်သလဲ။ (ဥပမာ၊ ကျား၊ မအသက်လုပ်အကိုင်၊ ရွာအမည်)	အိမ်ထောင်ရေး၊ လူငယ်လူရွယ်အဖွဲ့များ၊ ချစ်သူ၊ ချစ်သူမိန်းမ၊ လူငယ်လူရွယ်အဖွဲ့များ။
a. Why can't those types of people speak Wa very well?	ဘာကြောင့် အဲဒီအုပ်စုတွေက ဝ စကားကို ကောင်းကောင်း မတတ်တာလဲ။	ဥပမာအားဖြင့် အိမ်ထောင်ရေး၊ လူငယ်လူရွယ်အဖွဲ့များ၊ ချစ်သူ၊ ချစ်သူမိန်းမ၊ လူငယ်လူရွယ်အဖွဲ့များ။
48. What groups of people can speak Burmese well? (For example, which gender, ages, occupations)	မင်းယုန်းလူမျိုးအားလုံးထဲမှာ ဘယ်သူတွေက မမာစကားကို ပြောတတ်ပါသလဲ။ (ဥပမာ၊ ကျား၊ မအသက်လုပ်အကိုင်၊ ရွာအမည်)	အိမ်ထောင်ရေး၊ လူငယ်လူရွယ်အဖွဲ့များ၊ ချစ်သူ၊ ချစ်သူမိန်းမ၊ လူငယ်လူရွယ်အဖွဲ့များ။
a. Why do those types of people speak Burmese well?	ဘာကြောင့် အဲဒီအုပ်စုတွေက မမာစကားကောင်းကောင်း တတ်ကြတာလဲ။	ဥပမာအားဖြင့် အိမ်ထောင်ရေး၊ လူငယ်လူရွယ်အဖွဲ့များ၊ ချစ်သူ၊ ချစ်သူမိန်းမ၊ လူငယ်လူရွယ်အဖွဲ့များ။
49. What groups of people can't speak Burmese very well?	မင်းယုန်းလူမျိုးအားလုံးထဲမှာ ဘယ်သူတွေက မမာစကားကို သိပ်မတတ်သလဲ။ (ဥပမာ၊ ကျား၊ မအသက်လုပ်အကိုင်၊ ရွာအမည်)	အိမ်ထောင်ရေး၊ လူငယ်လူရွယ်အဖွဲ့များ၊ ချစ်သူ၊ ချစ်သူမိန်းမ၊ လူငယ်လူရွယ်အဖွဲ့များ။
a. Why can't those types of people speak Burmese very well?	ဘာကြောင့် အဲဒီအုပ်စုတွေက မမာစကားကို ကောင်းကောင်း မတတ်တာလဲ။	ဥပမာအားဖြင့် အိမ်ထောင်ရေး၊ လူငယ်လူရွယ်အဖွဲ့များ၊ ချစ်သူ၊ ချစ်သူမိန်းမ၊ လူငယ်လူရွယ်အဖွဲ့များ။

50. What groups of people can speak Chinese well? (For example, which gender, ages, occupations)	မင်းယွန်းလူမျိုးအားလုံးထဲမှာ ဘယ်သူတွေက တရုတ်စကားကို ပြောတတ်ပါသလဲ။ (ဥပမာ၊ ကျား၊ မ၊ အသက်၊ လုပ်အကိုင်၊ ရွာအမည်)	ဆိုးကုန်းမိုင်းယုမ်းတောင်ဘိုင်း၊ မွန်မေလတ်၊ ဂွမ်းစေ့၊ လီလီ၊ (ကွပ်မူး၊ ယင်း၊ လဲ၊ ထပ်၊ လီဂါ၊ ရှိတ်၊ ကဆင်ခမ်းသည်)
a. Why do those types of people speak Chinese well?	ဘာကြောင့် အဲဒီအုပ်စုတွေက တရုတ် စကားကောင်းကောင်း တတ်ကြတာလဲ။	ဂွမ်းသင်စလေးစပ်မေလတ်၊ ဂွမ်းစေ့၊ လီလီ၊ လှိုင်ဆန်း
51. What groups of people can't speak Chinese very well?	မင်းယွန်းလူမျိုးအားလုံးထဲမှာ ဘယ်သူတွေက တရုတ်စကားကို သိပ်မတတ်သလဲ။။ (ဥပမာ၊ ကျား၊ မ၊ အသက်၊ လုပ်အကိုင်)	ဆိုးကုန်းမိုင်းယုမ်းတောင်ဘိုင်း၊ မွန်သစ် ကမ်း၊ မေလတ်၊ ဂွမ်းစေ့၊ လီလီ။။ (ကွပ်မူး၊ ယင်း၊ လဲ၊ ထပ်၊ လီဂါ၊ ရှိတ်၊ ကဆင်ခမ်းသည်)
a. Why can't those types of people speak Chinese very well?	ဘာကြောင့် အဲဒီအုပ်စုတွေက တရုတ်စကားကို ကောင်းကောင်း မတတ် တာလဲ။	ဂွမ်းသင်စလေးစပ် ကမ်း၊ မေလတ်၊ ဂွမ်းစေ့၊ လီလီ၊ လှိုင်ဆန်း

CONTACT

English	Burmese	Shan
52. Do people from this village intermarry with people from other people groups?	ဒီရွာကလူတွေ တခြားလူမျိုးတွေနဲ့ အိမ်ထောင်ပြု ကြပါသလား။	ဂွမ်းမိတ်၊ မိုင်းယုမ်းဆုံးတမ်းဆုံး လွင်၊ ဂုခတ၊ ဆူးခိုဆုံးလွမ်း၊ ဂွမ်းတောင်၊ မိတ်။
a. (If yes) From which people groups?	(ရှိရင်) ဘယ်လူမျိုးတွေနဲ့လဲ။	(ပေးလှိုင်ဆန်း) ဂုခတ၊ ဆူးခိုဆုံးလွမ်း၊ ဂွမ်းမိတ်လဲ။
b. (if yes) About how many couples are there in this village?	(ပြုကြရင်) ဒီရွာမှာ အဲလို အိမ်ထောင်ပြုတာ ဘယ်လောက် ရှိသလဲ။	(ပေးလှိုင်ဆန်း) ဂွမ်း၊ ကဆင်တောဆူး၊ မီးလှိုင်ဂွ၊ လှိုင်ဂျေ။
53. Meung Yum people from which villages visit this village?	ဒီရွာကို အခြားဘယ်ရွာတွေက မင်းယွန်း လူမျိုးတွေလာလည်ကြသလဲ။	ဂွမ်းမိုင်းယုမ်း၊ တမ်းလှိုင်၊ ဂုတီးတမ်းဆုံး။
a. (for each village) How often do they come? (1) at least once a day (2) at least once a week (3) at least once a month (4) at least once every 6 months (5) about once a year or never	(တရွာစီအတွက်) သူတို့မကြာခဏလာကြသလား။ ၁) အနည်းဆုံး နေ့တိုင်း ၂) အနည်းဆုံး ပတ်တိုင်း ၃) အနည်းဆုံး လတိုင်း ၄) အနည်းဆုံး တစ်နှစ် နှစ်ကြိမ် ၅) တစ်နှစ်တစ်ကြိမ်လောက် (သို့) လုံးဝမလာပါ။	(ထပ်ပုန်းဂူးတမ်း) ဂွမ်းကဆင် ဂုမူးတိတ်၊ မူးစလေ။ 1) မူးဂူးတမ်း 2) မူးတီးဆိုင်၊ ဝွန်းဆိုင် 3) မူးလှိုင်ဆိုင်၊ ဝွန်းဆိုင် 4) ပီဆိုင်၊ မူး သွင်ပွန်း 5) မူးပီဆိုင်၊ ဝွန်းဆိုင်၊ ကမ်း၊ မူးသေပွန်း
b. Why do they come?	ဘာလုပ်ဖို့လာကြသလဲ။	စပ်ဂုမူး၊ ပုန်းလွင်သည်။

CONTACT WITH SAVAIQ AND MEUNG YUM IN WA REGION

English	Burmese	Shan
54. Do Savaiq people ever come here?	စပိုက်လူမျိုးတွေ ဒီရွာကို လာလေ့ရှိပါသလား။	ရှုဆ်းဆိတ်: သဝုခတ် ဂ် မျးတီး တါဆ်းဆု် ယူ့ရှု။
a. (if yes) Where do they come from?	(လာရင်) ဘယ်ရာတွေကနေ လာကြပါသလဲ။	(ပေးလို့ဝ်းဆ်) စပ်ပိဆ်တါဆ်လုံ ရှိဂ်းဂှိဂ်း။
b. (if yes) How many times per year do they come? (1) at least once a day (2) at least once a week (3) at least once a month (4) at least once every 6 months (5) about once a year or never	(လာရင်) တစ်နှစ်မှာ ဘယ်နှစ်ကြိမ်လောက် လဲ။ ၁) အနည်းဆုံး နေ့တိုင်း ၂) အနည်းဆုံး ပတ်တိုင်း ၃) အနည်းဆုံး လတိုင်း ၄) အနည်းဆုံး တစ်နှစ် နှစ်ကြိမ် ၅) တစ်နှစ်တစ်ကြိမ်လောက် (သို့) လုံးဝမလာပါ။	(ပေးလို့ဝ်းဆ်) စပ်ဂ်းယူ့ရှု။ 1) မျးဂူးတါဆ်း 2) မျးပတ်းဆိုင်; ပွက်ဆိုင် 3) မျးလှိုင်ဆိုင်; ပွက်ဆိုင် 4) ပီဆိုင်;မျး သွင်ပွက် 5) မျးပီဆိုင် ပွက်ဆိုင်; ကမ်.မျးသေပွက်
c. (if yes) What do they come to do?	(လာရင်) ဘာလုပ်ဖို့ လာကြတာလဲ။	ခပ်မျးတီးသင်။
55. When you speak with Savaiq people, what language do you use with each other? Answer needs to be (1) I switch to his variety, (2) he switches to my variety, (3) we both switch our varieties slightly, (4) we both use our own varieties, (5) we change to use a different language (such as Burmese).	စပိုက်လူမျိုးတွေနဲ့ စကားပြောတဲ့အခါ ဘယ်စကားနဲ့ ပြောကြသလဲ။ (၁) ကျွန်တော်က သူတို့စကားနဲ့ ပြောင်းပြောတယ်။ (၂) သူက ကျွန်တော်တို့စကားနဲ့ ပြောင်းပြောတယ်။ (၃) နှစ်ယောက်စလုံး မိမိတို့စကားကို နည်းနည်းစီ ပြောင်းပြော တယ်။ (၄) အသီးသီး ကိုယ့်စကားနဲ့ ပြောကြတယ်။ (၅) တခြားဘာသာစကားကို သုံးကြတယ်။ (ဥပမာ။ မမာစကား။	ရှပ်းမျးလတ်းရှမ်းပေး.သျးသင် တေး.ဂူးဆ်းဆိတ်: သဝုခတ်။ 1) မျးလတ်းရှမ်းခပ် 2) စပ်လတ်းရှမ်းမျး 3) ရှပ်းမျးတင်.သွင်ကျ လုပ်ဆ်.ရှမ်းရှပ်းမျးကိတ်းကိတ်း ပုဆ်းတေဂွင်.ဂမ်။ 4) မျးလတ်းရှမ်းမျး မါဆ်းလတ်းရှမ်းမါဆ်း။ 5) ရှပ်းမျးသွင်.ကျ လတ်းရှမ်းတင်.ပိတ်း(ခွဲဆ်ဆင်, ရှမ်းမါဆ်း; ရှမ်းတား)
a. (if not your language) Why don't you speak to them in your language?	(သင့်စကားမသုံးရင်) ဘာကြောင့်ခင်ဗျားတို့စကားနဲ့ မပြောတာလဲ။	(ပေးကမ်.လတ်းရှမ်းရှပ်းမျး) ဂွမ်းသင်လေး ရှပ်းမျးကမ်.လတ်းရှမ်းရှပ်းမျးတေး.ခတ်။
56. When you hear Savaiq, how much do you understand: (1) everything, (2) most, (3) half, (4) some, (5) none?	သင် စပိုက်စကားကို ကြားတဲ့အခါ ဘယ်လောက် နားလည် သလဲ။ (က)အားလုံး (ခ)အများပိုင်း (ဂ) တဝက် (ဃ)တချို့, ပဲနားလည် တယ်။ (င)လုံးဝ နားမလည်ဘူး။	ရှပ်းမျး ပွင်.လုံ ရှမ်းသဝု ဂျးဂှိတ်။ 1) ပွင်.လုံ ရူးမျး 2) ပွင်.လုံ မမ်.ဆမ် 3) ပွင်.လုံ ခိုင်းဆိုင် 4) ပွင်.လုံ ဂမ်.ဆိုင် 5) ကမ်.ပွင်.လုံ သေကိတ်း

English	Burmese	Shan
57. How are the Meung Yum language and Savaiq language different?	မင်းယွန်းစကား နဲ့ စပိုက် စကား ဘယ်လိုကွာခြားသလဲ။	ရှမ်းမိုင်းယွန်း တင်း ရှမ်းသတု မိုင်းကဆီမိုင်းမိုင်း
58. Do Meung Yum people from Wa Region ever come here?	ဝ ပြည်က မင်းယွန်းတွေ ဒီရွာကို လာလေ့ရှိပါသလား။	ဂူဆီးမိတ်မိုင်းယွန်း ကဆီယူဂုးတီး ကိုင်းမိုင်းတု လွိုင်ဆဆီ ကွင် ဂုးမုးတီးဆး။
a. (if yes) Where do they come from?	(လာရင်) ဘယ်ရွာတွေကနေ လာကြပါသလဲ။	ခပ်ယုးတီးလွှဲ။
b. (if yes) How many times per year do they come? (1) at least once a day (2) at least once a week (3) at least once a month (4) at least once every 6 months (5) about once a year or never	(လာရင်) တစ်နှစ်မှာ ဘယ်နှစ်ကြိမ်လောက် လဲ။ ၁) အနည်းဆုံး နေ့တိုင်း ၂) အနည်းဆုံး ပတ်တိုင်း ၃) အနည်းဆုံး လတိုင်း ၄) အနည်းဆုံး တစ်နှစ် နှစ်ကြိမ် ၅) တစ်နှစ်တစ်ကြိမ်လောက် (သို့) လုံးဝမလာပါ။	ပီဆိုင်၊ ပီဆိုင်၊ ခပ်မုးတီးဆး လွှဲပွက်။ 1) မုးဂူးတီးဆး 2) မုးပတ်းဆိုင်၊ ပွက်ဆိုင် 3) မုးလှိုဆိုင်ဆိုင်၊ ပွက်ဆိုင် 4) ပီဆိုင်မုး သွင်ပွက်၊ 5) မုးပီဆိုင် ပွက်ဆိုင်၊ ကမ်၊မုးသေပွက်၊
c. (if yes) What do they come to do?	(လာရင်) ဘာလုပ်ဖို့ လာကြတာလဲ။	ခပ်ဂုးမုးတီးဆးသင်တီးဆး။
59. When you speak with Meung Yum people from Wa Region, what language do you use with each other? Answer needs to be (1) I switch to his variety, (2) he switches to my variety, (3) we both switch our varieties slightly, (4) we both use our own varieties, (5) we change to use a different language (such as Burmese).	ဝ ပြည်က မင်းယွန်းတွေနဲ့ စကားပြောတဲ့အခါ ဘယ်စကားနဲ့ ပြောကြသလဲ။ (၁) ကျွန်တော်တ သူတို့စကားနဲ့ ပြောင်းပြောတယ်။ (၂) သူက ကျွန်တော်တို့စကားနဲ့ ပြောင်းပြောတယ်။ (၃) နှစ်ယောက်စလုံး မိမိတို့စကားကို နည်းနည်းစီ ပြောင်းပြော တယ်။ (၄) အသီးသီး ကိုယ့်စကားနဲ့ ပြောကြတယ်။ (၅) တခြားဘာသာစကားကို သုံးကြတယ်။ (ဥပမာ။ ဗမာစကား။	ရှမ်းမုးလတ်းရှမ်းမုးသုးသင် တေးဂူဆီးမိုင်းယွန်းကဆီယူတင်းကွိုင်မိုင်းတု ခပ်ဆဆီ။ 1) မုးလတ်းရှမ်းဆင် 2) ခပ်လတ်းရှမ်းမုး 3) ရှမ်းမုးတင်းသွင်တေး လွှဲပီဆီ၊ရှမ်းမုးကိတ်းကိတ်း ပုဆီးတေးပွင်၊ဂမ်။ 4) မုးလတ်းရှမ်းမုး မဆီးလတ်းရှမ်းမဆီး။ 5) ရှမ်းမုးသွင်၊တေး လတ်းရှမ်းတင်၊မိတ်း(မိုဆီဆင်၊ ရှမ်းမဆီး၊ ရှမ်းတင်)
d. (if not your language) Why don't you speak to them in your language?	(သင့်စကားမသုံးရင်) ဘာကြောင့်ခင်ဗျားတို့စကားနဲ့ မပြောတာလဲ။	ပွပ်းသင်လေး ရှမ်းမုးကမ်၊လတ်းရှမ်းမုးတေးခပ်။

English	Burmese	Shan
60. When you hear Meung Yum from Wa Region, how much do you understand: (1) everything, (2) most, (3) half, (4) some, (5) none?	သင ဝ ပြည်က မင်းယွန်းစကားကို ကြားတဲ့အခါ ဘယ်လောက် နားလည် သလဲ။ (က)အားလုံး (ခ)အများပိုင်း (ဂ) တဝက် (ဃ)တချို့ ပဲနားလည် တယ်။ (င)လုံးဝ နားမလည်ဘူး။	ရှမ်းစား ပွင်လှိုင် ရှမ်းစိုင်းယုမ်းတင်တိုင်ဆိုင်တု ဂုးစိုင်း။ 1) ပွင်လှိုင် ဂူးစေး 2) ပွင်လှိုင် ဖက်ဆမ် 3) ပွင်လှိုင် ဖိုင်းဆိုင် 4) ပွင်လှိုင် ဂမ်းဆွင်း 5) ကမ်ပွင်လှိုင် သေကိတ်

PRESTIGE DIALECT

English	Burmese	Shan
61. Does all the Meung Yum speak the same language?	မင်းယွန်းလူမျိုးတွေအားလုံး စကားတစ်မျိုးတည်း ပြောကြသလား။	ဂုမ်းပိုင်စိုင်းယုမ်းတင်တိုင်ဆိုင် လတ်ရှမ်းပိုင်လတ် မိုမ်ကမ်ဂုတ်ရှု။
62. (if no) Within the Meung Yum language, what are the varieties?	တစ်မျိုးထဲမပြောရင် မင်းယွန်း စကားတွေထဲမှာ စကားကွဲတွေက ဘာစကားတွေလဲ။	(ခေးကမ်လှိုင်လှိုင်ဆမ်) ရှမ်းစိုင်းယုမ်းစီးလှိုင်။
63. Among the Meung Yum, which village speech variety seems the most important?	မင်းယွန်းစကားတွေထဲမှာဘယ်ရွာကစကား က ပိုပြီးအရေးပါတယ်လို့ ထင်သလဲ။	ဆွဲရှမ်းစိုင်းယုမ်းတင်တိုင်ဆိုင် ရှမ်းကမ်လှိုင် ပီဆမ်ကမ် ကယေးဟွဲလှိုင်ပိုဆမ်။
a. Why?	ဘာကြောင့်လဲ။	ဂွပ်သင်လေး ကယေးဟွဲလှိုင်ပိုဆမ်။
64. Among the Meung Yum, which speech variety seems to be the second most important?	မင်းယွန်းစကားတွေထဲမှာဘယ်ရွာကစကား က ဒုတိယ အရေးအပါဆုံးလို့ထင်သလဲ။	ဆွဲရှမ်းစိုင်းယုမ်းတင်တိုင်ဆိုင် ရှမ်းကမ်လှိုင် ပီဆမ်ကမ် ကယေးဟွဲလှိုင်ပိုဆမ်။
a. Why?	ဘာကြောင့်လဲ။	ဂွပ်သင်လေး ကယေးဟွဲလှိုင်ပိုဆမ်။
65. Among the Meung Yum, which speech variety seems purer than others?	မင်းယွန်းစကားတွေထဲမှာဘယ်ရွာကစကား က ပိုပြီးစစ်တယ် လို့ထင်ပါသလဲ။	ဆွဲရှမ်းစိုင်းယုမ်းတင်တိုင်ဆိုင် ရှမ်းကမ်လှိုင် ပီဆမ်ကမ်လတ်လှိုင်ပိုဆမ်။
a. Why?	ဘာကြောင့်လဲ။	ဂွပ်သင်လေး ပီဆမ်ရှမ်းကမ်လတ်လှိုင်ပိုဆမ်။
66. Among the Meung Yum, which speech variety seems second-most pure?	မင်းယွန်းစကားတွေထဲမှာဘယ်ရွာကစကား က ဒုတိယပိုပြီးစစ်တယ် လို့ထင်ပါသလဲ။	ဆွဲရှမ်းစိုင်းယုမ်းတင်တိုင်ဆိုင် ရှမ်းကမ်လှိုင် ပီဆမ်ရှမ်းကမ်လတ်လှိုင်ပိုဆမ်။
a. Why?	ဘာကြောင့်လဲ။	ဂွပ်သင်လေး ပီဆမ်ရှမ်းကမ်လတ်လှိုင်ပိုဆမ်။

ORTHOGRAPHY AND LANGUAGE DEVELOPMENT

English	Burmese	Shan
67. Are there any printed materials in the Meung Yum language?	မင်းယွန်းဘာသာစကားအားဖြင့် ထုတ်ဝေထားတဲ့စာပေတွေရှိသလား။	လွင်ယမ်းမီးလိက်လေးခွိုင်ယုမ်း။
a. (if yes) What kinds of materials?	(ရှိရင်)ဘာစာပေတွေလဲ။ဘာအကြောင်းတွေလဲ။	ပေးလွှဲပို့ဆောင် မီးလိက်လေးခွိုင်ယုမ်း
68. Would you like to have written Meung Yum?	မင်းယွန်းစာ ရရှိချင်ပါသလား။	လွင်ခွိုင်ယုမ်း မီးလိက်လေးခွိုင်ယုမ်း။
a. (if yes) For what purpose?	ရရှိချင်ရင် ဘာကြောင့်လဲ။	ပေးလွှဲပို့ဆောင် စာပို့ပို့ဆောင် ရွမ်းပို့ပို့ဆောင်
69. What kind of alphabet would be most appropriate for Meung Yum writing? (Roman script, Burmese script, or Shan script?)	မင်းယွန်းစကားကို စာအဖြစ်ရေးသားမယ်ဆိုရင် ဘယ်လိုရေးရင် ပိုသင့်တော်၊ ပိုကောင်းမလဲ။ အင်္ဂလိပ်စာလိုမျိုးလား၊ ဗမာစာရုပ်စာမျိုးလား။	လိက်လေးခွိုင်ယုမ်းဆုံ တေတိမ်းလွင်ခွိုင်ယုမ်း ထွက်မိန်းလီ ငလီ၊ တိမ်းခွိုင်ယုမ်း လိက်ကိင်းဂလီတိးရှု၊ မိုးဆဲလိက်မိန်း လိက်တားရှု။
a. Why?	ဘာကြောင့်လဲ။	ရွမ်းပို့ပို့ဆောင်

INTERVIEWER OBSERVATIONS

Ideally, answer these questions right away. If you cannot do that, try to do so as soon as you can, perhaps at the end of each day's work.

English	Burmese	Shan
Were there any distractions or interruptions that interfered with the flow of the interview or seemed to influence some of the responses?	မေးခွန်းတွေ အမေးအဖြေလုပ်ခဲ့စဉ်တလျှောက် ရှော့ရှော့ရှု၊ မရှိဘဲ တချို့ အဖြေတွေကို ထိခိုက်စေနိုင်တဲ့ အထစ်အငေါ့ရှိပါသလား။	ခွိုင်ခွိုင်ထပ်လှူဆန်း လွင်သွက်သွက် ထုတ်ထုတ် ပုဆိန်ဆန်းတေတွပ်ပေးတွပ်ယပ် ကမ်ဆန်းဂေး တွပ်ဆိတ်ရှု။
Did the subject seem to understand the language of elicitation?	မေးခွန်းမေးရာမှာ အသုံးပြုတဲ့စကားကို ဖြေဆိုသူ နားလည်သည်ဟုထင်သလား။	ဂေးတွပ်ဆန်း လွင်ခွက်ခွက်ယုမ်းကမ်လတ် ခွိုင်ကမ်ထမ်ဆေးထုရှု။
Did the subject seem shy about expressing his/her opinions?	ဖြေဆိုသူဟာ သူထင်မြင်ချက်တွေထုတ်ဖော်ပြောပြရာမှာ ရှက်နေသလား။	ဂေးတွပ်ဆန်း လွင်ခွက်ခွက်ယုမ်းရှု။ ကမ်ဆန်းဂေး ကမ်ဆန်းရှု။

<p>Did the surveyor or interpreter change any of the questions? Note what was actually asked.</p>	<p>မေးခွန်းမေးသူဖြစ်စေ၊ ဘာသာပြန်ပေးသူဖြစ်စေ မေးခွန်းပြောင်းမေးရတာရှိခဲ့သလား။ တကယ်လက်တွေ့ မေးခဲ့တဲ့အကြောင်းအရာကို မှတ်ချက်ရေးပါ။</p>	<p>ကျေးဇူးတင်ကျေးဇူးတင်အားဖြင့် လွတ်လပ်စွာပြောဆိုနိုင်ခဲ့ပါ ထပ်မံမေးခွန်းမေးရပါ။</p>
<p>Were there any questions that seemed to work really well? Which questions? Why?</p>	<p>အလွန်အံ့ဝင်ခွင့်ကျဖြစ်သော မေးခွန်းမျိုးရှိပါသလား။ ဘယ်မေးခွန်းတွေလဲ။ ဘာကြောင့်လဲ။</p>	<p>ကျေးဇူးတင်ကျေးဇူးတင်အားဖြင့် လွတ်လပ်စွာပြောဆိုနိုင်ခဲ့ပါ ထပ်မံမေးခွန်းမေးရပါ။</p>
<p>Were there any questions that seemed to not work well? Which questions? Why?</p>	<p>အဆင်မပြေတဲ့မေးခွန်းမျိုးရှိပါသလား။ ဘယ်မေးခွန်းလဲ။ ဘာကြောင့်လဲ။</p>	<p>ကျေးဇူးတင်ကျေးဇူးတင်အားဖြင့် လွတ်လပ်စွာပြောဆိုနိုင်ခဲ့ပါ ထပ်မံမေးခွန်းမေးရပါ။</p>
<p>Other observations about the interview?</p>		<p>ကျေးဇူးတင်ကျေးဇူးတင်အားဖြင့် လွတ်လပ်စွာပြောဆိုနိုင်ခဲ့ပါ ထပ်မံမေးခွန်းမေးရပါ။</p>

PAYAP UNIVERSITY

B.2 Meung Yum Religious Leader Interview Questionnaire

Use with at least one religious leader in each village.

ရွာတိုင်းရှိ ဘုန်းကြီး(၁-၂)အား မေးရန်။

English	Burmese
1. Questionnaire Number	
2. Tribal Group	
3. Religion	
4. Interview Location	
5. Interviewer Name	
6. Date (Day / Month / Year)	
7. Time (morning / afternoon (ne le) / night)	
8. Language of Elicitation	
9. Language of Response	
10. Interpreter Name (if needed)	

SUBJECT DEMOGRAPHICS

English	Burmese	Shan
11. What is your name?	သင့်နာမည် ဘယ်လိုခေါ်ပါသလဲ။	ကိုဝ်သိင် ကိုဝ်သင်စု။
12. Gender	ကျား/မ	ယိင်/ ဂဝ်။
13. How old are you?	သင်အသက်ဘယ်လောက်ရှိပြီလဲ။	ကသက် လမ်းကျွတ်ယင်စု။
14. What is your religion?	(သင်ဘာသာကို ကိုးကွယ်ပါသလဲ။)	ဝ်သု မေးသုသင်စု။
15. Up to what level of education did you complete? (or) Have you ever attended monastery school? For how many years?	ကျောင်းဘယ်နှစ်တန်းထိ နေဖူးပါသလဲ။(သို့) ဘုန်းကြီးဝတ်ဖူးပါသလား။ဘယ်နှစ်ဝါ၊ ဘယ်နှစ်နှစ်ကြာတဲ့အထိ ဝတ်ခဲ့ပါသလဲ။	ယမ်းယု့ရှင်တိုင်းတမ်းသင်စု။ (ကမ်ဆမ်) ယမ်းပိမ်မေ ပိမ်မုဆိတ်တံးယု့စု။ ယမ်းပိမ်မုလပီ။
16. What is (was) your work?	သင်ဘာ အလုပ်လုပ်ပါသလဲ။ (ခံပါသလဲ)	ရှ်တံးကမ်သင်စု။
17. Where were you born?	သင့် မွေးရပ်ဇာတိက ဘယ်မှာလဲ။	တံးရှိုတ်ပိမ်တံးလှ်စု။(ဝမ်လံ ကိုင်လံ မိုင်းလံစုး)
18. What ethnicity are you?	သင် ဘာလူမျိုးလဲ။	ပိမ်ဂူဆိမ်းမိတ်သင်စု။
19. What languages do you speak?	ဘယ်ဘာသာစကားတွေကို ပြောတတ်ပါသလဲ။	မေးလတ်ရှမ်းမေးသုလှ်မိတ်စု။
20. (if not Meung Yum) Can you speak some Meung Yum?	(မင်းယွန်း မဟုတ်ရင်) သင်မင်းယွန်းစကားနည်းနည်းပြောတတ်ပါသလား။	ပေးကမ်မေးလတ်ရှမ်းမိုင်းယုမ်းလှိုင် လွင်မေးလတ်ရှမ်းမိုင်းယုမ်။
21. What languages can you read?	ဘယ်စာတွေ ရေးတတ်ဖတ်တတ်ပါသလဲ။	လွင်မေးလတ်ရှမ်းလိက်။

English	Burmese	Shan
22. Could you tell us the name of the monastery that you are working in now?	ယခု ဘုန်းဘုန်းတာဝန်ထမ်းဆောင်နေသော ကျောင်း၏ အမည်ကို သိပါရစေ။	ကျွင်းကဆံ မုဆိလတ်ရှတ်း ဆင်းယူ၊ ရှိတ်းကဆံယူဆံ လိုဝ်းသင်စု။
23. What is (was) your position in the monastery?	ဒီကျောင်းမှာဘုန်းဘုန်းကဘာတာဝန်ထမ်းဆောင်ပါသလဲ။(ရာထူး) (ခဲပိသလဲ)	မုဆိလတ်ရှတ်းရှိတ်းကဆံယူတီးကျွင်းဆံ ရှိတ်းမုလှ်ပိယဝ်စု။
24. How long have you been a monk among the Meung Yum?	သင်မင်းယွန်းလူမျိုးတွေကြားမှာ သာသနာတာဝန်ထမ်းဆောင်တာ ဘယ်လောက်ကြာပြီလဲ။	မုဆိလတ်ရှတ်းရှိတ်းကဆံ ကုဆံး ပီးဆင့်ဂုဆံမိတ်း ရှိတ်းယုမ်း ရှိတ်းမုလှ်ပိယဝ်စု။
25. Where have you attended monastery school?	ဘုန်းဘုန်းဘယ်ကျောင်းမှာပညာသင်ကြားခဲ့ပါသလဲ။	လိမ်ပိုဝ်းလိ်ဂို တင်းစတ၊ ပိမ်ပေ၊ ပိမ်တုမုဆံ သွဆံကတ်ထမ်းတီးကျွင်းလှ်မု။
26. Which written language was used at that school?	ပညာသင်ကြားခဲ့တဲ့နံ့က စာပေများကို ဘယ်ဘာသာစကားနဲ့ ဖတ်ရေး ခဲ့ရပါသလဲ။	မိုဝ်းဆံ သွဆံကတ်ထမ်း စတီးကဆံထမ်း ဆံးလိက်းသင်(ဂုမ်းပေ၊ သု၊ သင်။)

VILLAGE MONASTERY INFORMATION

English	Burmese	Shan
27. How many monasteries are in this village?	ဒီရွာမှာ ဘုန်းကြီးကျောင်း ဘယ်နှစ်ကျောင်း ရှိပါသလဲ။	တီးဝဆံဆံ မီးကျွင်းမုဆံလတ်း လှ်ကျွင်း။
28. How many monks are there in this monastery?	ဒီဘုန်းကြီးကျောင်းမှာ ဘုန်းကြီးဘယ်နှစ်ပါးစီရှိသလဲ။	တီးကျွင်းဆံ မီးမုဆံလတ်း(တု) လှ်လတ်။
29. How many novices are there in this monastery?	ကိုရင်ဘယ်နှစ်ပါးစီရှိသလဲ။	ကျွင်းကျွင်းဆိုင် မီးပေ လှ်လတ်လှ်မု။
30. How many years has this monastery been in this village?	ဒီကျောင်းက ဒီရွာမှာရတာဘယ်လောက်ကြာပြီလဲ။	ကျွင်းဆံ ပီးရှိတ်းပုလှ်ပိယဝ်စု။

FESTIVALS

English	Burmese	Shan
31. What kind of religious festivals do you hold with more than one village?	ရွာတွေပေါင်းပြီးဘယ်လိုဘာသာရေးနဲ့ဆိုင်တဲ့ ပွဲတွေကျင်းပကြပါလဲ။	ဝါဆံးမုဆံတင်းလံး လုတုမ်ကဆံစလ လှ်းရှိတ်းပွဲးရှိတ်းလမ်း။
a. (if yes) Where are they held?	(ကျင်းပတယ်ဆိုရင်) ဘယ်မှာ ကျင်းပတာလဲ။	ပေးလှ်ပိဆံးရှိတ်းပွဲးရှိတ်းလမ်းတီးလှ်။
b. (if yes) How often are they held in a year?	(ကျင်းပတယ်ဆိုရင်) တစ်နှစ်မှာ ဘယ်နှစ်ကြိမ်လောက် ကျင်းပကြသလဲ။	ပေးလှ်ပိဆံး ပိဆိုင် ရှိတ်းပွဲးလှ်ပွဲး။
c. (if yes) What people groups and villages attend?	(ကျင်းပတယ်ဆိုရင်) ဘယ်လိုမျိုးနွယ်စုနဲ့ ကျေးရွာတွေ တက်ရောက်ကြတာလဲ။	ပေးလှ်ပိဆံး တီးဆံးဂုဆံမိတ်းသင် ဂုမ်းဂိုဝ်းဂိုဝ်း။
d. (if yes) At these festivals, what languages do people use with each other?	(ကျင်းပတယ်ဆိုရင်) အဲဒီလိုပွဲမျိုးမှာ ဘာစကားတွေကို အသုံးပြုကြတာလဲ။	ပေးလှ်ပိဆံး တီးဆံး ဂုလတ်းဂုမ်းပေ၊ သု၊ သင်ဂိုဝ်းဂိုဝ်း။

LANGUAGE USE

English	Burmese	Shan
<p>32. Which kinds of religious activities do you do? Example: meditating, preaching, teaching, praying, reciting/chanting, visiting, festivals, funerals, etc.</p>	<p>မိမိရိုဘာသာတရားကိစ္စများဘယ်လိုဆောင်ရွက်ပါသလဲ။ ဥပမာတရားထိုင်၊ ပုတီးစိပ်၊ တရားဟော၊ ဆုတောင်း၊ အလည်သွား၊ အစည်းအဝေး...</p>	<p>ကဆီလဝ်သိုင်၊ ကဆီတင်း၊ ဖွဲ့၊ ဖျေ၊ သျှ၊ ကြား၊ ဆန်၊ နှိတ်၊ သင်၊ ဂူ၊ ရှိ၊ ဂူ၊ ရှိ၊ ကု၊ မ၊ -၊ ကမ်၊ သိ၊ ဆိ၊ ဖျေ၊ ကြား၊ သူး၊ တွင်၊ ဂူ၊ ဝေ၊ နှိ၊ ဆိ၊ ပင်၊ ရှိ၊ မိ။</p>
<p>33. What languages do monks use when they meditate?</p>	<p>ဘုန်းဘုန်းတို့ တတွေတရားထိုင်၊ ပုတီးစိပ်တဲ့အခါ ဘယ်ဘာသာစကားနဲ့ သုံးပါသလဲ။</p>	<p>မိုဝ်း၊ ကမ်၊ သိ၊ ဆိ၊ ဆန်၊ လတ်၊ ဂွမ်း၊ ဖျေ၊ သျှ၊ သင်၊ စု၊ မ။</p>
<p>34. What languages do monks use when they preach?</p>	<p>တရားဟောတဲ့အခါ ဘယ်ဘာသာစကားနဲ့ သုံးပါသလဲ။</p>	<p>မိုဝ်း၊ ဖျေ၊ လတ်၊ ကြား၊ ဆန်၊ ဖျေ၊ တင်း၊ ဂွမ်း၊ ဖျေ၊ သျှ၊ သင်။</p>
<p>35. What languages are used when they recite/chant?</p>	<p>ဘုရားစာဖတ်၊ ရွတ်တဲ့အခါ</p>	<p>မိုဝ်း၊ တ်၊ တ်၊ ထမ်း၊ ဆန်၊ တ်၊ တ်၊ တင်း၊ ဂွမ်း၊ ဖျေ၊ သျှ၊ သင်။</p>
<p>36. What languages are used for teaching in your monastery?</p>	<p>ဘုရားစာ သူတပါးကို သင်ကြားပေးတဲ့အခါ</p>	<p>မိုဝ်း၊ သွ၊ ဆိ၊ ကြား၊ ပ၊ ဆိ၊ ဝို၊ ဆိ၊ ဆန်၊ သွ၊ ဆိ၊ တင်း၊ ဂွမ်း၊ ဖျေ၊ သျှ၊ သင်။</p>
<p>37. What languages are used for announcements?</p>	<p>ကြော်ငြာတဲ့အခါ</p>	<p>မိုဝ်း၊ ဝို၊ ဆိ၊ စတ်၊ မိုဝ်း၊ ဂျေ၊ ရှု၊ ဆန်၊ လတ်၊ တင်း၊ ဂွမ်း၊ ဖျေ၊ သျှ၊ သင်။</p>
<p>38. What languages are used for festivals?</p>	<p>ပွဲလမ်းသဘင်များကျင်းပသည့်အခါ</p>	<p>မိုဝ်း၊ နှိတ်၊ ဖွဲ့၊ နှိတ်၊ လမ်း၊ ဆန်၊ လတ်၊ တင်း၊ ဂွမ်း၊ ဖျေ၊ သျှ၊ သင်။</p>
<p>39. What languages are used for funerals?</p>	<p>ဗျာပန၊ အသုဘကိစ္စရပ်များဆောင်ရွက်သည့်အခါ</p>	<p>မိုဝ်း၊ ဂွမ်း၊ ရှိ၊ ဆိ၊ ရှိ၊ ဆိ၊ တမ်း၊ ဆန်၊ လတ်၊ တင်း၊ ဂွမ်း၊ ဖျေ၊ သျှ၊ သင်။</p>
<p>40. What languages are used for visiting?</p>	<p>အလည်အပတ်သွားတဲ့အခါ</p>	<p>မိုဝ်း၊ ဂျေ၊ ဝေ၊ ဂျေ၊ တ်၊ မိုဝ်း၊ ဆန်၊ လတ်၊ တင်း၊ ဂွမ်း၊ ဖျေ၊ သျှ၊ သင်။</p>
<p>41. What languages are used when talking in your family?</p>	<p>မိမိ မိသားစုဝင်များနဲ့ စကားပြောသည့်အခါ</p>	<p>မိုဝ်း၊ လတ်၊ တေ၊ ပေး၊ မေး၊ လက်၊ လမ်း၊ စပ်၊ ဆန်၊ လတ်၊ တင်း၊ ဂွမ်း၊ ဖျေ၊ သျှ၊ သင်။</p>
<p>42. What languages are used for (other activities)?</p>	<p>အခြားကိစ္စများတွင်</p>	<p>ပေး၊ မီး၊ လွင်၊ တင်၊ မိတ်။</p>
<p>43. What languages are used for (other activities)?</p>	<p>အခြားကိစ္စများတွင်</p>	<p>ပေး၊ မီး၊ လွင်၊ တင်၊ မိတ်။</p>
<p>44. For all your religious activities, which language is used most?</p>	<p>(အထက်ပါကိစ္စများတွင် ဘာသာစကားတမျိုးထက်ပိုသုံးရပါက) ဘယ်ဘာသာစကားကို အများဆုံးအသုံးပြုလေ့ရှိပါသလဲ။</p>	<p>ပေး၊ ဝေး၊ လတ်၊ ဂွမ်း၊ လှိုင်၊ သေ၊ မိတ်၊ ဆိုင်၊ နိုင်၊ ဂွမ်း၊ ဖျေ၊ သျှ၊ စာ၊ ဆိ၊ လတ်၊ တင်း၊ ဖွဲ့၊ ဆင်၊ လှိုင်၊ ဝို၊ ဆိ၊ မိ။</p>
<p>45. Which of these languages is easy for the Meung Yum villagers to understand?</p>	<p>ဘယ်ဘာသာစကားတွေက မင်းယွန်းရွာသူရွာသားများအတွက်နားလည်ရလွယ်သလဲ။</p>	<p>ဂွမ်း၊ ဖျေ၊ သျှ၊ စာ၊ ဆိ၊ လှိုင်၊ တေ၊ ပီ၊ ဆိ၊ က၊ ဆိ၊ င၊ ပု၊ ဆိ၊ ရှု၊ ဆိ၊ မိုဝ်း၊ ယု၊ မိ။</p>
<p>46. Which of these languages is hard for the Meung Yum villagers to understand?</p>	<p>ဘယ်ဘာသာစကားတွေက မင်းယွန်းရွာသူရွာသားများအတွက်နားလည်ရခက်သလဲ။</p>	<p>ဂွမ်း၊ ဖျေ၊ သျှ၊ စာ၊ ဆိ၊ လှိုင်၊ တေ၊ ပီ၊ ဆိ၊ က၊ ဆိ၊ ယု၊ မိ၊ ပု၊ ဆိ၊ ရှု၊ ဆိ၊ မိုဝ်း၊ ယု၊ မိ။</p>

LITERATURE

English	Burmese	Shan
47. What kinds of religious literature are used in your monastery?	ဒီဘုန်းကြီးကျောင်းမှာ ဘာစာပေကျမ်းဂန်တွေကို သုံးသလဲ။	တီးဂျွင်းဆွဲ သုတ်တိုက်ထမ်းလိက်လားသင်စာ။
48. What languages are the literature materials in?	အဲဒီစာပေကျမ်းဂန်တွေကို ဘယ်ဘာသာစကားနဲ့ရေးထားသလဲ။	လိက်လား၊ ကဆံ့သုတ်တိုက်ယူ၊ တီးဂျွင်းဆွဲ၊ ပိဆဲလိက်၊ (ဂြမ်းဆေး၊ သု) သင်။
49. Who can read these languages?	အဲဒီစာပေတွေကို ဘယ်သူတွေဖတ်လေ့ရှိသလဲ။	ကျေးကဆံ့၊ ဂုဏ်တော်ကဆံ့၊ လိက်လားထမ်း၊ ဂျွင်းဆွဲ၊ ပိဆဲဗွဲ။
50. Is it easy or hard for the Meung Yum villagers to understand these languages?	မင်းယွန်းရွာသူ/ သားတွေအတွက်နားလည်ဖို့ ခက်သလား၊ လွယ်သလား။	ပုဆံးဂုဆံး၊ မိုင်းယုမ်းတောင်ထမ်း၊ စပ်ဆဲ၊ လိက်လား၊ လိုဝ်ဆဲ၊ ငဒံ၊ ဟပ်၊ ငှာ။
51. Would you like to have Meung Yum writing system?	မင်းယွန်းစာ ရရှိလိုပါသလား။	လွင်စံးဂိုဝ်း မီးမုးလိက်လား၊ မိုင်းယုမ်း။
b. (if yes) For what purpose?	ရရှိလိုပါတာ ဘာကြောင့်လဲ။	ပေးလှူဝင်ဆွဲ၊ စံးဂိုဝ်း၊ ဂွမ်းပိုဝ်းသင်။
52. How interested are you in having written Meung Yum to use in your monastery? (a) very interested (b) rather interested (c) a little interested (d) not at all interested	မင်းယွန်းစာပေနဲ့ရေးသားသော စာပေကျမ်းဂန်များပေါ်တွင်လာဖို့သင်မည်မျှ အသုံးပြုဖို့ရန်ဘယ်လောက် စိတ်ဝင်စားမှုရှိသလဲ။ (က) များစွာ (ခ) အတော်အသင့် (ဂ) အနည်းငယ် (ဃ) လုံးဝ	ပုဆံးတု၊ လိက်လား၊ ထမ်းတောင်ဆွဲ၊ တောင်တံ၊ စပ်ဆဲ၊ မုးတောင်လိက်၊ မိုင်းယုမ်း၊ ဆွဲ၊ မုဆံးလင် ပုးလှူဂုဆံး၊ (1) ပုးလှူဆေး၊ (2) တာဆံး၊ တာဆံး၊ (3) ကိတ်၊ ကိတ်၊ (4) ကမ်၊ ပုးလှူ
53. What kind of alphabet would be most convenient for Meung Yum alphabet? Roman script, Burmese or Shan script?	မင်းယွန်းစကားကို စာအဖြစ် ရေးသားမယ်ဆိုရင် ဘယ်လိုရေးရင် ပိုသင့်တော်၊ ပိုကောင်း၊ ပိုလွယ်မလဲ။ အင်္ဂလိပ်စာလိုမျိုးလား၊ မာစာလိုလား၊ ရှမ်းစာလိုမျိုးလား။	လိက်လား၊ မိုင်းယုမ်းဆွဲ၊ တောင်တံ၊ လိုဝ်ဂိုဝ် ထွက်၊ မိဆံးလီ၊ ငဒံလီ၊ တံ၊ မိုဆံး လိက်၊ ကိတ်၊ ကလီတံ၊ ငှာ။ မိုဆံးလိက်၊ မာဆံး လိက်၊ တား၊ ငှာ။
54. Why?	ဘာကြောင့်လဲ။	ဂွမ်းပိုဝ်းသင်။
55. Why are you using the Meung Yum language so little in your monastery?	ဘာကြောင့် ဒီဘုန်းကြီးကျောင်းမှာ မင်းယွန်းစကား အသုံးနဲ့ရသလဲ။	ဂွမ်းသင်စလေး တီးဂျွင်းဆွဲ၊ လဂြမ်းမိုင်းယုမ်းစကား၊ ဆေး။
56. What would help the people in your village use the Meung Yum language more for their religious life?	ဘာသာရေးကဏ္ဍတွင် မင်းယွန်းလူမျိုးများမိမိစကားကိုပိုမိုအသုံးပြု လာစေရန် မည်သို့ကူညီနိုင်မည်နည်း။	ပုဆံးတု၊ ဂုဆံး၊ မိုင်းယုမ်းတောင်စိုဆဲ၊ ယုမ်းဆွဲ၊ ဆေး၊ သု၊ ကြား၊ ဆွဲ၊ တောင်ထမ်း၊ မတ်လှိုင်လတ်၊ ဂြမ်းတောင်ထမ်း၊ ဂပ်၊ ဆွဲ၊ မုးထမ်း၊ လိုဝ်ဂိုဝ်။

INTERVIEWER OBSERVATIONS

Ideally, answer these questions right away. If you cannot do that, try to do so as soon as you can, perhaps at the end of each day's work.

English	Burmese	Shan
57. Were there any distractions or interruptions that interfered with the flow of the interview or seemed to influence some of the responses?	မေးခွန်းတွေ အမေးအဖြေလုပ်ခွဲစဉ်တလျှောက် ရှေးရှေးရောရှု။ မရှိဘဲ တချို့ အဖြေတွေကို ထိခိုက်စေနိုင်တဲ့ အထစ်အငေါ့ ရှိပါသလား။	ခွဲစိတ်ထမယူအဆင့်တွင် သက်သက်လင်းသင်း ပုံဆွဲခန်းတွေတွင် ရှေးရှေးလုပ်ကပ်အဆင့်ကျေး တွတ်ထိတ်ရှု။
58. Did the subject seem to understand the language of elicitation?	မေးခွန်းမေးရာမှာ အသုံးပြုတဲ့ဘာသာစကားကို ဖြေဆိုသူ နားလည်သည်ဟု ထင်သလား။	ကျေးတွတ်အဆင့် တွင်ရှုရှမ်းမေးသူ၊ ကဆံလတ်၊ ခွဲစိတ်ကဆံထစ်အဆင့်ဟု ရှု။
59. Did the subject seem shy about expressing his/her opinions?	ဖြေဆိုသူဟာ သူ့ထင်မြင်ချက်တွေ ထုတ်ဖော်ပြောပြရမှာ ရှက်နေသလား။	ကျေးတွတ်အဆင့် တွင်ရှုရှမ်းမေးသူ၊ ကဆံလတ်၊ ထစ်ဆံကျေး ကဆံကျေး။
60. Did the surveyor or interpreter change any of the questions? Note what was actually asked.	မေးခွန်းမေးသူဖြစ်စေ၊ ဘာသာပြန်ပေးသူဖြစ်စေ မေးခွန်းပြောင်းမေးတာရှိသလား။ တကယ်လက်တွေ့ မေးခဲ့တဲ့အကြောင်းအရာကို ဖွတ်ချက်ရေးပါ။	ကျေးကဆံထစ် ကျေးကဆံထစ်မေးသူ၊ စိတ်ကွပ်ပိန်းကမ်းထစ်ရှု။ ထစ်ခွဲစိတ်ကဆံထစ်ဝမ်းဝမ်းထစ်ဟု ရှု။
61. Were there any questions that seemed to work really well? Which questions? Why?	အလွန်အဝင်ခွင့်ကျဖြစ်သော မေးခွန်းမျိုးရှိပါသလား။ ဘယ်မေးခွန်းတွေလဲ။ ဘာကြောင့်လဲ။	မေးထစ်ကဆံထစ် ထုတ်ထိတ်ဆံထစ်၊ စွမ်းသင်လေး။
62. Were there any questions that seemed to not work well? Which questions? Why?	အဆင်မပြေတဲ့မေးခွန်းမျိုးရှိသလား။ ဘယ်မေးခွန်းလဲ။ ဘာကြောင့်လဲ။	မေးထစ်ကဆံထစ် ကပ်ပေးထုတ်ထိတ်ဆံထစ်၊ စွမ်းသင်လေး။
63. Other observations about the interview?	အခြားတွေရှိသောအရာများ	မေးရှမ်းကဆံထစ်ထိုင်တင်မိတ်။

B.3 Meung Yum Individual Sociolinguistic Questionnaire, including RTT 2011

Interview at least 12 people (3 older women, 3 younger women, 3 older men, 3 younger men) from each village.

တစ်ရွာစီမှ အနည်းဆုံး ၁၂ ယောက် (မိန်းမ ၃ ယောက်၊ မိန်းကလေး ၃ ယောက်၊ လူကြီး ၃ ယောက်၊ လူငယ် ၃ ယောက်) အားမေးရန်။
 တွေ့ရသာဝမ်းသာပါတယ်။ ကျွန်တော့်နာမည်(---)လိုပေါ့ပါတယ်။ ဒီရွာမှာနေထိုင်ကြတဲ့ ခင်ဗျား တို့အကြောင်း မေးချင်ပါတယ်။
 ကျွန်တော်မေးမဲ့မေးခွန်းတွေက မခက်ပါဘူး။ ဒီရွာက ခင်ဗျားတို့ မင်းယွန်းလူမျိုးအကြောင်း၊ ခင်ဗျားတို့ မင်းယွန်းစကားအကြောင်းတွေကိုပဲမေးမှာဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဟာ မင်းယွန်း လူမျိုးအကြောင်း စာတမ်းပြုစုချင်လို့ ဒီလိုမေးရတာဖြစ်ပါတယ်။ ခင်ဗျားတို့ သိတဲ့ဟာဖြေနိုင်ပါ တယ်။ ခင်ဗျားတို့ဖြေဖို့ခက်ခဲတဲ့ မေးခွန်းတွေရှိရင် မဖြေပဲ နေလိုလည်းရပါတယ်။ အလွန်ဆုံး တစ်နာရီလောက်ပဲကြာအောင် ကျွန်တော်မေးမှာဖြစ်ပါတယ်။ ကျေးဇူးအများကြီးတင်ပါတယ်။

Question	Answer
1. Questionnaire Number	
2. Tribal Group	
3. Interview Location	
4. Interviewer Name	
5. Date (Day / Month / Year)	
6. Time (Morning or Evening)	
7. Language of Elicitation	
8. Language of Response	
9. Interpreter Name (if needed)	

SUBJECT DEMOGRAPHICS

English	Burmese	Shan
10. Name	နာမည် ဘယ်လိုခေါ်ပါသလဲ။	လိုဝ်းသိင်္ဂ်ကိုဝ်းသင်္ဂ်စု။
11. Gender	ကျား/မ	ယိင်္ဂ်/လိင်္ဂ်
12. How old are you?	အသက်ဘယ်လောက်ရှိပြီလဲ။	ကသက်လားကျွန်ုပ်ယစ်စု။
13. What is your religion?	ဘယ်ဘာသာကိုးကွယ်သလဲ။	ဝံးသုဗျေသုသင်စု။
14. What is (was) your work?	ဘာအလုပ်လုပ်သလဲ။	ရှ်တီးကဆံသင်စု။
15. Up to what level of education did you complete? (or) Have you attended monastery school? For how many years?	ကျောင်းဘယ်နှစ်တန်းထိ နေဖူးခဲ့ပါသလဲ။(သို့) ဘုန်းကြီးဝတ်ဖူးပါသလား။ဘယ်နှစ်ဝါ၊ ဘယ်နှစ်နှစ်ကြာတဲ့အထိ ဝတ်ခဲ့ပါသလဲ။	ယမ်းယူကျွင်းထိုင်တဆံသင်စု။ (ကမ်ဆဆံ) ယမ်းပိဆံဆု ပိဆံမုဆံလင်းယူစု။ ယမ်းပိဆံမုလပ်ပီ။
16. Where were you born?	မွေးရပ်ဇာတိက ဘယ်မှာလဲ။	တီးကိုတ်ပိဆံတီးလွ်စု။(ဝဆံလွ်ကျွင်းလွ်မိုင်းလွ်စု) - -
17. Where did you grow up?	ဘယ်ရွာမှာကြီးပြင်းခဲ့ပါသလဲ။	ယူမုးယွ်မုးတီးဆံလွ်
18. How long have you lived in this village?	ယခုနေနေတဲ့ရွာမှာနေတာဘယ်လောက်ကြာပြီလဲ။	ယူတီးတဆံဆံရှိုင်မုးလွ်ပိယစ်

<p>19. Have you lived outside this village for more than a year? Where? When? How long did you live there?</p>	<p>တခြားရွာ/မြို့မှာ တစ်နှစ်ကျော် နေထိုင်ဖူးပါသလား။ (နေထိုင်ရင်း) ဘယ်ရွာမှာလဲ။ ဘယ်တုန်းကလဲ။ ဘယ်လောက်ကြာအောင်နေခဲ့သလဲ။</p>	<p>ယမ်းယူ,သေတီးတီး နိုင်လွိုင် ပီဆိုင်,ယူရှု, ယမ်းယူ,တီးလွဲ။ ယူ,မူးခိုင်လွဲ ။ ယူ,မူးခိုင်လွဲပီ။</p>
<p>SCREENING CRITERIA #1: Grew up in a Meung Yum village, Lives in a Meung Yum village now, and, If they have lived outside the Meung Yum area, it is not more than five years. YES ☐ NO ☐</p>		
<p>ဖြေဆိုသူသည် မင်းယွန်းရွာ တစ်ရွာရွာမှာ ကြီးပြင်းပြီးလက်ရအချိန်တွင်လည်းမင်းယွန်းရွာမှာနေသောသူဖြစ်ရမည်။ အခြားလူမျိုးနှင့်ငါးနှစ်ထက်ကြာအောင်နေထိုင်ဖူးသမျှမဖြစ်ရ။ ဖြစ် ☐ မဖြစ် ☐</p>		
<p>ယုံ,မူးတီးတမ်းခိုင်လွဲ, ယူ,တီးတမ်းခိုင်လွဲ,ယူ, တမ်းယမ်းယူ,တီးတမ်းခိုင်လွဲ,တမ်းခိုင်လွဲ(5)ပီ။ လွှ်း ☐ ကမ်းလွှ်း ☐</p>		
<p>20. What tribal language did you speak first (including your own mother tongue?)</p>	<p>(သို့မဟုတ်)ပထမဦးဆုံးပြောတဲ့ဘာသာစကားက ဘယ်စကားလဲ။</p>	<p>လိမ့်လွိုင်,လိမ့် တင်းခတ,မေ့လတ်,ရွမ်းမေ့လတ်,ရွမ်းမူး ဆဆိ မေ့လတ်,ရွမ်းကဆိလွဲ ကွဆိတင်းသုတ်။</p>
<p>21. What other languages can you speak?</p>	<p>တခြားဘယ်ဘာသာစကားတွေကို ပြောတတ်သေးသလဲ။</p>	<p>လွိုင်ရွမ်းမေ့,သုတုတ်,တင်ဂင်,ဆဆိ မေ့လတ်,ရွမ်းသင်ဆိလွဲ။</p>
<p>22. Of all the languages you speak, which language do you speak best?(Including mother tongue)</p>	<p>သင်ပြောတတ်တဲ့ဘာသာစကားတွေထဲမှာ ဘယ်ဘာသာစကားကို အကျွမ်းကျင်ဆုံးပြောနိုင်ပါသလဲ။ (မိခင်ဘာသာစကားအပါအဝင်)</p>	<p>ရွမ်းမေ့,သု,ကဆိမေ့လတ်,တင်းသင်းဆဆိ ရွမ်းကဆိလွဲ မေ့လတ်,လွိုင်ပို့ဆိ။</p>
<p>a. ... second best?</p>	<p>ဒုတိယအကျွမ်းကျင်ဆုံးပြောတတ်တဲ့စကား</p>	<p>ရွမ်းမေ့,သု,ကဆိလွဲ မေ့လတ်,လိလွိုင် ထူးဆိသွင်။</p>
<p>b. ... third best?</p>	<p>တတိယအကျွမ်းကျင်ဆုံးပြောတတ်တဲ့စကား</p>	<p>ရွမ်းမေ့,သု,ကဆိလွဲ မေ့လတ်,လိလွိုင် ထူးဆိသမ်။</p>
<p>SCREENING CRITERIA #2: Speaks Meung Yum language first or best. YES ☐ NO ☐</p>		
<p>မင်းယွန်းဘာသာစကားကို ပထမဦးဆုံးပြောတတ်သူ (သို့) အကောင်းဆုံးပြောသူဖြစ်ရမည်။ ဟုတ် ☐ မဟုတ် ☐</p>		
<p>တေလ်ပီဆိဂျေတမ်လတ်,မေ့ရွမ်းခိုင်လွဲ,ကွဆိတင်သုတ်, တမ်းဆဆိဂျေ, မေ့လတ်,လိလွိုင်,လွှ်း ☐ ကမ်းလွှ်း ☐</p>		
<p>23. Where was your father born?</p>	<p>သင့်အဖေကို ဘယ်ရွာမှာ မွေးခဲ့သလဲ။</p>	<p>တီးဂျိတ်,ပေး, ပီဆိတီးလွဲ။</p>
<p>a. What people group is your father from?</p>	<p>သင့်အဖေဟာ ဘာလူမျိုး(စု)လဲ။</p>	<p>ပေးပီဆိဂျေဆိမိတ်သင်။</p>
<p>b. What language did your father usually speak to you when you were a child?</p>	<p>သင်ငယ်စဉ်က သင့်အဖေက သင့်ကို ဘယ်ဘာသာစကားနဲ့ ပြောသလဲ။</p>	<p>လိမ့်လွိုင်,လိမ့် ငွမ်းလတ်,ရွမ်းမေ့,သု,ဂုသင် တေး,သု,လတ်။</p>
<p>24. Where was your mother born?</p>	<p>သင့်အမေကို ဘယ်ရွာမှာ မွေးခဲ့သလဲ။</p>	<p>တီးဂျိတ်,ပေး, ပီဆိတီးလွဲ။</p>

a. What people group is your mother from?	သင့်အမေဟာ ဘာလူမျိုး(ရ)လဲ။	မေးပီဆီကုန်းမိတ်းသင်။
b. What language did your mother usually speak to you when you were a child?	သင်ငယ်စဉ်က သင့်အမေက သင့်ကို ဘယ်ဘာသာစကားနဲ့ ပြောသလဲ။	လိမ့်မိုင်းလိက်် မေးလတ်းကွမ်းမေးသျှာသင် တော့သူလတ်း။
SCREENING CRITERIA #3: At least one parent spoke Meung Yum with the subject.		
YES ☐ NO ☐		
ဖြေဆိုသူ၏မိဘစဉ်းဦးသည် သူနှင့်မင်းယွန်းဘာသာစကားကိုပြောနေသူ ဖြစ်ရမည်။		
ကျေးဇူးတော်တူပါအဆို တောထုပီဆီ ကျေးဇူးလတ်းကွမ်းမေးသျှာသင် တော့၊ ပေး၊ တစ်ဆီဆီကျေး လတ်းတော့မေးအော့။		

*** Screening criteria သုံးခုစလုံးနှင့်မကိုက်ညီပါကဆို Subjects ကိုမသုံးပါနှင့်

RTT

Question #	Question	Answer
Practice story	1 သူ ဘာ(ကို) တွေ့ခဲ့သလဲ။ What did he see? မင်းရှာဆီသင်။	မြွေတစ်ကောင်ကိုတွေ့တယ်။ He saw a snake. မင်းရှာဆီဌ။
	2 သူ ဘယ်လိုဖြစ်သွားသလဲ။ How did he feel? မင်းပီဆီကွမ်းမေးသျှာသင်။	သူအရမ်းကိုကြောက်သွားတယ်။ He was so scared. မင်းရှက်ဆူ။
	3 သူ ဘယ်သူ့ကို ခေါ်လိုက်သလဲ။ Who did he call? မင်းရှင်မင်းဗျား။	သူအဖေက His father ပေးမင်း
	TOTAL	

If they seem to be getting the hang of the procedure (2-3 correct out of 3), then administer the RTT story.

Question #	Subject's Answer	Score
RTT story	1	
	2	
	3	
	4	
	5	
	6	
	7	

Question #	Subject's Answer	Score
8		
9		
10		
11		
12		
TOTAL		

POST-RIT QUESTIONS FOR MEUNG YUM

English	Burmese	Shan
25. Do you like the way this person speaks?	ဒီပုဂ္ဂိုလ်စကားပြောတဲ့ပုံစံကို သင်သဘောကျပါသလား။	ကွင်,ထုဂ်,လွံ ဂွမ်းကဆဲကျဆဲ လတ်ဂွံ,အဆဲ။
a. Why or why not?	သဘောကျ/မကျ။ ဘာကြောင့်လဲ။	သဘောလမ်းကမ်,လမ်း ဂွမ်းသင်။
26. How much did you understand: (1) everything, (2) most, (3) half, (4) some, (5) none?	သင်ဘယ်လောက်နားလည်သလဲ။ (က)အားလုံး (ခ)အများပိုင်း (ဂ) တဝက် (ဃ)တချို့ ပဲနားလည်တယ်။ (င)လုံးဝနားမလည်ဖူး။	ကဆဲမဆဲလတ်ဂွံ,တင်သင်အဆဲ ပွင်,လွံဂွံ,လွံ (1) ဂွံ,စေးဂွံ,ဂွံ (2) ဇွံ,အဆဲ (3) ခိုင်းအိုင်း (4) ဂမ်းဗွင်း (5) ကမ်,ပွင်,လွံသေကိတ်ဂ။
27. Is the way he speaks the same, a little different or very different from the way you speak?	သူပြောတဲ့စကားက သင်ပြောတဲ့စကားနဲ့ တူသလား၊ အနည်းငယ်ကွာခြားမှုရှိသလား၊ လုံးဝကွဲပြားပါသလား။	ကဆဲမဆဲလတ်ဂွံ,တင်သွံလတ်,အဆဲကွင်, မိုဆဲဂမ်,စေးဂွံ, မိုဆဲဂမ်,စေးဂွံ, ကမ်,မိုဆဲဂမ်,စေးဂွံ။
28. Now that you've heard their accent... where do you think the Meung Yum person who told this story is from?	သင်ကြားခဲ့ရတဲ့လူရဲ့လေသံဟာ ဘယ်မှာပြောတဲ့ မင်းယွန်းစကားလိုထင်သလဲ။	သင်ဂွမ်းကဆဲကျဆဲလတ်ဂွံ,အဆဲ ပီဆဲသင် ဂွမ်းမိုင်းယုမ်းစေးဂွံ,လွံ။
b. Why do you think that?	ဘာကြောင့်လဲ။	ဂွမ်းမိုင်းသင်။
29. Can the children here understand that variety?	ဒီရွာက ကလေးတွေ ဒီစကားကို နားလည်ကြမလား။	လုဂ်,ကွမ်,အို,စေးအို,ကွင်,တေပွင်,လွံ ဂွမ်းကဆဲမဆဲလတ်,အဆဲယု,ဂွံ။

English	Burmese	Shan
30. How would you feel if one of your children or relatives wanted to marry someone from that variety?	အကယ်၍ သင့်ရဲ့ သားသမီး သို့မဟုတ် ဆွေမျိုး တစ်ယောက်ယောက်က အဲဒီမျိုးနွယ်စုထဲက တစ်စုံတစ်ယောက်နဲ့ အိမ်ထောင်ပြုမယ်ဆိုရင် သင်ဘယ်လိုသဘောရပါသလဲ။	ပေးလွှန်းလင်းရှင်းစားစားတော့ အမျိုးနွယ်စုအဖွဲ့အစည်းက ဘာလို့အိမ်ထောင်ဖွဲ့ချင်လို့လဲ။ ရှင်းစားစားတော့ ထိုကဲ့သို့ ယူ၍၊ ကမ်းထုတ်လို့လဲ။
a. Why?	ဘာကြောင့်လဲ။	ဂွမ်းပိုက်သင်။
31. If that variety had a writing, how interested would you be in learning to read and write it? (a) very interested, (b) rather interested, (c) a little interested, (d) not at all interested	အဲဒီစကားနဲ့ စာပေရှိခဲ့ရင် ရေးတတ်၊ ဖတ်တတ်အောင် သင်ယူဖို့ ခင်ဗျား ဘယ်လောက်စိတ်ဝင်စားပါသလဲ။ (က) အများကြီး၊ (ခ) အတော်အတန်၊ (ဂ) အနည်းငယ်၊ (ဃ) စိတ်မဝင်စားပါ။	ပေးတုပေးတမ်းလိက်လေးက အိမ်ထောင်ဖွဲ့တတ်၊ ဂွမ်းပိုက်လို့ ရှင်းစားစားတော့ သွမ်းကမ်း၊ သွမ်းကမ်း။ (1) ပေးလွှန်းအိမ်အိမ် (2) ပေးလွှန်းတမ်းတမ်း၊ (3) ပေးလွှန်းကိတ်ကိတ်၊ (4) ကမ်းပေးလွှန်းသေကိတ်။
a. Why?	ဘာကြောင့်လဲ။	ဂွမ်းပိုက်သင်။

CONTACT WITH OTHER MEUNG YUM VILLAGES

English	Burmese	Shan
32. Do you ever travel to other Meung Yum villages?	ခင်ဗျား တခြား မင်းယွန်းရွာတွေကို သွားဖူးပါသလား။	လွင်ယမ်းရွာ၊ ဝါးပိုင်ယွန်းတင်၊ ဝမ်း
a. (if yes) Which villages do you visit most often?	(သွားဖူးရင်) မကြာခဏသွားတဲ့ ရွာတွေက ဘယ်ရွာတွေလဲ။	ပေးယမ်းရွာလို့ ဝါးပိုင်ရွာ၊ ဝါးပိုင်ရွာ၊ ဝါးပိုင်ရွာ။
b. (if yes) How often do you go? How many times per year?	(သွားဖူးရင်) တစ်နှစ်မှာ ဘယ်နှစ်ကြိမ်လောက် သွားလေ့ရှိပါသလဲ။	ပေးယမ်းရွာလို့ ပီဆိုင် ရွာလို့လဲ။
c. (if yes) What do you go to do?	(သွားဖူးရင်) ဘာလုပ်ဖို့ သွားတာလဲ။	ပေးယမ်းရွာလို့ ဂွမ်းပိုက်သင်။
d. (if yes) How long do you usually stay there?	(သွားဖူးရင်) သွားတဲ့အခါ ဘယ်လောက်ကြာအောင် နေပါသလဲ။	ပေးယမ်းရွာလို့ မှီဝဲရွာ၊ ဝါးပိုင်ရွာ၊ ဝါးပိုင်ရွာ။

<p>e. (if yes) When you speak with Meung Yum people there, what language do you use with each other?</p> <p>Answer needs to be (1) I switch to his variety, (2) he switches to my variety, (3) we both switch our varieties slightly, (4) we both use our own varieties, (5) we change to use a different language (such as Burmese)</p>	<p>(သွားဖူးရင်) သင် အိကမင်းယွန်းရွာသား တွေနဲ့ စကားပြောတဲ့အခါ ဘယ်စကားနဲ့ ပြောကြသလဲ။</p> <p>(၁) ကျွန်တော်က သူတို့စကားနဲ့ ပြောင်းပြောတယ်။</p> <p>(၂) သူက ကျွန်တော်တို့စကားနဲ့ ပြောင်းပြောတယ်။</p> <p>(၃) နှစ်ယောက်စလုံး မိမိတို့စကားကို နည်းနည်းစီ ပြောင်းပြောတယ်။</p> <p>(၄) အသီးသီး ကိုယ့်စကားနဲ့ ပြောကြတယ်။</p> <p>(၅) တခြားဘာသာစကားကို သုံးကြတယ်။ (ဥပမာ။ ဗမာစကား။)</p>	<p>ပေးယမ်းရွှေ့လှိုင် မို့တ်သူလတ်လတ်ရှမ်းတော့ကုန်းမိုင်းယုမ်း တီးဆန်ဆန် လတ်ရှမ်းသင်။</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) မလတ်ရှမ်းကဆစ်လတ် 2) ခပ်လတ်ရှမ်းကဆစ်မလတ် 3) လတ်ရှမ်းနဲ့ ရှမ်းမဆစ်။ 4) လတ်ရှမ်းနဲ့ရှမ်းမဆစ်ကုလုံးကုလုံးလားပဲဆစ်လတ်ကတ်ကတ်။ 5) တင်းသွင်ကျေ လတ်ရှမ်းတင်မိတ်
<p>f. (if not Meung Yum) Why don't you speak to them in Meung Yum?</p>	<p>(သင့်စကားမသုံးရင်) ဘာကြောင့်သင့်စကားနဲ့မပြောတာလဲ။</p>	<p>မေးကပ်လတ်ရှမ်းတို့ပိတ်ကပ်လှိုင် ရွမ်းပိုင်သင်လေးကပ်လတ်။</p>

ATTITUDES TOWARD LWC LITERATURE

English	Burmese	Shan
<p>33. Can you read in Shan (with understanding)?</p>	<p>ရှမ်းစာကို နားလည်အောင်ဖတ်တတ်သလား။</p>	<p>လွင်၊မေးဖတ်လိက်တီး ထန်းပေးပွင်လှိုင်။</p>
<p>34. If yes, how interested are you in reading and writing Shan? (a) very interested, (b) rather interested, (c) a little interested, (d) not at all interested</p>	<p>(ဖတ်တတ်ရင်) ရှမ်းစာ ရေးတာ၊ ဖတ်တာ ခင်ဗျား ဘယ်လောက် စိတ်ဝင်စားပါသလဲ။ (က) အများကြီး၊ (ခ) အတော်အတန်၊ (ဂ) အနည်းငယ်၊ (ဃ) စိတ်မဝင်စားပါ။</p>	<p>ပေးမေးလှိုင်၊ ပျားပွင့်တင်းကဆစ် တိမ်းဖတ်ကဆစ်လိက်တီးဂုဏ်။</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ဆန်ဆန် 2) တဆန်တဆန် 3) ကိတ်ကိတ် 4) ကပ်ပေးလှိုင်
<p>35. If yes, do you think it is easy or hard to understand written Shan?</p>	<p>(ဖတ်တတ်ရင်) ရှမ်းစာ နားလည်ဖို့ လွယ်သလား။ ဒါမှမဟုတ် ခက်သလား။</p>	<p>ပေးမေးလှိုင်၊ လိက်တီးဆွဲငါးလှိုင်၊ ကပ်ငါးလှိုင်။</p>
<p>36. Can you read in Lachid (with understanding)?</p>	<p>လချိတ်စာ နားလည်အောင်ဖတ်တတ်သလား။</p>	<p>လွင်၊မေးဖတ်လိက်၊ လချိတ် ထန်းပေးပွင်လှိုင်။</p>

<p>37. If yes, How interested are you in reading and writing Lachid? (a) very interested, (b) rather interested, (c) a little interested, (d) not at all interested</p>	<p>(ဖတ်တတ်ရင်) လချိတ်စာရေးတာ၊ ဖတ်တာ ခင်ဗျား ဘယ်လောက် စိတ်ဝင်စားပါသလဲ။ (က) အများကြီး၊ (ခ) အတော်အတန်၊ (ဂ) အနည်းငယ်၊ (ဃ) စိတ်မဝင်စားပါ။</p>	<p>ပေးမေးလို့ရင်၊ ပူးလို့ဆွဲတင်ကဆ် တိမ်းဖတ်ကဆ်၊ လိက်လစိုက် ဂျှိုက်။ 1) အမ်အမ် 2) တဆ်တဆ်၊ 3) ကိတ်ကိတ်၊ 4) ကမ်ပျင်</p>
<p>38. If yes, Do you think it is easy or hard to understand written Lachid?</p>	<p>(ဖတ်တတ်ရင်) လချိတ်စာ နားလည်ဖို့ လွယ်တယ် ထင်သလား။ ခက်တယ်ထင်သလား။</p>	<p>ပေးမေးလို့ရင်၊ လိက်လစိုက် ဆုံ င်ယူရှု၊ ကမ်ငံရှု။</p>
<p>39. Can you read in Wa (with understanding)?</p>	<p>ဝ စာကို နားလည်အောင်ဖတ်တတ်သလား။</p>	<p>လွင်၊ မေးဖတ်၊ လိက်၊ ထမ်းပေးပွင်လို့။</p>
<p>40. If yes, How interested are you in reading and writing Wa? (a) very interested, (b) rather interested, (c) a little interested, (d) not at all interested</p>	<p>(ဖတ်တတ်ရင်) ဝ စာကို ရေးတာ၊ ဖတ်တာ ခင်ဗျား ဘယ်လောက် စိတ်ဝင်စားပါသလဲ။ (က) အများကြီး၊ (ခ) အတော်အတန်၊ (ဂ) အနည်းငယ်၊ (ဃ) စိတ်မဝင်စားပါ။</p>	<p>ပေးမေးလို့ရင်၊ ပူးလို့ဆွဲတင်ကဆ် တိမ်းဖတ်ကဆ်၊ လိက်လစိုက် ဂျှိုက်။ 1) အမ်အမ် 2) တဆ်တဆ်၊ 3) ကိတ်ကိတ်၊ 4) ကမ်ပျင်</p>
<p>41. If yes, Do you think it is easy or hard to understand written Wa?</p>	<p>(ဖတ်တတ်ရင်) ဝ စာကို နားလည်ဖို့ လွယ်သလား။ ဒါမှမဟုတ် ခက်သလား။</p>	<p>ပေးမေးလို့ရင်၊ လိက်၊ ဆုံ င်ယူရှု၊ ကမ်ငံရှု။</p>
<p>42. Can you read in Burmese (with understanding)?</p>	<p>မြန်မာစာကို နားလည်အောင်ဖတ်တတ်သလား။</p>	<p>လွင်၊ မေးဖတ်၊ လိက်၊ မဆ်၊ ထမ်းပေးပွင်လို့။</p>
<p>43. If yes, How interested are you in reading and writing Burmese? (a) very interested, (b) rather interested, (c) a little interested, (d) not at all interested</p>	<p>(ဖတ်တတ်ရင်) မြန်မာစာ ရေးတာ၊ ဖတ်တာ ခင်ဗျား ဘယ်လောက် စိတ်ဝင်စားပါသလဲ။ (က) အများကြီး၊ (ခ) အတော်အတန်၊ (ဂ) အနည်းငယ်၊ (ဃ) စိတ်မဝင်စားပါ။</p>	<p>ပေးမေးလို့ရင်၊ ပူးလို့ဆွဲတင်ကဆ် တိမ်းဖတ်ကဆ်၊ လိက်၊ မဆ်၊ ဂျှိုက်။ 1) အမ်အမ် 2) တဆ်တဆ်၊ 3) ကိတ်ကိတ်၊ 4) ကမ်ပျင်</p>
<p>44. If yes, Do you think it is easy or hard to understand written Burmese?</p>	<p>(ဖတ်တတ်ရင်) မြန်မာစာ နားလည်ဖို့ လွယ်သလား။ ဒါမှမဟုတ် ခက်သလား။</p>	<p>ပေးမေးလို့ရင်၊ လိက်၊ မဆ်၊ ဆုံ င်ယူရှု၊ ကမ်ငံရှု။</p>
<p>45. Can you read in Chinese (with understanding)?</p>	<p>တရုတ်စာ ကို နားလည်အောင်ဖတ်တတ်သလား။</p>	<p>လွင်၊ မေးဖတ်၊ လိက်၊ စစ၊ ထမ်းပေးပွင်လို့။</p>

46. If yes, How interested are you in reading and writing Chinese? (a) very interested, (b) rather interested, (c) a little interested, (d) not at all interested	(ဖတ်တတ်ရင်) တရုတ်စာ က ရေးတာ၊ ဖတ်တာ ခင်ဗျား ဘယ်လောက် စိတ်ဝင်စားပါသလဲ။ (က) အများကြီး၊ (ခ) အတော်အတန်၊ (ဂ) အနည်းငယ်၊ (ဃ) စိတ်မဝင်စားပါ။	ပေးမေးခွင့်၊ ပေးစွဲဆွဲတင်ကန် တံမ်းဇော်ကန်၊ လိက်စေ၊ ဂျွန်ဝိ။ 1) ဆမ်းဆမ် 2) တဆ်၊ တဆ်၊ 3) ကိတ်ကိတ်၊ 4) ကမ်၊ ပျးလွံ
47. If yes, Do you think it is easy or hard to understand written Chinese?	(ဖတ်တတ်ရင်) တရုတ်စာကို နားလည်ဖို့ လွယ်သလား။ ဒါမှမဟုတ် ခက်သလား။	ပေးမေးခွင့်၊ လိက်စေ၊ ဆုံ ဝံယုဂျာ၊ ကမ်၊ တံးဗျာ။

INTEREST IN LITERACY

English	Burmese	Shan
48. Do you have printed materials at home?	အိမ်မှာ ဖတ်စရာစာအုပ်တွေရှိသလား။	တံးဗျာဆံးကွင်၊ မီးလိက်တု၊ တောတော်။
a. (If yes) What kind of books do you have?	(ရှိရင်) ဘယ်လိုစာအုပ်တွေလဲ။	ပေးမီးခိုင်၊ မီးလိက်သင်ဂူလ်းဂူလ်း။
b. (If yes) What languages are they written in?	(ရှိရင်) ဘယ်ဘာသာစကားနဲ့ ထုတ်သလဲ။	ပေးမီးခိုင်၊ လိက်၊ ဗိုဝ်ဆမ် တံမ်းထုတင်၊ ဂျမ်းသင်။

BILINGUALISM

English	Burmese	Shan
49. Overall, how well do you speak Shan? 1. A little 2. Enough to get by 3. Well	ယေဘုယျအားဖြင့် ခင်ဗျား ရှမ်းစကား ဘယ်လောက်ပြောနိုင်သလဲ။ (၁)အနည်းငယ် (၂) အတော်အသင့် (၃)ကောင်းကောင်း	မေ့လတ်၊ ရှမ်းစာ၊ ဂျွန်ဝိ။ (1)ကိတ်ကိတ်၊ (2)တဆ်၊ တဆ်၊ (3)လီလီ
50. Overall, how well do you speak Lachid? 1. A little 2. Enough to get by 3. Well	ယေဘုယျအားဖြင့် ခင်ဗျား လချိတ်စကား ဘယ်လောက် ပြောနိုင် သလဲ။ (၁)အနည်းငယ် (၂) အတော်အသင့် (၃)ကောင်းကောင်း။	မေ့လတ်၊ ရှမ်းလချိတ်၊ ဂျွန်ဝိ။ (1)ကိတ်ကိတ်၊ (2)တဆ်၊ တဆ်၊ (3)လီလီ
51. Overall, how well do you speak Wa? 1. A little 2. Enough to get by 3. Well	ယေဘုယျအားဖြင့် ခင်ဗျား ဝ စကား ဘယ်လောက် ပြောနိုင် သလဲ။ (၁)အနည်းငယ် (၂) အတော်အသင့် (၃)ကောင်းကောင်း။	မေ့လတ်၊ ရှမ်းဝ၊ ဂျွန်ဝိ။ (1)ကိတ်ကိတ်၊ (2)တဆ်၊ တဆ်၊ (3)လီလီ
52. Overall, how well do you speak Burmese? 1. A little 2. Enough to get by 3. Well	ယေဘုယျအားဖြင့် ခင်ဗျား ဗမာစကား ဘယ်လောက်ပြောနိုင်သလဲ။ (၁)အနည်းငယ် (၂) အတော်အသင့် (၃)ကောင်းကောင်း။	မေ့လတ်၊ ရှမ်းမာဆ်၊ ဂျွန်ဝိ။ (1)ကိတ်ကိတ်၊ (2)တဆ်၊ တဆ်၊ (3)လီလီ

English	Burmese	Shan
53. Overall, how well do you speak Chinese? 1. A little 2. Enough to get by 3. Well	ယေဘုယျအားဖြင့် ခင်ဗျား တရုတ်စကား ဘယ်လောက်ပြောနိုင်သလဲ။ (၁)အနည်းငယ် (၂) အတော်အသင့် (၃)ကောင်းကောင်း။	မေ့လတ်၊ ရှမ်းစေ့၊ ကျွဲစိုင်း (၁)ကိတ်းကိတ်း (၂)တမ်းတမ်း (၃) လီလီ

CHILDREN'S LANGUAGE USE AND LANGUAGE MAINTENANCE

English	Burmese	Shan
54. Normally, what language do the children in this village speak first?	ဒိရွာကကလေးတွေဘယ်ဘာသာစကားကို စပြော တတ်ကြသလဲ။	လုက်းကွမ်း၊ မိုင်းယုမ်း၊ ဆွဲ၊ တမ်းဆုံ၊ မေ့လတ်၊ ရှမ်း၊ သင်ကွမ်းတင်၊ သုတ်၊ ဂိုဏ်း။
55. Do you think the young people (from your group) in this village speak your language well?	ဒိရွာက (ခင်ဗျားတို့လူမျိုး) လူငယ်တွေ ခင်ဗျားတို့စကားကို ကောင်းကောင်း ခြောက်တတ်ကြပါ သလား။	လုက်းကွမ်း၊ ဆွဲ၊ ဆွဲ၊ တမ်းဆုံ၊ မေ့လတ်၊ ရှမ်း၊ မိုင်းယုမ်း၊ လီလီလူ့၊ ရှမ်း။
a. (if not) Why not?	(မပြောတတ်ရင်) ဘာကြောင့်လဲ။	ပေးကမ်း၊ မေ့လတ်၊ လီလီလီလီ ခွမ်း၊ ဂိုဏ်း၊ သင်။
b. (if not) How do you feel about this?	(မပြောတတ်ရင်) ဘယ်လိုထင်မြင် ခံစားရသလဲ။	ပေးကမ်း၊ မေ့လတ်၊ လီလီလီလီ ခွမ်း၊ ဂိုဏ်း၊ ပိဆံ့စိုင်းစိုင်း။
56. What language do the children (from your group) in this village speak when they play together?	ဒိရွာက (ခင်ဗျားတို့လူမျိုး) ကလေးတွေက ကစားကြတဲ့အခါ ဘယ်ဘာသာစကားကိုပြောကြပါသလဲ။	လုက်းကွမ်း၊ မိုင်းယုမ်း၊ ဆွဲ၊ တမ်းဆုံ၊ မိုင်း၊ ခပ်လီဆီး၊ ဂွမ်း၊ ဂမ်း၊ စပ်လတ်၊ ရှမ်း၊ မေ့လတ်၊ သင်၊ ရှမ်း။
a. (If not mother tongue) How do you think about this? Is it good or bad?	(မိခင်ဘာသာ စကားမပြောရင်) သင်ဘယ်လိုထင်သလဲ။ ကောင်းသလား၊ မကောင်းဘူးလား။	ပေးကမ်း၊ လတ်၊ ရှမ်း၊ မိုင်းယုမ်း၊ ဆွဲ၊ ခွမ်း၊ ဂိုဏ်း၊ ပိဆံ့စိုင်းစိုင်း။
57. Twenty years from now, what languages do you think children in this village will be speaking?	နောက်နှစ်ပေါင်း ၂၀-ကျရင် ဒိရွာက ကလေးတွေဘယ် ဘာသာစကားတွေ ပြောကြလိမ့်မယ်လို့ ခင်ဗျား ထင်သလဲ။	ထိုင်၊ သတ်၊ ပီမူးဆုံ၊ လုက်းကွမ်း၊ မိုင်းယုမ်း၊ လွင်၊ တေ၊ မေ့လတ်၊ ရှမ်း၊ မိုင်းယုမ်း၊ ဟူး၊ ရှမ်း၊ ကမ်း၊ မေ့လတ်၊ ရှမ်း၊ ထင်၊ လီလီလီလီ။
58. Do you have any questions or comments for me?	အခြားဖော်ပြလို သောအချက်များ ရှိပါကဖော်ပြပေးရန်	ပေးမီးလွင်၊ ကမ်း၊ လတ်၊ သေလို့ဝိသေပို့ င်လို့ လတ်၊ ပမ်းသေဂမ်း။

Interviewer Observations

Ideally, answer these questions right away. If you cannot do that, try to do so as soon as you can, perhaps at the end of each day's work.

English	Burmese	Shan
59. Were there any distractions or interruptions that interfered with the flow of the interview or seemed to influence some of the responses?	မေးခွန်းတွေ အမေးအဖြေလုပ်ခွဲစဉ်တလျှောက် ရှေ့ရှေ့ရှု၊ ရှုမရှိဘဲ တချို့ အဖြေတွေကို ထိခိုက်စေနိုင်တဲ့ အထစ်အပေါ့ (အနှောင့်အယှက်) ရှိပါသလား။	ခွဲဝှက်၊ ထင်ဟုတ်၊ အခါအခါ လွင့်လွင့်သွက်သွက် ယင်းယင်း ပြန်ပြန် အဖြေပေးတဲ့ ယင်း ယင်း ကမ်းအေးကေး၊ တွင်းအိတ်၊ ရှား။
60. Did the subject seem to understand the language of elicitation?	မေးခွန်းမေးရာမှာ အသုံးပြုတဲ့စကားကို ဖြေဆိုသူ နားလည် သည်ဟုထင်သလား။	ရှေ့တွင်းအဆင့်၊ လွင့်လွင့်၊ အေးသား၊ ကမ်းလတ်၊ ဝိုက်ကမ်းထစ်အဆင့်ယူ၊ ရှား။
61. Did the subject seem shy or fairly confident about expressing his/her opinions?	ဖြေဆိုသူဟာ သူ ထင်မြင်ချက်တွေ ထုတ်ဖော်ပြောပြရာမှာ ရှိကုန်သလား။	ရှေ့တွင်းအဆင့်၊ လွင့်လွင့်၊ တွင်းလတ်၊ ရှား။ ကမ်းအေးကေး၊ ကမ်းအေးကေး။
62. Did the surveyor or interpreter change any of the questions? Note what was actually asked.	မေးခွန်းမေးသူဖြစ်စေ၊ ဘာသာပြန်ပေးသူဖြစ်စေ မေးခွန်းပြောင်းမေးရတာရှိခဲ့သလား။ တကယ်လက် တွေ မေးခဲ့တဲ့အကြောင်းအရာကို မှတ်ချက်ရေးပါ။	ရှေ့တွင်းအဆင့်၊ ရှေ့တွင်းအဆင့်၊ အေးသား၊ ဝိုက်ကမ်းထစ်အဆင့်ယူ၊ ရှား။ ထစ်အဆင့်ကမ်းတစ်ပေါ်အဆင့်ယူ၊ ရှား။
63. Were there any questions that seemed to work really well? Which questions? Why?	အလွန်အဝင်ခွင့်ကျဖြစ်သော မေးခွန်းမျိုးရှိပါသလား။ ဘယ်မေးခွန်းတွေလဲ။ ဘာကြောင့်လဲ။	စေးထစ်ကမ်းလတ် ထုတ်လိ၊ ဝိုက်ကမ်းထစ်၊ ဝိုက်ကမ်းထစ်။
64. Were there any questions that seemed to not work well? Which questions? Why?	အဆင်မပြေတဲ့မေးခွန်းမျိုးရှိပါသလား။ ဘယ်မေးခွန်းလဲ။ ဘာကြောင့်လဲ။	စေးထစ်ကမ်းလတ် ကမ်းထစ်ထုတ်လိ၊ ထုတ်လိ၊ ထုတ်လိ။ ဝိုက်ကမ်းထစ်။
65. Other observations about the interview?	အခြားမှတ်သားလိုသောအချက်များ	စေးထစ်ကမ်းလတ်ထိုင်တင်၊ ဝိုက်ကမ်းထစ်။

B.3 Meung Yum Individual Sociolinguistic Questionnaire 2009

Preliminary Information

1. Questionnaire Number (start with 1 and number consecutively)
2. Survey
3. Interview Location
4. Interviewer Name
5. Date
6. Language of Elicitation
7. Language of Response
8. Interpreter Name (if needed)
9. Comments (anything unusual or noteworthy about this interview)

Subject Demographics

10. What is your name?	၁၀. နာမည်ဘယ်လိုခေါ်သလဲ။
11. Gender	၁၁. (ကျား/မ)
12. How old are you?	၁၂. အသက်ဘယ်လောက်ရှိပြီလဲ။
13. Are you married?	၁၃. အိမ်ထောင်ရှိလား။
14. (if married) Do you have any children?	၁၄. (အကယ်၍ရှိခဲ့သော်)
a. Yes or no	၁. သားသမီးရှိလား။
b. (if yes) How many?	၁. ဘယ်နှစ်ယောက်ရှိလဲ။
15. What is your job?	၁၅. ဘာအလုပ်လုပ်သလဲ။
16. What is the highest level of education you have completed?	၁၆. ကျောင်းဘယ်နှစ်တန်းထိတက်ခဲ့ရလဲ
a. Level	၁. ပညာအရည်အချင်း
b. What school did you go to?	၁. ဘယ်ကျောင်းမှာတက်ခဲ့ရလဲ
c. What was the language of instruction at that school?	၁. ကျောင်းမှာစာသင်တဲ့အခါဘာစကားကိုသုံး ပြီးသင်သလဲ
17. When you were born, what village did you live in?	17. မွေးရပ်ဇာတိက ဘယ်မှာလဲ
18. Where did you grow up?	18. ဘယ်မှာကြီးပြင်းလာသလဲ
19. Where do you live now?	19. အခုဘယ်မှာနေသလဲ
20. How long have you lived there/here?	20. ဒီမှာနေတာဘယ်လောက်ကြာပြီလဲ
21. What do you call your language?	21. ကိုယ်ပြောတဲ့စကားကိုကိုယ်ကဘယ်လိုခေါ်သလဲ
22. What do others call your language?	22. အခြားလူမျိုးတွေကရော ကိုယ်ရဲ့စကားကိုဘယ်လိုခေါ်သလဲ
a. Language name	၁. စကားအမည်
b. (if not the same as their own name for the language) Who calls it that?	၁. (အကယ်၍သူတို့ခေါ်တဲ့နာမည်နဲ့မတူဘူးဆိုရင်)အဲဒီလိုဘယ်သူကခေါ်သလဲ
c. (if not the same as their own name for the language) Do you like that name?	၁. (အကယ်၍သူတို့ခေါ်တဲ့နာမည်နဲ့မတူဘူးဆိုရင်)သူတို့က အဲဒီလိုခေါ်တာကိုကြိုက်သလား

d. (if no) Why not?	. (အကယ်၍ သူတို့ခေါ်တဲ့နာမည်နဲ့မတူဘူးဆိုရင်) သူတို့က အဲဒီလိုခေါ်တာကိုကြိုက်သလား
23. What do you call the people who speak your language?	23. ကိုယ့်နဲ့စကားတူတဲ့သူတွေကို ကိုယ်က ဘယ်လိုခေါ်သလဲ။
24. What do others call the people who speak your language?	24. ကိုယ့်နဲ့စကားတူတဲ့သူတွေကို အခြားလူများက ဘယ်လိုခေါ်သလဲ။
a. People name	၁. လူမျိုးနာမည်
b. (if not the same as their own name for their people) Who calls you that?	ဘ. (အကယ်၍ သူတို့ခေါ်တဲ့နာမည်နဲ့မတူဘူးဆိုရင်) အဲဒီလိုဘယ်သူတွေကခေါ်သလဲ
c. (if not the same as their own name for their people) Do you like that name?	ခ. (အကယ်၍ သူတို့ခေါ်တဲ့နာမည်နဲ့မတူဘူးဆိုရင်) သူတို့က အဲဒီလိုခေါ်တာကိုကြိုက်သလား
d. (if no) Why not?	. (မကြိုက်ဘူးဆိုရင်) ဘာကြောင့်လဲ။
25. What language did you speak first as a child?	၂၅. ငယ်ငယ်ကတည်းကစပြီး ဘယ်စကားကို စပြောတတ်လာသလဲ။
26. Do you speak any other languages?	၂၆. အခြားဘာစကားတွေပြောတတ်သေးသလဲ။
27. Of all the languages you speak, which language...	၂၇. ပြောတတ်တဲ့စကားတွေအားလုံးထဲမှာ
a. ...do you speak best?	၁. ဘယ် စကားကိုအကျွမ်းဆုံးလဲ
b. ...do you speak second best?	ဘ. ဒုတိယ အကျွမ်းဆုံးကရော ဘယ်စကားလဲ
c. ...do you speak third best?	ခ. တတိယ အကျွမ်းဆုံးကရော ဘယ်စကားလဲ
28. (Subject's Parents)	၂၈. မြေဆီခွဲ၏ မိဘ
a. Where was your father born?	၁. ဖခင်ရဲ့မွေးရပ်ဇာတိက ဘယ်မှာလဲ
b. What about your mother... where was she born?	ဘ. မိခင်ရဲ့မွေးရပ်ဇာတိကရော ဘယ်မှာလဲ
c. What [people group / tribe / clan] is your father from?	ခ. ဖခင်က ဘာလူမျိုးလဲ
d. What about your mother... what [people group / tribe / clan] is she from?	. မိခင်ကရော ဘာလူမျိုးလဲ
e. What language did your father speak first as a child?	၃. ဖခင် ငယ်ငယ်ကတည်းကစပြီး ဘယ်စကားကို စပြောတတ်လာသလဲ။
f. What about your mother... what language did she speak first as a child?	. မိခင်ငယ်ငယ်ကတည်းကစပြီး ဘယ်စကားကို စပြောတတ်လာသလဲ။
g. What language did your father usually speak to you when you were a child?	၄. ကိုယ်ငယ်ငယ်ကတည်းကစပြီး ဖခင်က ဘယ်စကားနဲ့ ကိုယ့်ကိုစပြောသလဲ။
h. What about your mother... what language did she usually speak to you when you were a child?	. ငယ်ငယ်ကတည်းကစပြီး မိခင်က ဘယ်စကားနဲ့ ကိုယ့်ကိုစပြောသလဲ။
i. When you were a child, what language did your parents speak to each other?	၅. မိဘတွေကရော သူတို့အချင်းချင်း ဘာစကားနဲ့ပြောကြသလဲ။

29. (if married)	၂၉. အကယ်၍ ဖြေဆိုသူက အိမ်ထောင်သည် ဖြစ်မယ်ဆိုရင်
a. Where was your [husband/wife] born?	၃၀. ခင်ပွန်း(သို့) ဇနီးသည် ၏ မွေးရပ်ဇာတိ က ဘယ်မှာလဲ။
b. What [people group / tribe / clan] is your [husband/wife] from?	၃၁. ခင်ပွန်း(သို့) ဇနီးသည် က ဘာလူမျိုးလဲ
c. What language did your [husband/wife] speak first as a child?	၃၂. ခင်ပွန်း(သို့) ဇနီးသည် က ငယ်ငယ်ကတည်းကစပြီး ဘယ်စကားကို စပြောတတ်လာသလဲ။
30. What language do [X] children in this village speak first?	၃၃. ဒီရွာထဲက ကလေးတွေ ငယ်ငယ်ကတည်းကစပြီး ဘယ်စကားကို စပြောတတ်လာသလဲ။
31. What language do [X] children in the village speak when they play together?	၃၄. ၃၁. ဒီရွာထဲက ကလေးတွေ အတူတူ ကစားတဲ့အခါဘာစကားကို ပြောကြသလဲ။
a. Language(s).	၃၅. ဘာသာစကားအရည်(များ)။
b. If they answer more than one language they speak mostly?	၃၆. အကယ်၍ ရွာထဲက ကလေးတွေက ကစားတဲ့အခါ စကား တစ်မျိုး ထက်ပိုပြီး ပြောတတ်မိ ဆိုရင် ဘယ်စကားကို အပြောဆုံးလဲ။
c. If they answer more than one language they speak rarely?	၃၇. ဘယ်စကားကို အပြောအနည်းဆုံး လဲ။
d. (if not only [X]) How do you feel about that?	၃၈. ကိုယ့်မိန်းယွမ်းစကား မပြော ဘူးဆိုရင် ဘယ်လိုခံစားရလဲ။
e. (if not only [X]) Why?	၃၉. ဘာကြောင့်လဲ။
32. Do [X] children speak any other languages before they start school?	၄၀. ဒီရွာက ကလေးတွေ ကျောင်းမနေခင် အခြားစကားတွေပြောတတ်ကြသလား။
a. Yes or no	၄၁. တတ်။မတတ်။
b. What languages?	၄၂. (တတ်ခဲ့သော်) ဘယ်ဘာသာစကား တွေပြောတတ်လဲ။
33. Do [X] children speak any other languages after they start school?	၄၃. ဒီရွာက ကလေးတွေ ကျောင်းနေပြီးတဲ့နောက် အခြားစကားတွေပြောတတ်လာကြသလား။
a. Yes or no	၄၄. တတ်။မတတ်။
b. What languages?	၄၅. (တတ်ခဲ့သော်) ဘယ်ဘာသာစကား တွေပြောတတ်လဲ။
34. [Ask for each LWC in use in the area]	၄၆. ဒီဒေသသုံးစကားတွေက(ဖူယ) ဘာစကားတွေတွေ့လဲ။
a. Would you like to be able to speak [LWC] better	၄၇. (ဒေသသုံးစကား(ဖူယ) တစ်မျိုးစီခွဲ မေးရန်) (ဖူယ) ကို ပိုကျွမ်းအောင် ပြောတတ် ချင်တဲ့ ဆန်ဒ ရှိသလား။
b. [For each LWC] Yes or no	၄၈. ရှိ။မရှိ။
c. [For each LWC] Why?	၄၉. ဘာကြောင့်လဲ။
35. Do your children ever speak anything other than [X] at home?	၅၀. ကလေးတွေက အိမ်မှာနေတဲ့အခါကိုယ့်စကား(၄) ထက်အခြားစကားတွေကို ပြောလေ့ရှိသလား။

a. (if yes) What else do they speak?	က. ပြောမပြော။ ပြောတယ်ဆိုရင်ဘာစကားတွေ ပြောလေ့ရှိသလဲ။
b. (For each language) How do you feel when they do that?	ခ. (က) ရဲ့အဖြေအတိုင်းတစ်ခုစီခွဲ၍ ပြန်မေးရန် အဲဒီလို(ဖူဖ) စကားတွေပြောတဲ့အခါ စိတ်ထဲမှာ ဘယ်လိုခံစားရလဲ။
c. (For each language) Why?	ဂ. ဘာကြောင့်လဲ။
36. Do your children ever speak [LWC/Y] at home?	၃၆. တကယ်လို့ ကိုယ့်လူမျိုးထဲက အမျိုးသားတစ်ယောက်က လူမျိုးခြား အမျိုးသမီးတစ်ယောက်ကိုအိမ်ထောင် ပြုမယ်ဆိုရင်ကိုယ်ရဲ့လေးထုံးစံထဲကခွင့်ပြုသလား။
a. Yes or No	၃၆. (ခွင့်ပြု/မပြု)
b. (For each language) How do you feel when they do that?	၃၇. ဘာကြောင့်လဲ။
c. (For each language) Why?	၃၈. ဒီလိုဘဲ ကိုယ့်လူမျိုးထဲက အမျိုးသားတွေ လူမျိုးခြားတွေနဲ့ အိမ်ထောင်ပြုနေကျလား။
d. 36. Would it be acceptable / appropriate...	၃၉. ဒီလိုဘဲ ကိုယ့်လူမျိုးထဲက အမျိုးသမီးတစ်ယောက်က လူမျိုးခြား အမျိုးသားတစ်ယောက်ကို အိမ်ထောင်ပြုမယ်ဆိုရင်ရော ကိုယ်ရဲ့လေးထုံးစံထဲကခွင့်ပြုသလား။ (ခွင့်ပြု/မပြု)
e. a....for a young [X] man to marry a [LWC] woman?	၄၀. ဒီလိုဘဲ ကိုယ့်လူမျိုးထဲကအမျိုးသားက လူမျိုးခြား အမျိုးသမီးတစ်ယောက် တစ်ယောက်ကို အိမ်ထောင်ပြုမယ်ဆိုရင်ရော ကိုယ်ရဲ့လေးထုံးစံထဲကခွင့်ပြုသလား။ (ခွင့်ပြု/မပြု)
f. (if no) Why not?	၄၁. ဘာကြောင့်လဲ။
g. a. Does this happen very often?	၄၂. ဒီလိုဘဲ ကိုယ့်လူမျိုးထဲက အမျိုးသမီးတွေ လူမျိုးခြားတွေနဲ့ အိမ်ထောင်ပြုနေကျလား။
37. Do you prefer your neighbors to be X people or non-X people?	၃၇. ကိုယ့်လူမျိုးချင်းတူတဲ့လူချင်းဘဲ တရပ်တရွာထဲနေချင်သလား။ ဒါမှမဟုတ် လူမျိုးခြားတွေနဲ့နေချင်သလား။
a. Feelings	၄၃. နေချင်၊ မနေချင်
b. Why?	၃၈. ဘာကြောင့်လဲ
38. Do you think the [X] children in this village speak [X] well?	၃၈. ဒီရွာက ကလေးတွေ ကိုယ့်စကားကို ကောင်းကောင်း ပြောတတ်ကြသလား။
a. Yes or no	၄၄. တတ်/မတတ်။
b. (if no) In what ways do they speak it not well?	၃၉. (မတတ်ဘူးဆိုရင်) ဘယ်လို ကောင်းကောင်း မတတ်သလဲ။
c. (if no) How do you feel about that?	၄၀. ဘယ်လိုခံစားရသလဲ။
d. (if no) Why?	၄၁. ဘာကြောင့်လဲ။

39. What language do [X] parents use with their children?	၃၉. မိန်းယွမ်းမိဘတွေက ကိုယ့်သားသမီးတွေနဲ့ ဘာစကားပြောကြလဲ။
a. Language	၆. ဘာသာစကားအမည်
b. Why?	၇. ဘာကြောင့်လဲ။
40. Do [X] parents teach their children any other languages?	၄၀. အခြားစကားတွေနဲ့ပြောတဲ့ မိဘတွေရောရှိလား။
a. Yes or no	၆. ရှိမရှိ။
b. (if yes) What languages?	၇. ဘာစကားတွေနဲ့ပြောကြလဲ။
c. (if yes) Why?	၈. ဘာကြောင့်လဲ။
41. If an [X] man is married to a [non-X] woman, what language do they use with their children?	၄၁. တကယ်လို့ ကိုယ်လူမျိုးထဲက အမျိုးသားတစ်ယောက်က လူမျိုးခြား အမျိုးသမီးတစ်ယောက်ကို အိမ်ထောင်ပြုတယ်ဆိုရင် သူတို့သားသမီးတွေနဲ့ ဘာစကားနဲ့ပြောကြသလဲ။
a. Language	၆. ဘာသာစကားအမည်
b. Why?	၇. ဘာကြောင့်လဲ။
42. If an [X] man is married to a [non-X] woman, what language do they use with their children?	၄၂. ဒီလိုတဲ ကိုယ်လူမျိုးထဲက အမျိုးသားတစ်ယောက်က လူမျိုးခြား အမျိုးသမီး တစ်ယောက်ကို အိမ်ထောင်ပြုတယ်ဆိုရင် သူတို့သားသမီးတွေကို ဘာစကားနဲ့ပြောတတ် ကြလဲ။
a. Language	၆. ဘာသာစကားအမည်
b. Why?	၇. ဘာကြောင့်လဲ။
43. Does Meung Yum young people value their traditions and customs?	၄၃. မိန်းယွမ်း လူငယ်လူရွယ်တွေကရော ကိုယ့်ဘာသာစကားပြောရတာဂုဏ်ယူသလား။
a. Yes or no	၆. ဂုဏ်ယူမယူ
b. Why not?	၇. ဘာကြောင့်လဲ။
44. Twenty years from now, do you think [X] children will be speaking [X] in this village?	၄၄. လာမည့်နှစ်ပေါင်း(၂၀) ကျရင် ဒီရွာမှာ မွေးလာမယ့် မိန်းယွမ်းကလေးတွေ ကိုယ့်စကားကိုတတ်ပါအုံးမလား။
a. Yes or no	က. တတ်မတတ်။
b. (if no) How do you feel about that?	ခ. စိတ်ထဲမှာ ဘယ်လို ခံစားရလဲ
c. (if no) Why?	၈. ဘာကြောင့်လဲ
45. If a [non-X] person overhears you speaking [X], how do you feel?	၄၅. တကယ်လို့ ကိုယ်ကမိန်းယွမ်းစကားပြောတာ အခြားလူမျိုးတစ်ယောက်ယောက်က ကြားမိတယ်ဆိုရင်
a. Feelings	၆. ကိုယ့်စိတ်ထဲမှာ ဘယ် လို့နေလဲ။
b. Do you continue in [X], change to a different language or stop speaking?	၇. ကိုယ့်စကားကိုပဲဆက်ပြောမလား၊ အခြားစကားကိုပြောင်းပြောမလား၊ စကားပြောနေတာကိုရပ်လိုက်မလား
c. (if not [X]) Why?	၈. ကိုယ့်စကားကိုဆက်မပြောတော့ဘူးဆိုရင် ဘာကြောင့်လဲ

46. Are the young people abandoning the customs of your ancestors?	၄၆. မိန်းယွမ်းလူငယ်လူငယ်တွေ ကိုယ့်ရဲ့ ရှေးထုံးတမ်းစဉ်လာတွေကို လေးစားတန်ဖိုးထားရဲ့လား။
a. Yes or no	a. တန်ဖိုးထားမထား။
b. (if yes) How do you feel about that?	b. (တန်ဖိုးမထားဘူးဆိုရင်) ဒီလိုဖြစ်လို့ ဘယ်လိုခံစားရသလဲ။
c. Why?	c. ခ. ဘာကြောင့်လဲ။
47. If someone came to your village and wrote down your language, is it good or bad?	၄၇. ဆိုပါစို့။ က. တကယ်လို့ ကိုယ့်ရဲ့ဘာသာစကားကို စာအနေနဲ့ရေးချမှတ်ဆိုရင် ကောင်းမလား၊ မကောင်းဘူးလား။
a. Why?	ခ. ဘာကြောင့်လဲ။
48. What kinds of things would you like to have written in your language?	၄၈. တကယ်လို့ ကိုယ့်ရဲ့ဘာသာစကားကို စာအနေနဲ့ရေးလို့ရမှတ်ဆိုရင် ဘယ်လိုစာမျိုးကို ရေးချင်စိတ်ရှိသလဲ။
a. Answer [If no answer given, you could suggest the following: Proverbs? Folktales? Traditional stories?]	ခ. အဖြေ (တကယ်လို့ ဖြေဆိုသူက ဒီမေးခွန်းကိုနားမလည်ဘူးဆိုရင်) ဥပမာ ရေးစာ၊ ပိတ်စာ၊ စာရင်းဇယား၊ ပုံပြင်။
b. Examples given? Yes ☐ No ☐	ခ. ရှင်းမြစ်စရာလို မလို မှတ်သားထားရန်
c. Why?	ဂ. ဘာကြောင့်လဲ။
49. Out of all the [X] villages/towns, which village is the most important?	၄၉. မိန်းယွမ်းရွာတွေအားလုံးတွေထဲမှာ ဘယ်ရွာက အရေးကြီးဆုံးလဲ။
a. Village/town	ခ. ရွာအမည်
b. Why?	ဘ. ဘာကြောင့်လဲ။
50. Out of all the [X] villages/towns, where is [X] spoken the best?	၅၀. မိန်းယွမ်းရွာတွေအားလုံးတွေထဲမှာ ဘယ်ရွာမှာပြောတဲ့စကားက အကောင်းဆုံးလဲ။
a. Village/town	ခ. ရွာအမည်
b. Why?	ဘ. ဘာကြောင့်လဲ။

Domains of Language Use

51. What languages do you speak...	51. ဘာ(ဘာသာ)စကားပြောလဲ။
a. ... with your parents?	a. မိဘတွေနဲ့စကားပြောတဲ့အခါ
b. ...with your grandparents?	b. အဘိုးအဖွားတွေနဲ့စကားပြောတဲ့အခါ
c. ...with your aunt and uncles?	c. ဦးလေး အဒေါ်တွေနဲ့စကားပြောတဲ့အခါ
d. ...with your siblings?	d. ငမောင် နှမတွေနဲ့ပြောတဲ့အခါ
e. (if married) ...with your spouse?	e. အိမ်ထောင်သည်ဖြစ်ခဲ့ရင် ဇနီး/ခင်ပွန်းသည်နဲ့ပြောတဲ့အခါ
f. (if have children) ...with your children?	f. သားသမီးရှိပါက သားသမီးတွေနဲ့ပြောတဲ့အခါ
g. (if old and have children) ...with your grandchildren / nieces / nephews?	g. မြေး၊ တူ၊ တူမရှိပါက မြေး၊ တူတွေနဲ့ပြောတဲ့အခါ
h. So, in your house, what language do you use the most?	h. ကိုယ့် အိမ်ထဲမှာ ဘာ(ဘာသာ)စကားကို အများဆုံးပြောလဲ။

i. What languages do you speak with Wa friends?	i. ဝလူမျိုးတွေနဲ့စကားပြောတဲ့အခါ
j. ...with non-[L1] friends?	j. အခြား မိန်းယွမ်း မဟုတ်တဲ့ သူငယ်ချင်းတွေနဲ့ပြောတဲ့အခါ
k. ...with [L1] co-workers?	k. မိန်းယွမ်းလူမျိုးလုပ်ဖော်ဆောင်ဖက်တွေနဲ့ပြောတဲ့အခါ
l. ...with non-[L1] co-workers?	l. (မိန်းယွမ်း မဟုတ်တဲ့)လူမျိုးခြားလုပ်ဖော်ဆောင်ဖက်တွေနဲ့ပြောတဲ့အခါ
m. ...at the market with [L1] people?	m. ဈေးတစ်ခုခုမှာ (မိန်းယွမ်း) ကိုယ့်လူမျိုးအချင်းချင်းနဲ့ တွေ့တဲ့အခါ
n. ...at the market with non-[L1] people?	n. ဈေးတစ်ခုခုမှာ (မိန်းယွမ်း မဟုတ်တဲ့) လူမျိုးခြားနဲ့ တွေ့တဲ့အခါ
o. ...at a funeral?	o. အသုဘအိမ်တွေမှာ
p. ...at a village meeting?	p. ရပ်ရွာအစည်းအဝေးတွေမှာ
q. ...at (a temple / church)?	q. ဘုန်းကြီးကျောင်း/ဘုရားရှိခိုးကျောင်းမှာ
r. ...with a government worker?.	r. အစိုးရ ဝန်ထမ်းတွေနဲ့ ပြောတဲ့အခါ
s. At present, what language do you speak with [L1] classmates at school?	s. အကယ်၍ ဖြေဆိုသူက ကျောင်းသူ/သား ဖြစ်မယ်ဆိုရင်အောက်ပါမေးခွန်း(၃)ခုထက်မှေးရန် ကိုယ့်လူမျိုးချင်း တူတဲ့အတန်းဖော်သူငယ်ချင်းတွေနဲ့ ကျောင်းမှာပြောတဲ့အခါ
t. ...with non-[L1] classmates at school?	t. န. လူမျိုးခြား အတန်းဖော်သူငယ်ချင်းတွေနဲ့ ကျောင်းမှာပြောတဲ့အခါ
u. ...with your teacher?	u. ကိုယ့်ရဲ့ဆရာ/မတွေနဲ့ပြောတဲ့အခါ

Ethno-linguistic Identity

52. Do you think of yourself first as Meung Yum, Kachin, Burmese or something else?	၅၂. ကိုယ့်ကိုယ်ကို မိန်းယွမ်းလူမျိုးအနေနဲ့ ခံယူသလား။ ဒါမှမဟုတ် ကချင်၊ ရှမ်း၊ သို့မဟုတ် အခြားအခြားလူမျိုးလို ခံယူသလား။
---	---

Bilingual Proficiency Evaluation

53. [Do a Bilingualism Proficiency Evaluation for LWCs in use]	53. အခုတစ်ခါမိန်းယွမ်းစကားအပြင်အခြားဘာစကား တွေပြောတတ်လဲဘယ်လောက်ပြောတတ်သလဲဆို တာလဲသိ ချင်ပါတယ်။ ပြောပြနိုင်မလား။
54. LWC being evaluated. [list the language(s) the subject can speak].	54. ဖြေဆိုသူပြောတတ်သော ဘာသာစကားအမည်(များ) ကိုရေးချရန်၊အောက်ပါမေးခွန်းများကိုသုံး၍စကား တစ်မျိုးစီခွဲမေးရန်
55. Can you buy something in [LWC]?(Please split the question for each LWC from 55 to 62)	55. (LWC) နဲ့ဈေးဝယ်တတ်သလား

56. Can you tell about your family in [LWC]?	56. (LWC) နဲ့ကိုယ့်မိသားစုအကြောင်းပြောပြတတ်သလား
57. If you overhear two [LWC] people speaking [LWC] in the market can you describe in [X] what you heard?	57. တကယ်လို့ဈေးတခုမှာလူနှစ်ယောက်က ((LWC)နဲ့ပြောနေတာကို မိန်းယွမ်းလိုပြန်ပြောခိုင်းမယ်ဆိုရင် ပြန်ပြောတတ်မလား
58. If you overhear two [LWC] people speaking [LWC] in the market can you describe in [LWC] what you heard?	58. တကယ်လို့ဈေးတခုမှာလူနှစ်ယောက်က ((LWC)နဲ့ပြောနေတာကို ((LWC) လိုဘဲပြန်ပြောခိုင်းမယ်ဆိုရင် ပြန်ပြောတတ်မလား
59. Could you use [LWC] explain to a [LWC] speaker who does not speak [X] how to do your job?	59. ဆိုပါစို့။ ကိုယ့်ဆီမှာအလုပ်လာလုပ်တဲ့ လူမျိုးခြားတစ်ဦးကို ((LWC)လိုအလုပ်ခိုင်းရမယ်ဆိုရင် ပြောတတ်မလား
60. Can you speak [LWC] as fast as a [LWC] person and still be understood?	60. လူမျိုးခြားတစ်ယောက် အမြန်ဆုံးပြောသလောက် သူတို့အမြန်ပြောသလောက်ပြောတတ်လား
61. Can you speak [LWC] as well as a [LWC] person?	61. လူမျိုးခြားတစ်ယောက်လို သူတို့စကား ကျွမ်းသလား။
62. Have you ever read or written [LWC]?	62. စာဖတ်တတ်သလား
a. (if literate in [LWC], what kinds of things do you read in [LWC]?)	a. (တတ်ခဲ့သော်) ဘာစာဖတ်တတ်လဲ။ ဘယ်စာမျိုးတွေဖတ်လေ့ရှိသလဲ
b. What kinds of things do you write in [LWC]?	b. ဘယ်စာမျိုးတွေရေးလေ့ရှိသလဲ
c. (if not literate in [LWC) Do you see any advantage in being able to read and write [LWC]?	c. (မတတ်ခဲ့သော်) စာတတ်ရင်ကောင်းတယ်လို့ထင်လား
d. (if yes) What advantage?	d. ဘယ်လိုကောင်းသလဲ
e. (if no) Why not?	e. ဘယ်လိုမကောင်းဘူးလဲ
63. Have you ever met Wa people? Are they similar to you? Likewise, have you other group of people who speak like your people?	63. ဝလူမျိုးတွေနဲ့စကားတူသလား။ ဘယ်လိုတူသလဲ။ စကားအဲဒီလိုတူတဲ့လူမျိုးတွေရှိလား။ ဘာလူမျိုးလဲ
64. Do you ever meet [Y] people?	64. ဝ လူမျိုး (သို့မဟုတ်) စကားချင်း တူတဲ့သူတွေနဲ့ တွေ့လေ့ရှိသလား
a. Yes or no	a. ဝ/မတွေ့ ခ. တွေ့ခဲ့သော် ဘယ်ဘာသာစကားတွေပြောကြသလဲ
b. If so, what language do you use with them?	b. နှစ်ဦးစလုံး မိန်းယွမ်း စကားပြောတယ်
c. Both use X	c. ကိုယ်က မိန်းယွမ်း စကားပြောပြီးသူက ဝ လိုပြောတယ် ဒါပေမဲ့ အပြန်အလှန်နားလည်ကြတယ်
d. Both use Y	d. မိန်းယွမ်းရော၊ ဝ ရောမပြောဘဲ အခြားစကားပြောကြတယ် ဘာ စကားလဲ

Religious Language Use

1. Do you go to any place of worship?	65. ဘာသာစကားတွေလုပ်တဲ့အခါ သုံးတဲ့စကားကိုဆက်ပြီးမေးချင်တယ်ခရစ်ယာန် ဘာသာဝင်များအတွက်
a. (if yes) where?	a. ဘယ်မှာဘုရားကျောင်းတက်လေ့ရှိသလဲ
b. ... preaching	b. အဲဒီဘုရားကျောင်းမှာ တရားဟောတဲ့အခါ ဘာစကားကိုသုံးသလဲ
c. ... fellowship	c. အချင်းချင်း မိသားစုဖွဲ့တဲ့အခါ
d. ... singing	d. သီချင်းဆိုတဲ့အခါ
e. ... reading scriptures	e. သင်္ဃာကျမ်းစာဖတ်တဲ့အခါ
f. ... giving announcements	f. ကြေငြာတဲ့အခါ
g. corporate prayer	g. အများအတွက် ဆုတောင်းတဲ့အခါ
h. private prayer	h. တစ်ဦးတည်းဆုတောင်းတဲ့အခါ
2. [If a Christian church] What is the language of the Bible used in this church?	66. ဘုရားကျောင်းမှာ ကျမ်းစာဖတ်တဲ့အခါ ဘာစကားနဲ့ရေးတဲ့ကျမ်းစာကိုဖတ်သလဲ
a. Language	a. ဘာသာစကားအမည်
b. Can you understand the language of this Bible?	b. အဲဒီဘာသာစကားနဲ့ရေးထားတဲ့ကျမ်းစာကို နားလည်သလား
c. (if no) Why not? Is this because of the ideas or the language?	c. (နားမလည်ခဲ့သော်)ဘာကြောင့်နားမလည် /ဘာသာစကားကြောင့်လား /ကျမ်းစာရဲ့အနက်အဓိပ္ပာယ်ကြောင့်လား

Interviewer Observations

[Ideally, answer these questions in your notebook right away. If you cannot do that, try to do so as soon as you can, perhaps at the end of each day's work.]

1. Were there any distractions or interruptions that interfered with the flow of the interview or seemed to influence some of the responses?
2. Did the subject seem to understand the language of elicitation?
3. Did the subject seem shy or fairly confident about expressing his/her opinions?
4. Did the interpreter change any of the questions? Note what was actually asked.
5. Other observations about the interview?
6. Were there any questions that seemed to work really well? Which questions? Why?
7. Were there any questions that seemed to not work well? Which questions? Why?

B.4 Mapping Tool Steps in English

Purpose:

The mapping tool is to assist speakers of a specific dialect/variety in discussing information they know about the dialects and levels of comprehension within the dialects of their language. Another purpose is to encourage them to think about which varieties of their language could share a single set of written or oral materials.

Materials needed:

1. 4 or 5 loops/strings
2. Papers
3. Color markers (5 different colors and shapes)
4. Color pens
5. Notebook
6. Camera
7. Recorder

Steps:

- 1) What is the name of your language? What is the name of your people? (write all names on paper – clearly distinguish language name and people name) (If more than one name, ask) Which name is the one you prefer to use?
- 2) Please name all the varieties of your language, or all the villages where MT is spoken (write each on a separate piece of paper)
- 3) Which varieties are similar to yours? (put these under a **Similar** heading)
- 4) Which varieties are very different from yours? (put these under a **Very Different** heading)
- 5) Contact: How much contact do people from this village have with the groups you have written down? 1. all the time (every day or every week), 2. Often (every month) 3. Sometimes (once a year) 4. No contact (Show the key, use markers for each category)
- 6) Understanding: Now we want to show which of these varieties you understand 1. very well, 2. most of, 3. about half, 4. only a little, and which 5. you don't understand at all. (Show the key, use markers for each category)
- 7) Language use: When you talk with these other people, what language do you use together? 1. We both use own variety, 2. we switch to their variety, 3. they switch to my variety, 4. we both switch to ___ variety/language). (Show the key, use markers for each category)
- 8) If books were written in your MT, which of these people would be able to use/share those books (including your own variety)? (have them put a big string around those varieties)
- 9) Which variety should best serve as the basis for the writing system (put A on that variety)? (Put B for the second best, the third best C)

B.5 Mapping Tool Steps in Burmese

ဘာသာစကားများကို မြေပုံ ပေါ်တွင် တွေ့ဖွယ်ခြင်း (Mapping of Dialect situation)

ရှည်ရွယ်ချက်

ဘာသာစကားအပေါ် ထင်မြင်ချက် နားလည်မှုအဆင့်နှင့် မည်သည့်ဘာသာစကားအုပ်စုတို့က စာပေအတူတကွ သုံးနိုင်မည်ကို လေ့လာရန်။

လိုအပ်သောအရာများ

ကြီး ၄-၅ ရောင်း ရောင်စုံစက္ကူအပိုင်းအစများ အမှတ်အသားအတွက်နုပ စာရွက် က/ခ/ဂ ရေးထားသောစက္ကူအပိုင်းစ ရောင်စုံမိုင်ချောင်းများ ကင်မရာ။

လုပ်ဆောင်ရန်အဆင့်များ

၁။ သင့်မိခင်ဘာသာစကား၏ အမည်နှင့် သင့်လူမျိုး၏အမည်ကိုစာရွက်ပေါ်တွင်ရေးချပါ။ (သင့်ဘာသာစကား/လူမျိုးနာမည် အမျိုးမျိုးရှိပါက အကြိုက်ဆုံး အမည်ကို ရွေးချယ်ပါ။)

၂။ သင့်တို့ဒေသမှာရှိသော စကားအုပ်စုအမည်များကို ရေးချပါ။ (သို့မဟုတ်ရွာနာမည်)

၃။ သင့်တို့စကားနှင့်ဆင်တူသော(နီးသော) တခြားစကားအုပ်စုတို့၏ အမည်များကို ရွေးချယ်ပြီး တူညီသောအုပ်စု ခေါင်းစဉ်အောက်၌ထားပါ။ (ခါတ်ပုံရိုက်ပါ)

၄။ သင့်တို့စကားနှင့်အရမ်းကွဲတဲ့စကားအုပ်စုအမည်များကို ရွေးချယ်ပြီး ကွဲပြားသောအုပ်စု ခေါင်းစဉ်အောက်၌ ရေးချပါ။ (ခါတ်ပုံရိုက်ပါ)

ထိတွေ့မှု

၅။ ဒီရွာကသင်တို့လူမျိုးတွေ ဒီအောက်မှာရေးချထားတဲ့ စကားအုပ်စုတွေနဲ့ ဘယ်လောက် ထိတွေ့မှုရှိပါသလဲ။ (၁) အမြဲ (နေ့တိုင်း ပတ်တိုင်း)

(၂) မကြာခဏ (လတိုင်း) (၃) တခါတလေ (နှစ်တိုင်း) (၄) မရှိ စသည်ပါသည့် Key စာရွက်ကိုအောက်ချပြီး ရောင်စုံစက္ကူများဖြင့်

စကားနာမည်များအပေါ်တင်စေပါ။ (Key စာရွက်နှင့် result ကိုခါတ်ပုံရိုက်ပါ။)

စကားနားလည်မှု

၆။ အားလုံး အများစု တဝက် တချို့ နဲ့နဲ့နားလည် လုံးဝနားမလည်တို့ကို ရေးထားသောစာရွက်ကိုချ၍ အမှတ်အသားများဖြင့်

သတ်မှတ်ခွဲခြားစေပါ။ ယင်းအမှတ်အသားများကို စကားအုပ်စုများပေါ်တွင် နားလည်မှုအဆင့်အလိုက် ရောင်စုံစာရွက်လေး တင်စေပါ။ (Key စာရွက်နှင့် result ကို ခါတ်ပုံရိုက်ပါ။)

စကားပြောဆက်သွယ်ပုံ

၇။ ကိုယ့်စကားကိုယ်ပြော သူ့စကားသူပြော ကိုယ်ကသူ့စကားနဲ့ပြောင်းပြော သူကကိုယ့်စကားနဲ့ပြောင်းပြော

နှစ်ယောက်လုံးအခြားဘာသာစကား သို့ပြောင်းပြော (ဥပမာ-မော) စသည်ပါသည့် နုပ စာရွက်ကိုအောက်ချပြီး ရောင်စုံစက္ကူများဖြင့်

စကားနာမည်များအပေါ်တင်စေပါ။ (Key စာရွက်နှင့် result ကိုခါတ်ပုံရိုက်ပါ။)

စာပေနှင့်ပတ်သက်၍

၈။ စာပေအတူတကွအသုံးပြုသော ဘာသာစကားများကို(မိမိစကားအပါအဝင်) ကြီးတိုင်းအတွင်းမှတ်သားစေပါ။ (ခါတ်ပုံရိုက်ပါ)

၉။ စာပေတိုက်ရန် အသင့်တော်ဆုံး ဒုတိယအသင့်တော်ဆုံး တတိယအသင့်တော်ဆုံးတို့ကို က/ခ/ဂ အက္ခရာပါ စာရွက်များဖြင့် ရွေးချယ်သတ်မှတ်စေပါ။ (ခါတ်ပုံရိုက်ပါ)

ကျေးဇူးတင်စကားပြောပါ။

APPENDIX C LIST OF VILLAGES

C.1 Meung Yum villages

No	Township	Village group	Village name	Language groups (no. of families)
1.	Kunlong	Wa Soke	Man Phan*	Meung Yum (37), Lachid (5), Wa
2.	Kunlong	Wa Soke	Man Kyu*	Meung Yum (13), Lachid (12)
3.	Kunlong	Wa Soke	Pan Tan*	Meung Yum (30), Lachid (13)
4.	Kunlong	Wa Soke	Ong Tong	Meung Yum (5), Lachid, Miao, Lahu, Shan
5.	Kunlong	Wa Soke	Man Kan(1)	Meung Yum (9), Lachid, Lhaovo, Wa
6.	Kunlong	Wa Soke	Loi Yang	Meung Yum (5), Lachid, Zaiwa
7.	Kunlong	Wa Soke	Kaung Sar (Kaung Sar)*	Meung Yum (20), Lhaovo (1), Kokant (20)
8.	Kunlong	Man Pyin	Kham Deng*	Meung Yum (5), Kokant, Lhaovo, Lachid, Wa
9.	Kunlong	Man Pyin	Man Kaung	Meung Yum (8), Lhaovo
10.	Kunlong	Taptu	Namt Yoke*	Meung Yum (50)
11.	Kunlong	Taptu	Laijong	Meung Yum (8), Lhaovo, Lachid, Chinese, Wa
12.	Kunlong	Taptu	Pang Khaw	Meung Yum (80)
13.	Kunlong	Taptu	Pang Van	Meung Yum (80)
14.	Kunlong	Taptu	Man Pein *	Meung Yum (86)
15.	Kunlong	Taptu	Taptu	Meung Yum (7), Lhaovo (30)
16.	Kunlong	Taptu	Kaung Khar	Meung Yum (7), Lhaovo (20)
17.	Kunlong	Nawng Mo	Pa Paw	Meung Yum (40-60)
18.	Kunlong	Nawng Mo	Kaung Sang*	Meung Yum (90)
19.	Kunlong	Nam Kyin San	Man Kan(2)*	Meung Yum (92)
20.	Kunlong	Nam Kyin San	Namt Kyin San	Meung Yum (30), Kokant (50)
21.	Kunlong	Pang Hai	Pang Kham	Meung Yum (10), Kokant, Lhaovo, Lachid
22.	Hopang	Nam Ping	Nam Ping	mixed
23.	Hopang	Nam Ping	Man Wah	mixed
24.	Hopang	Nam Ping	Phak Ha	mixed
25.	Hopang	Nam Ping	Man Kyu	Meung Yum (30)
26.	Hopang	Nam Ping	Man Hawng	Meung Yum (18)
27.	Hopang	Kone Sar	Meung Yum (Mong Yone)	Meung Yum (30)
28.	Hopang	Kone Sar	Noat Awng	Meung Yum
29.	Hopang	Kone Sar	Kone Sar	mixed
30.	Hopang	Kone Sar	Nam Kang	mixed

No	Township	Village group	Village name	Language groups (no. of families)
31.	Hopang	Kone Sar	Mat Han	mixed
32.	Hopang	Kone Sar	Pang Khum	mixed
33.	Hopang	Kone Sar	Loi Sa(1)	mixed
34.	Hopang	Kone Sar	Loi Sa(2)	mixed
35.	Hopang	Na Wi	Na Wi	Savaig
36.	Hopang	Na Wi	Man Kyi	mixed
37.	Hopang	Na Wi	Naung Cho	mixed
38.	Hopang	Man Sar	Man Kaung	mixed
39.	Hopang	Man Sar	Man Sar	mixed
40.	Hopang	Man Sar	Win Kaung	mixed
41.	Hopang	Man Sar	Pang Khar	mixed
42.	Hopang	Man Sar	Na Wi	mixed
43.	Hopang	Pang Wo	Pang Wo	mixed
44.	Hopang	Pang Wo	Pang Kang	mixed
45.	Hopang	Pang Wo	Hu Loi	mixed
46.	Hopang	Pang Wo	Man Oo	mixed
47.	Hopang	Pang Kauk	Pang Kauk (Loi La)	reference from MIMU (Myanmar Information Management Unit) source: MIMU
48.	Hopang	Pang Long	Pang Long (Loi La)	
49.	Hopang	Pang Hkun	Pang Hkun (Loi La)	
50.	Mongmao	Kat Hi	Man Kyu	
51.	Mongmao	Man Tun	Man Kyu	

C.2 Savaig villages

No.	District	Township	Village Group	Savaig villages
1.	Kunlong	Kunlong	Nam Kyin San	Man Gyat *
2.	Kun Long	Kunlong	Pang Hai	Thein Tan*
3.	Kunlong	Kunlong	Pan Hai	Loi San
4.	Kunlong	Kunlong	Pang Hai	Hway Mong (Ywa Thit)
5.	Kunlong	Hopang	Kone Hsar	Namt Luk
6.	Kunlong	Hopang	Man Kawng	Man Kawng
7.	Kunlong	Hopang	Na Wi	Kaung Sar (Wa region)
8.	Kunlong	Ho Pang	Man Au	Man Au
9.	Kunlong	Hopang	Man Au	Weng Nging
10.	Kunlong	Hopang	Pang Long	Pang Long
11.	Kunlong	Hopang	Man Au	Pang Lao
12.	Kunlong	Hopang	Man Au	Kaung Sang
13.	Mong Maw	Na Wi	Kay Khu,	Pang Houn
14.	Mong Maw	Na Wi	Pang Hkar	Mein Nyin

15.	Mong Maw	Na Wi	Na Wi	Na Wi
16.	Mong Maw	Na Wi	Pang Hkar	Pang Saw
17.	Mong Maw_ Shan Special Region II (Wa)	Na Wi	Kone Sar	Ho Lwe
18.	Mong Maw_ Shan Special Region II (Wa)	Kawng Min Hsang	Yawng Nu	Man Waung
19.	Lashio	Lashio	Ho Lin	Ho Lin
20.	Lashio	Lashio	Holin	Ho Lin
21.	Lashio	Lashio	Man Kat	Ho Pang
22.	Lashio	Lashio	Loi Chiang	Loi Chiang
23.	Lashio	Lashio	Nawng Aw	Nawng Aw
24.	Lashio	Mongyai	Hat Long Tar	Kun Hawng
25.	Lashio	Mong Mao	Man Kan	Man Kaung
26.	Lashio	Nawng Kyawng	Pang Hlyo (Sho)	Pang Hio
27.	Lashio	Hseni	Kawng Kaw	Hu Saw (Hu Saw Ho Mon)
28.	Lashio	Hseni	Nar Hsawt	Mein Pan
29.	Lashio	Tangyan	Man Ho Loi	Man Nar
30.	No data			Man Sar
31.	No data			Kaung Mak Hin
32.	No data			Ho Saw

APPENDIX D

RTT RESOURCES

D.1 Warm-up Story (“The Snake”)

This story was given in Meung Yum to the subjects to help them understand the test-taking procedure. The questions were asked orally in Shan or Burmese, depending on what was more convenient for the subject.

Breath group	Question	Answer
<p>cam mə je kən ꞑōm ꞑoi? cām ?ān nə? jōh ?au? sə ?uijn kə ηai? ꞑà je ta du ကျွန်တော်ငယ်ငယ်တုန်းက ကျွန်တော့်တို့အိမ်ရှေ့မှာ ခြေတစ်ကောင်ကိုတွေ့တယ်။ When I was young, I saw a snake in front of our house.</p>	<p>၁။ မဆီးရှာဆီသင်။ ၁။ သူဘာတွေ့ခဲ့သလဲ။ 1. What did he see</p>	<p>sə ?uijn ခြေတစ်ကောင်ကိုတွေ့တ ယ်။ He saw a snake.</p>
<p>?òt ?ót nə? ?an sə?uijn ?án sə?uijn dú ?án (áp ti t^hijn ηaū ηi ní du tàp ti lât nə ခြေကအကြီးကြီးပဲ။ ကျွန်တော်အရမ်းကို ကြောက် သွားတယ်။ It was the biggest snake I'd ever seen. I was so scared.</p>	<p>၂။ မဆီးပိဆီးရှု့ကိုငိုငို။ ၂။ သူဘယ်လိုဖြစ်သွားသလဲ။ 2. How did he feel</p>	<p>lât သူအရမ်းကို ကြောက် သွားတယ်။ He was so scared.</p>
<p>lât ηaū ꞑ ni ?au? mē kop ?au kə'jn je hu dā? hā? tē ဒါကြောင့် ကျွန်တော့်အဖေကို လာကြည့်ပါလို့ ကျွန်တော်ကအော်ခေါ် လိုက်တယ်။ So I called to my dad, “Come see!”</p>	<p>၃။ မဆီးဆွင်မုးမုး။ ၃။ သူဘယ်သူကို ခေါ်လိုက်သလဲ။ 3. Who did he call</p>	<p>kə'jn သူအဖေကို His father</p>

D.2 Meung Yum RTT Story

The Meung Yum RTT story was about the experience of the subject during a hunting trip. The storyteller was a 32 year old Meung Yum male, who was born and grew up in Namt Yoke village. He spoke Meung Yum as his first and best language. Both of his parents were also Meung Yum, who spoke the Meung Yum language first as a child. They also spoke their mother tongue to their children.

The Meung Yum story was elicited in Yangon in February 2011. It has been transcribed using IPA, as shown below. In addition, the story has been translated into Burmese and English.

Thirty questions were created from this story for the pilot-test, which are shown below.

These questions have been translated into Burmese, Shan, and English. Furthermore, the best

twelve questions out of the thirty were chosen for the actual RTT. The numberings of the best twelve questions are shown by asterisks in the following table.

Track No.	Meung Yum Hunting Story; Questions, Answers
1	<p>lao cēŋ maī cām mə kəŋ jè mǝŋ sə mpjā̄t cʰəm cām ?ān nɔ? sām lau ?auk kra? lek pʰji lək ɱ tʰà</p> <p>အခုပြောပြမယ့် အကြောင်းအရာကတော့ ကျွန်တော့အဖေ ပုဆိုးဖြစ်နေတဲ့အချိန် အမဲလိုက်သွားတဲ့အကြောင်း ပြောပြမယ်။</p> <p>What I will tell about now is about one time when my father went hunting.</p> <p>Question 1: What is this story about ဒီပုံပြင်က ဘာ အကြောင်းကို ပြောသလဲ။ ကပုမံ့ဆံ့ ပီဆံ့ထွင်းသင်။</p> <p>Answer 1: lek pʰji lək ɱ tʰà about hunting</p>
2	<p>?æ pʰji kra? lùp kra? sə tá ?æ? pʰji kra? lùp kra? sə tá ?auh cam ?an nɔ?klɔŋ mù</p> <p>sə jè jàŋ nàm júk kúm ?uít je nɔ? vaá je pʰò tɛ kwá</p> <p>အဲဒီတုန်းက ကျွန်တော်တို့ နမ့်ယုတ်ရွာက ရွာသူရွာသားတွေ အားလုံးအမဲလိုက်သွားကြတယ်။</p> <p>Once when all of us Namt Yoke villagers went hunting. . .</p> <p>Question 2: Who went out hunting ဘယ်သူတွေ အမဲလိုက်ထွက်ကြမလဲ။ ဇွဲရွာရမ်းကုရမ်း တောရွာယိုင်း တုတ်ထိုဆံ့။</p> <p>Answer 2: nàm júk kúm ?uít je nɔ? all the Namt Yoke villagers</p>
3*	<p>kwá jè ná sə ta? kʰəŋ tʰiŋ hú kwá jə nəh tǔp kəŋ jè kə pu'ŋ pʰrai pɔ?</p> <p>ရွာရဲ့ ဟိုဖက် တောနားမှာ ကျွန်တော့အဖေက တောဝက်တစ်ကောင်ကို ပစ်လိုက်တယ်</p> <p>In the jungle where we were hunting away from the village., my father shot a wild pig.</p> <p>Question 3: What animal did his father shoot သူရဲအဖေကဘာအကောင်ကိုပစ်သလဲ။ ပေးမဆံ့ ယိုင်းတုတ်သတ်သင်။</p> <p>Answer 3: pʰrai pɔ? a wild pig</p>
4	<p>kə pu'ŋ ?ón pʰrai pɔ? pǔŋ lé nɔ? kró? ti vet တောဝက်ရဲ့ ဝမ်းခိုက်ကို ထိသွားတယ်</p> <p>When he shot at the wild pig, he hit it in the stomach.</p> <p>Question 4: Where was the wild pig hit when his father shot it သူရဲအဖေကပစ်လိုက်တဲ့အခါ တောဝက်ရဲ့ ဘယ်နေရာကို ထိမှန်သွားသလဲ။ မှိုတ်းကဆံ့ ယိုင်းဆဆံ့ ရွာတို့ဝိုင်း တီးလှံ မှုထိုဆံ့။</p> <p>Answer 4: kró? ti vet 'the stomach</p>
5*	<p>krót ti vet ?a je pʰɔŋ ခိုက်ကိုထိပေမဲ့ (အဲဒီတောဝက်) မသေဘူး။</p> <p>But even though he hit it in the stomach, he didn't get it yet (it didn't die).</p> <p>Question 5: After being hit in the stomach, what happened to the pig ဝမ်းခိုက်ကို ထိမှန်ပြီးဝက် ဘာဖြစ်သွားသလဲ။ ဝံးသေ တို့ဝိုင်းတွင်မှထိုဆံ့.ယဝ်းဆဆံ့ မှုထိုဆံ့.ပီဆံ့သင်ရွာ။</p> <p>Answer 5: ?a je pʰɔŋ it didn't die</p>

6*	<p>ta? pjè ti ?á p^hón mjè ?íj hwóh kalá jè nà nà pját je nà ns le nà? ညနေရိုင်းအထိ တောဝက်ကို မစီတော့ အားလုံးအိမ်ပြန်သွားကြတယ်။ So, without getting the wild pig, in the evening, we all went back home. Question 6: What time did they return home? ၆) ဘယ်အချိန်မှာ သူတို့အိမ်ပြန်သွားကြသလဲ။ စဝ်ပွဂ်းဂျုရှိုဆီး ဒိင်,လှ်။ Answer 6: hwóh kalá in the evening</p>
7*	<p>mε ?íj mòn je p^hò p^hàn p^hò အိမ်ပြန်ရောက်တဲ့ အခါ (ဟိုတောဝက်ကို) ပြန်ရနိုင်ဖို့ အချင်းချင်း ပြန်ပြီးတိုင်ပင်ကြတယ်။ When we arrived home in the evening, we discussed together about getting it (the wild pig). Question 7: What did they do in the evening ?) ညနေရိုင်းရောက်တဲ့အခါ သူတို့ ဘာလုပ်ကြသလဲ။ မိုဝ်းဆိုင်ဒိုင်, လျးစမ်းမးဆဆ် စဝ်စိုတ်းသင်။ Answer 7: mε ?íj mòn je p^hò discussed together</p>
8	<p>p^hàh k^hon jè ci lek lə ?áh mè mòn jè p^hoh le n^həh nə? pə sa? p^hon ?æ le mə nə? တိုင်ပင်ပြီးနောက် နောက်တစ်ရက်ကျရင်တော့ အဲဒီတောကောင်ကို မိရမယ်လို ဆုံးဖြတ်ပြီး အိမ်ပြန်သွားကြတယ်။ All of us who had gone hunting discussed together about that wild pig. We said that tomorrow we'd get it for sure. Then we went back home. Question 8: After discussing, what did they say ? ဂ) တိုင်ပင်ပြီးနောက် သူတို့ဘယ်လိုပြောကြသလဲ။ စဝ်တိုင်း,ဝင်,ဂဆ်ယဝ်ဆဆ် စဝ်ဝးသင် Answer 8: p^hon ?æ le mə nə? we'll get it tomorrow</p>
9	<p>pjæt ɲaū pə sa? nə? hət səm sa? nə? hət səm hət rəp tup ?æ? mə c^hup p^ho? tε နောက်တနေ့ မနက်စာစားပြီးတဲ့အခါ လူပြန်စုကြတယ်။ Tomorrow morning after eating breakfast, we gathered together again. Question 9: What time did the people gather again? ၉) ဘယ်အချိန်မှာ လူပြန်စုကြသလဲ။စဝ်လုဂဆ်ဆိုင်,မိုဆီး ဒိင်,လှ်။ Answer 9: hət səm hət rəp tomorrow morning after breakfast</p>
10*	<p>nà k^hwat ɲsónj mε hú mon je p^hò le ná tɔh je cà m kɔn lai ma sə pək ရွာလူကြီးအိမ်မှာ ထိုတောကောင်ကို လိုက်ဖို့ ဝေဒင်တွက်ပြီး နည်းလမ်းရှာကြတယ်။ We gathered together at the village leader's house to check the astrological signs for how we should go hunting. Question 10: Whose house did the people gather at? ဘဝ)ဘယ်သူအိမ်မှာလူစုကြသလဲ။ လုဂဆ်တိုရှိုဆီး,လှ်။ Answer 10: nà k^hwat ɲsónj the village leader's house</p>
11	<p>tùp jè ɲap lə pjín ?əp ɲù le tup je lwán ထမင်းထုပ်ကိုယ်စီ ကိုယ်စီနဲ့ တောကို နောက်တစ်ခါ သွက်သွားကြတယ်။ After each of us packed up our lunch packs to take along, we all set off. Question 11: What did they take with them when they went ဘဝ) သူတို့သွားတဲ့အခါ ဘာတွေယူသွားကြသလဲ။ မိုဝ်းစဝ်ဂျုဆဆ် စဝ်ကဝ်သင်ဂျု။ Answer 11: ɲáp lə pjín ?əp ɲù rice packs</p>

<p>12</p>	<p>kum? nà kum? ján p'hà k'hàn jè pi? càm n̄aū c'hau kia? ju kau? nà? ?án lək mè húh càm n̄nà?</p> <p>kaúh k'həŋ kra k'həŋ ta? ləcí táp tí t'hán lə?íŋ pjæt tí k'həŋ jāŋ jú nà? kələŋ nà t'hək p'hàn k'həŋ k'həŋ ta? ləcí c'həŋ ?au? lə ?íŋ n̄e cə ?au tí? mə kən c'həm kóm mə pjī puŋ k'éŋ je kroh vet nà ?ān mō k'həh ?asaŋ sum lát ŋ p'hə ŋiaŋ?</p> <p>မနေက လိုက်တဲ့သူတွေ အားလုံးဒီနေ့ ထပ်သွားကြတယ်။ ဟိုဘက်တောင်ကိုကျော်ပြီး ချောင်းဆုံနားက မန်ကြူတောင်နားကို ရောက်သွားကြတယ်။ အဲဒီနားမှာ တောဝက်ကို ပြန်ရှာကြတယ်။ သူများတွေက ထပ်လိုက်ဖို့ ကြောက်ပြီးမလိုက်ချင်ပေမဲ့ ကျွန်တော်ကတော့ ကျန်တော့အဖေပစ်ထားတဲ့ အကောင်ဖြစ်တဲ့အတွက် ခြေရာကို ကြည့်ပြီးလိုက်တယ်။</p> <p>Everyone who had gone hunting yesterday went out again today. From here we crossed a mountain and after reaching the mouth of the stream, we arrived near to Man Kyu mountain. We continued looking for the wild pig there. The other people were a little scared to keep hunting the wild pig, but since my father had shot it, I looked for its footprints and followed after it.</p> <p>Question 12: Why didn't the other people want to continue following it</p> <p>၁၂) ဘာ ကြောင့် တခြားလူတွေက ဆက်ပြီးမလိုက်ချင်သလဲ။ ဂူဆီးတင်, ဂျေ ဇိုတ်, သင်လေး, တမ်, စံးဂွ, လိုဝ်း, လွမ်း, တွတ်, ထိုဆ်, အဆ်။</p> <p>Answer 12: ?a saŋ sum lát ŋ p'hə ŋiaŋ? they were scared</p>
<p>13*</p>	<p>hmō? k'hə sám lát nə p'hə ciau? nà? tūp ?au? c'həm pín pəi húh p'həh c'həm ?auk c'hè pín n̄ai huh nà? pját kə ləŋ t̄əŋ saū ŋúh sət k'həŋ jāŋ ciú c'hian</p> <p>မန်ကြူရွာဖက်က ချုံတူတဲ့နေရာအထိ သားကောင်ရဲ့ခြေရာခံပြီးလိုက်သွားတယ်။</p> <p>From the Man Kyu village area to a very dense part of the jungle, I kept on following after its footprints.</p> <p>Question 13: What did he look at before continuing to follow</p> <p>၁၃) သူဘာကိုကြည့်ပြီးတော့ လိုက်သွားသလဲ။ စဝ်, တွတ်, သင်လေး, စွဲ, လွမ်း။</p> <p>Answer 13: c'həm ?auk c'hè pín n̄ai huh its footprints</p>
<p>14</p>	<p>wai pín t̄e l̄e lín krà? kà t'həm nām júk krà? kələŋ n̄a c'hən n̄áh kəséh tah júh c'hian</p> <p>wai pín l̄e húh kràh n̄əh c'həm ?auk pín l̄e d̄ə? ?an kə lá nà? ?án hú pját kə nau ŋuh t̄əŋ ?ót sam ?ít pín m̄ə kaí ma càm táp tí p'hjai nám p'hrai duh ?in</p> <p>အဲဒီအချိန်မှာတော့ဝက်က နမ့်ယုတ်ရဲ့ အပေါ်လမ်းဘက်ကိုပြန်လှည့်ဆင်းသွားတယ်။ နမ့်ယုတ်အောက်က ချောင်းဆုံ လယ်ကွက်တွေနား ချုံထူတဲ့နေရာအထိ ကျွန်တော်သွားတော့ အဲဒီမှာ သွေး ဝမ်းသွားထားတဲ့ အရာကိုတွေ့ရတယ်။</p> <p>Then, the wild pig turned around at the area around the road above Namt Yoke village and went on down. From near the mouth of the stream below Namt Yoke into a very dense part of the jungle, I kept on following it and I saw a trail of the wild pig's blood.</p> <p>Question 14: At that place, what did he meet/see</p> <p>၁၄) အဲဒီမှာ သူဘာတွေ့သလဲ။ တီး, ဆဆ်, မဆ်, နှမ်း, သင်။</p> <p>Answer 14: p'hjai nám blood and urine</p>

<p>15</p>	<p>huh p^hrai nam nɔ? ?án dúp ?au me t^hé lē lau ná chē kə c^he? t^hé ?au? lē lau ná c^hé kə c^he? nɔ? ?ān k^hah pɛ? ?īŋ kóh kra? kəka nā nɔ? təc^hé kóh kra? k^hɔŋ de nɔ? təc^hɔ</p> <p>ရိုးမှာ သွေးတွေတွေတဲ့ အကြောင်း တခြားလူတွေကို ကျွန်တော်လမ်းပြီးပြောလက်တယ်။သူတို့ကို ဟိုတဖက် အပေါ်လမ်းဖက်မှာသွားစောင့်နေဖို့ ပြောလိုက်တယ်။</p> <p>Since its blood and urine was there, I told the people following me, "Guys, go wait at the area above the road."</p> <p>Question 15: What did he tell his friends to do?</p> <p>၁၅) သူရဲ့အဖော်တွေကို ဘာလုပ်ခိုင်းသလဲ။မဆီးဖို့ တားကျေမဆီးဖို့တီးသင်။</p> <p>Answer 15: kóh go wait</p>
<p>16*</p>	<p>Breath group 16: kum? nà kum? ján p^hà k^hɔn jè pɪ? cəm ŋaū c^hau kra? ju kau? nɔ? ?án lək mè húh cəm ŋnɔ?</p> <p>kaúh k^hɔŋ kra k^hɔŋ ta? ləcí táp ti t^hán lə?ŋ pɲæt tí k^hɔŋ ján jú nɔ? kələŋ nà t^hɔk p^han k^hɔŋ k^hɔŋ ta? ləcí c^hɔŋ ?au? lɛ ?īŋ nɛ cə ?au tí? mǎ kɔn c^həm kóm mǎ pji pɪp kɛŋ je kroh vet nɔ ?ān mǔ k^hɔh ?asəŋ sum lát ŋ p^hə jiaú?</p> <p>မနေက လိုက်တဲ့သူတွေ အားလုံးဒီနေ့ ထပ်သွားကြတယ်။ ဟိုဘက်တောင်ကိုကျော်ပြီး ရှောင်ဆုံနားက မန်ကြူတောင်နားကို ရောက်သွားကြတယ်။အဲဒီနားမှာ တောဝက်ကို ပြန်ရှာကြတယ်။ သူများတွေက ထပ်လိုက်ဖို့ ကြောက်ပြီးမလိုက်ချင်ပေမဲ့ ကျွန်တော်ကတော့ ကျန်တော့အဖေဖေထားတဲ့ အကောင်ဖြစ်တဲ့အတွက် ခြေရာကို ကြည့်ပြီးလိုက်တယ်။</p> <p>Everyone who had gone hunting yesterday went out again today. From here we crossed a mountain and after reaching the mouth of the stream, we arrived near to Man Kyu mountain. We continued looking for the wild pig there. The other people were a little scared to keep hunting the wild pig, but since my father had shot it, I looked for its footprints and followed after it.</p> <p>Question 16: After that, how many friends were left behind</p> <p>၁၆) နောက်မှာ အဖော်တွေ ဘယ်နှစ်ယောက် ကျန်သေးသလဲ။တင်းလင်မဆီး မီးကျေမဆီးထိင်းလှုံကျေ။</p> <p>Answer 16: ra kau? two</p>
<p>17</p>	<p>c^həm ?au lɛ məh ?au? cɪ hú ka c^həm ?au? hu na</p> <p>ကျွန်တော်က အရင်ဆုံးမှာ သွားတဲ့သူဖြစ်တယ်။</p> <p>I was the one who went first.</p> <p>Question 17: Who went first</p> <p>၁၇) ဘယ်သူ အရင်သွားသလဲ။ ဇွဲဂွဲ၊ တွမ်တင်၊စိုဆီး။</p> <p>Answer 17: məh ?au? (məh caú) I/him (the storyteller)</p>
<p>18</p>	<p>?oh səm pɲat jəŋ ná tǎŋ kwē tú p^hrai ?eŋ te táp tí p^hrai nam p^hrai nam nɔ? k^hɔ ?auk ra kau? k^hán táp k^hatí lát ná ?su máh doh lát ná kùm ?æ sám ?ih nɛ ?á</p> <p>သွေးတွေ ရှေးတွေတွေတော့ အဖော်နှစ်ယောက်က ကြောက်ပေမဲ့ ကျွန်တော်က မကြောက်ဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ကျွန်တော်က အသားစားချင်လို့။</p> <p>After seeing the blood and urine, even though my 2 friends were scared, I wasn't scared because I wanted to eat the wild pig's meat.</p> <p>Question 18: Even though the others were scared, how come he wasn't scared</p> <p>၁၈) အခြားသူတွေ ကြောက်ပေမဲ့ သူက ဘာကြောင့် မကြောက်သလဲ။ စိုဆီးတင်၊ကျေသေကျေယု၊ ဖိုတီးသင်လေး မဆီးကမ်း၊ဂူဝ်။</p> <p>Answer 18: kùm ?æ sám ?ih nɛ ?á he wanted to eat the meat</p>

19	<p>hák kədi ?ih kʰə ?au ra kau? kʰán ?au? cʰəm cau ?a tɛ pját ?au? kʰəŋ pan ta pʰo lɛ nɔ? sɔpɔn ?au? kʰə tɛ cá cʰe pih ko? kʰəŋ tɛ cʰian</p> <p>ကျွန်တော့ အဖော်(၂) ယောက်က လိုက်သွားတော့ ကျွန်တော်က တောင်ဘက်မျက်နှာချင်းဆိုင်နေရာမှာ ရောက်နေတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ ဟိုဖက်က စောင့်နေတဲ့ အဖွဲ့ကို လှမ်းမြင်ရတယ်။</p> <p>With my 2 friends following behind me, I went and arrived at the spot across from the mountain side. I glanced at the group that was waiting over on that side. . .</p> <p>Question 19: After arriving at that place, who did he first look at</p> <p>၁၉) အဲဒီနေရာရောက်တော့ ဘယ်သူကိုအရင်လှမ်းမြင်ရသလဲ။ မြိုဝ်းထိုင်တီးအဆီးအဆင့် စပ်လုံးစွာဆင့်</p> <p>Answer 19: cá cʰe pih ko? kʰəŋ tɛ the group that was waiting over there</p>
20	<p>kok ?au? la mai lɛ niát cʰè kwé kra? mɔh pʰrai</p> <p>တောင်ဘက်မှာလဲလို့ ကျွန်တော်လှမ်းမေးလိုက်တယ်။</p> <p>and called out to them, asking, “Where is the wild pig ”</p> <p>Question 20: What did he ask his friends ?</p> <p>၂၀) သူရဲအဖော်တွေကို သူဘယ်လိုပေးလိုက်သလဲ။ တားကျမဆီးထပ်မန်းအိုင်ခိုဝ်း</p> <p>Answer 20: kwé kra? mɔh pʰrai “where is the wild pig?”</p>
21	<p>?ǎp lɛ?ot læmo ?ə ?au? nɔ ná cʰè kũm jè hai rɔp ?ah kwé sə na jè pʰrà ləkáh kóm mɔŋh séŋ me ?əh cʰə nɔ? nau? táp tí tum læ hak nau? pʰəh pʰrai ?ín</p> <p>အဲဒီအချိန်မှာသူတို့က ငါတို့တောင်ကို ဝိုင်းထားလိုက်ပြီ စကားမပြောနဲ့ မင်းအသံကိုကြားလိမ့်မယ်လို့ အော်ပြောတယ်။</p> <p>Then, as they all circled around and closed in on the wild pig, I was in the middle, and they said, “Don’t talk! It will hear you voice.”</p> <p>Question 21: Why did he not let them talk?</p> <p>၂၁) ဘာဖြစ်လို့ စကားမပြောနိုင်းသလဲ။ စွမ်းသင်စလေး စစ်ကမ်းရှင်းမဆီးလတ်စွမ်း။</p> <p>Answer 21: kóm mɔŋh séŋ me it would hear their voices</p>
22*	<p>sə pʰúŋ hak nau? kʰə? ?au kʰə kóm lɛ ná kau ju? ?aū lɛ ná kʰə poh dí nət ?au? ?an koi ?au lɛ nɔ lét ti kəkum ?á jò klo? læ nùm nat ?au lek tí kə kwm tũp hú nót tí ?au? hú not ?au nɔ? ?au? nət ?au kóm paū ?au? mja? ?au lɛ tik</p> <p>အဲဒီအချိန်မှာတောင်က ကျန်တော့ဆီပြေးလာတော့ ကျွန်တော်က သေနတ်နဲ့ ပစ်မယ်လို့လုပ်တဲ့အခါ သူကလက်ပေါ်ခုန်အုပ်တယ်။ သေနတ်မောင်းကို နှိပ်ပေမဲ့ ကျည်ဆံက တောင်ကို မထိဘူး။ တောင်က ကျန်တော့ကို ခုန်အုပ်ပြီး ကျွန်တော်နဲ့တောင်တို့ လုံးထွေးကြတယ်။ ကျန်တော့ သေနတ်နဲ့လွယ်အိတ်လည်း အောက်မှာ ကျသွားတယ်။</p> <p>Right then, the wild pig came running at me. I took my gun and aimed, but he came running right at me and jumped up on my arm. I pressed the trigger and shot, but the bullet didn’t get him. The wild pig jumped up onto me and we started wrestling. My shoulder bag and gun dropped onto the ground.</p> <p>Question 22: What did he throw down</p> <p>၂၂) သူက ဘာကို ပစ်ချလိုက်သလဲ။ မဆီးအာဝင် ခိုတုတ်တင်းတင်း။</p> <p>Answer 22: nət ?au kóm paū his gun and shoulder bag</p>

23*	<p>mja? ?au le tik kənaù nu? ?an li</p> <p>သေနတ်နဲလွယ်အိတ်လည်း အောက်မှာ ကျသွားတော့ ရျံထုတ်နေရာကို ရောက်သွားတယ်။</p> <p>After the bag and gun fell onto the ground, we wrestled together in the very dense jungle.</p> <p>Question 23: Where were they wrestling together</p> <p>၂၃) အဲဒီလို လုံးထွေးကြတာ ဘယ်နားမှာ ဖြစ်သလဲ။ ကဆိန်ဆုံ ပိဆိတ်တီးလို့။</p> <p>Answer 23: kənaù nu? in the very dense jungle</p>
24	<p>li? jə pin kənaù nu? ?an hət p'h'o nə? li pját keséh na ηau c'h'iau pi məh tau ro nih</p> <p>?in jet li kút ti? ?au ရျံထုတ်နေရာ အခေါင်းပေါက်နဲ့တူတဲ့နေရာမှာ သားကောင် ကျန်တော့ကို ခုန်အုပ်လိုက်တယ်။</p> <p>Into the very dense jungle area, into a trunk of a tree, he sprang after me.</p> <p>၂၄) အဲဒီနားမှာ တောဝက်က သူ့ကို ဘာလုပ်လိုက်သလဲ။ တီးဆဆုံ မှုထို့ဆဲဆဆုံ ရှိတ်သင်မဆဲ။</p> <p>Question 24: At that place, what did the wild pig do to him</p> <p>Answer 24: li kút sprang at him</p>
25*	<p>c'h'it ti kəkā pwe serom ?au má c'h'è cəan le p'h'òn c'h'et ?au me sətián ?au? mja? k'h'un</p> <p>kəpaŋ ?o?</p> <p>ကျွန်တော့ ရင်အုပ်အပေါ်ကို တက်နင်းပေမဲ့ တောကောင်ကျန်တော့ကို ကိုက်ဖို့အခွင့်မရခဲ့ဘူး။ ကျွန်တော်လည်း ဝါးရုံပေါ်ကို တက်သွားတယ်။</p> <p>He landed right above my chest, but he didn't bite me. I scrambled up into a bamboo grove.</p> <p>Question 25: Which tree did he climb up?</p> <p>၂၅) သူက ဘာ အပင်ပေါ် တက်သွားတာလဲ။ မဆဲးမိုဆဲးကျွန်းတို့တူးဆဲးသင်။</p> <p>Answer 25: kəpaŋ ?o? a bamboo grove</p>
26	<p>k'h'éŋ pāŋ ?o? ?án lau mè pləi le p'h'oh təc'h'é lə ?au? mè lùŋ léŋ le li lepját ?au? nə</p> <p>náŋ kwè nùm k'h'au? ηau c'h'au kra? ?u num təpla? ne ?in</p> <p>ဝါးရုံပေါ်ကနေ ကျွန်တော်လွတ်လာတော့ သမန်းပင်နဲ့တူတဲ့ သစ်ပင်နားကိုရောက်သွားတယ်။</p> <p>When I got free from the bamboo grove, I got to an area near a tree like a fig tree.</p> <p>Question 26: After that, which tree did he arrive at?</p> <p>၂၆) အဲဒီနောက် ဘာအပင်နားရောက်သွားသလဲ။ တီးဆဆဲး မီးတူးဆဲးသင်။</p> <p>Answer 26: num təpla? a fig tree</p>
27	<p>kām ?au? le limo ləhak num tə pla? ?a p'h'on hák raŋ ?au? le memo le hák təc'h'əŋ</p> <p>mè pləi ?au? ləkə'ə? k'h'əŋ k'h'wà lau me raŋ le hak p'h'o tə c'h'əùŋ tap k'h'ə? ?au dí</p> <p>təkau? sòp pín tí nət hák kra? ?au? သစ်ပင်ပေါ်တက်ဖို့ကြိုးစားပေမဲ့ ကျွန်တော်လုံးဝမတက်နိုင်ဘူး။</p> <p>အကြိမ်ကြိမ်တက်ဖို့ ကြိုးစားပေမဲ့ အရမ်းတုန်လို့ ကျွန်တော်မတက်နိုင်ခဲ့ဘူး။ ဒီကြားထဲ ကျွန်တော့သူငယ်ချင်းတွေက ကျွန်တော့ကို တောကောင်ထင်လို့ သေနတ်နဲလာချီနဲသေးတယ်။</p> <p>Even though I tried really hard to climb up that tree, I couldn't do it. I tried again and again to climb up that tree, but I was shaking so hard that I couldn't get up it. Right then, my friends (thinking that I was the wild pig) came up aiming their guns at me.</p> <p>Question 27: At that time, even though he tried to climb up the tree, why couldn't he?</p> <p>၂၇) ဒီတခါ သစ်ပင်ပေါ်တက်ဖို့ကြိုးစားပေမဲ့ သူ့ဘာကြောင့် မတက်နိုင်သလဲ။ ပွန်းဆုံ ရှိတ်သင်လေးမဆဲးကမ်.ကင်.မိုဆဲးဆိတ် တူးဆဲးမဆဲးဆိတ်</p> <p>Answer 27: k'h'əŋ k'h'wà because he was shaking</p>

28	<p>sóp pin nàt hâk kra? ?au? nã? ak pjat nã p^hã c^hín jet mè mã p^hrai no tapdí hak ?ãn nã na? ?au? k^hãn ?ã nã? na ?au? ?ã læh ñaú m ni si rom ?aú nã ?au? k^hãp ?ah læ ?ãt dã?</p> <p>သူတို့က ကျွန်တော့်ကို သေနတ်နဲ့လာချိန်တော့ ကျွန်တော်အရမ်းစိတ်ဓါတ်ကျသွားတယ်။ သူတို့ကိုလည်း လှည့်မကြည့်နိုင်တော့ဘူး။</p> <p>Thinking I was the wild pig, they were aiming at me! By that point, I was so discouraged that I couldn't even turn around and look at them.</p> <p>Question 28: How did he feel when his friends aimed with their gun at him?</p> <p>၂၈) သူအဖော်တွေက သူကို သေနတ်နဲ့ချိန်တဲ့အတွက် သူဘယ်လိုခံစားရသလဲ။ မှိုင်းကန်တန်းကျေးမန်း ကပ်ရွာငါးငါ့ မန်းဆန် မန်းပိန်ရွာ၊ မှိုင်းရွာ။</p> <p>Answer 28: læh ñaú m ni si rom he was very discouraged</p>
29	<p>kõm mè raj læ hâk k^hau? tã nã? p^hò k^hã jet gwe ta dú me duun pín dí læ ?ín k^hrip so? c^hè læh mè ?ín nã? k^hã ?auk ?án kau lèt ti ?án ñi ?án hãit kõm gwèh ?án</p> <p>အဲဒီသစ်ပင်ကို နောက်တစ်ကြိမ်တက်မလိုလုပ်တဲ့အခါ မြူးတစ်ကောင်က ကျွန်တော့်ဆီ ပြေးလာတယ်။ ခွေးတွေက မြူးကိုလိုက်တော့ ကျွန်တော့်အဖော်တွေကလည်း အဲဒီမြူးကိုပဲ ပစ်လိုက်တော့တယ်။ အဲဒီနေ့ကတော့ မြူးတစ်ကောင်ပဲ ရလိုက်တော့တယ်။</p> <p>While I was trying once again to climb up that tree, a porcupine came running toward me. The dogs took off after the porcupine. My friends also followed and just shot the porcupine. So, we finished that day by getting just one</p> <p>Question 29: At that time, what appeared at that place?</p> <p>၂၉) အဲဒီအချိန် အဲဒီအနားမှာ ဘာပေါ်လာသလဲ။ မိင်.ဆန် သင်ပေ၊ မူးတီးဆန်။</p> <p>Answer 29: gwèh a porcupine</p>
30*	<p>mè ?ín je nã? ñaú je ñe gwèh nãp p^hòh tã tã kau? pãñiau? pãñiau? ?ín je na ñã hãit ti kom ?an p^hã?</p> <p>မြူးသားကို တစ်ယောက်နဲ့နစ် ဝေပေးပြီး ကိုယ့်ဆီမိကိုယ် ပြန်သွားကြတယ်။</p> <p>After dividing up the porcupine meat, a little for each person, we returned back home.</p> <p>Question 30: What did they do with the porcupine meat?</p> <p>၃၀) မြူးသားကို ဘယ်လိုလုပ်ကြသလဲ။ မှိုင်းမန်းဆန်ရွာ၊ မှိုင်းရွာ။</p> <p>Answer 30: ñaú tã kau? pãñiau? pãñiau? divided it up between them, a little for each</p>

D.3 RFT Results (Comprehension of Meung Yum)

Table 72 shows the scores of the Namt Yoke subjects on the Meung Yum RTT.

Table 72: Namt Yoke subjects' scores on the Meung Yum RTT

Subject	Q.1	Q.2	Q.3	Q.4	Q.5	Q.6	Q.7	Q.8	Q.9	Q.10	Q.11	Q.12	Total	Percent
4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12	100%
6	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12	100%
12	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12	100%
3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12	100%
8	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12	100%
9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12	100%
11	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12	100%
2	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	11	92%
7	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	11	92%
5	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	10	83%
10	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	10	83%
1	1	1	0	1	1	0	0	1	1	1	1	1	9	75%
Total	12	12	10	12	12	10	10	11	11	11	12	12		
Average	100%	100%	83%	100%	100%	83%	83%	91%	91%	91%	100%	100%		94%
Percent														

Table 73 shows the scores of the Man Pein subjects on the Meung Yum RTT.

Table 73: Man Pein subjects' scores on the Meung Yum RTT

Subject	Q.1	Q.2	Q.3	Q.4	Q.5	Q.6	Q.7	Q.8	Q.9	Q.10	Q.11	Q.12	Total	Percent
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12	100%
2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12	100%
7	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12	100%
11	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12	100%
9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12	100%
4	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	11	91%
5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	11	91%
6	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	11	91%
8	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	11	91%
3	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	10	83%
10	1	0	1	1	1	1	0	1	1	1	0	1	10	83%
12	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	1	1	9	75%
Total	12	11	12	12	12	10	9	11	11	11	9	12		
Average Percent	100%	91%	100%	100%	100%	90%	75%	91%	91%	91%	75%	100%		92%

Table 74 shows the scores of the Kaung Sang subjects on the Meung Yum RTT.

Table 74: Kaung Sang subjects' scores on the Meung Yum RTT

Subject	Q.1	Q.2	Q.3	Q.4	Q.5	Q.6	Q.7	Q.8	Q.9	Q.10	Q.11	Q.12	Total	Percent
2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12	100%
3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12	100%
4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12	100%
6	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12	100%
9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12	100%
10	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12	100%
11	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12	100%
12	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12	100%
7	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	11	91%
8	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	11	91%
1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	10	83%
Total	12	12	10	11	10	12	11	11	11	11	10	11		
Average Percent	100%	100%	83%	91%	83%	100%	91%	91%	91%	91%	83%	91%		91%

Table 75 shows the scores of the Man Kan subjects on the Meung Yum RTT.

Table 75: Man Kan subjects' scores on the Meung Yum RTT

Subject	Q.1	Q.2	Q.3	Q.4	Q.5	Q.6	Q.7	Q.8	Q.9	Q.10	Q.11	Q.12	Total	Percent
3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12	100%
4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12	100%
9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12	100%
10	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12	100%
11	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12	100%
12	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12	100%
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	11	91%
5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	11	91%
6	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	11	91%
7	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	11	91%
8	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	11	91%
2	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	1	10	83%
Total	12	12	11	11	12	10	12	12	11	9	12	12		
Average Percent	100%	100%	91%	91%	100%	83%	100%	100%	91%	75%	100%	100%		94%

Table 76 shows the scores of the Man Gyat subjects on the Meung Yum RTT.

Table 76: Man Gyat subjects' scores on the Meung Yum RTT

Subject	Q.1	Q.2	Q.3	Q.4	Q.5	Q.6	Q.7	Q.8	Q.9	Q.10	Q.11	Q.12	Total	Percent
3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12	100%
5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12	100%
9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12	100%
10	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12	100%
2	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	11	91%
8	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	11	91%
6	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	10	83%
7	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	10	83%
1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0	1	10	83%
11	1	1	1	1	1	0	1	1	1	0	0	1	9	75%
4	1	1	0	1	1	1	0	1	1	0	0	1	8	67%
Total	11	11	10	11	11	7	9	9	11	9	7	11		
Average	100%	100%	91%	100%	100%	63%	82%	82%	100%	82%	63%	100%		88%
Percent														

Table 77 shows the scores of the Their Tan subjects on the Meung Yum RTT.

Table 77: Their Tan subjects' scores on the Meung Yum RTT

Subject	Q.1	Q.2	Q.3	Q.4	Q.5	Q.6	Q.7	Q.8	Q.9	Q.10	Q.11	Q.12	Total	Percent	
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12	100%	
2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12	100%	
3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	11	100%	
12	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12	100%	
11	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	11	92%	
5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	11	92%	
6	1	1	1	1	1	0	1	1	1	0	1	1	10	83%	
9	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	10	83%	
10	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	10	83%	
7	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	1	8	67%	
8	1	1	1	0	0	1	1	0	1	0	1	1	8	67%	
13	1	1	0	1	1	1	1	0	0	0	1	1	8	67%	
4	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	5	42%	
Total	13	13	12	11	12	10	12	8	9	4	12	12			
Passed														9	
Failed														4	
Average Percent	100%	100%	92%	85%	92%	77%	92%	62%	69%	31%	92%	92%		83%	

Table 75 shows the scores of the Man Kan subjects on the Meung Yum RTT.

Table 75: Man Kan subjects' scores on the Meung Yum RTT

Subject	Q.1	Q.2	Q.3	Q.4	Q.5	Q.6	Q.7	Q.8	Q.9	Q.10	Q.11	Q.12	Total	Percent
3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12	100%
4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12	100%
9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12	100%
10	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12	100%
11	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12	100%
12	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12	100%
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	11	91%
5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	11	91%
6	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	11	91%
7	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	11	91%
8	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	11	91%
2	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	1	10	83%
Total	12	12	11	11	12	10	12	12	11	9	12	12		
Average Percent	100%	100%	91%	91%	100%	83%	100%	100%	91%	75%	100%	100%		94%

Table 76 shows the scores of the Man Gyat subjects on the Meung Yum RFT.

Table 76: Man Gyat subjects' scores on the Meung Yum RFT

Subject	Q.1	Q.2	Q.3	Q.4	Q.5	Q.6	Q.7	Q.8	Q.9	Q.10	Q.11	Q.12	Total	Percent
3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12	100%
5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12	100%
9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12	100%
10	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12	100%
2	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	11	91%
8	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	11	91%
6	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	10	83%
7	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	10	83%
1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0	1	10	83%
11	1	1	1	1	1	0	1	1	1	0	0	1	9	75%
4	1	1	0	1	1	1	0	1	1	0	0	1	8	67%
Total	11	11	10	11	11	7	9	9	11	9	7	11		
Average	100%	100%	91%	100%	100%	63%	82%	82%	100%	82%	63%	100%		88%
Percent														

Table 77 shows the scores of the Thein Tan subjects on the Meung Yum RTT.

Table 77: Thein Tan subjects' scores on the Meung Yum RTT

Subject	Q.1	Q.2	Q.3	Q.4	Q.5	Q.6	Q.7	Q.8	Q.9	Q.10	Q.11	Q.12	Total	Percent	
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12	100%	
2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12	100%	
3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	11	100%	
12	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12	100%	
11	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	11	92%	
5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	11	92%	
6	1	1	1	1	1	0	1	1	1	0	1	1	10	83%	
9	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	10	83%	
10	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	10	83%	
7	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	1	8	67%	
8	1	1	1	0	0	1	1	0	1	0	1	1	8	67%	
13	1	1	0	1	1	1	1	0	0	0	1	1	8	67%	
4	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	5	42%	
Total	13	13	12	11	12	10	12	8	9	4	12	12			
Passed														9	
Failed														4	
Average	100%	100%	92%	85%	92%	77%	92%	62%	69%	31%	92%	92%		83%	
Percent															

RESUME

Name: Myint Myint Phyu @ Nan San Tip
Date of Birth: 27 February 1977
Place of Birth: Kangnarlone, Keng Tung, Shan State, Myanmar
Institutions Attended: Myanmar Institute of Theology
1995-99: Bachelor of Theology
2003-05: Master of Divinity

PAYYAP UNIVERSITY